

آزمون ۷ از ۱۴

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

بهر دانشگاه اصلاح شود، مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

نام:

نام خانوادگی:

شماره داوطلبی:

صبح جمعه
۱۴۰۲/۱۰/۲۲

آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم
مرحله پنجم

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی (دوازدهم)

مدت پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۱۳۵

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۱	ریاضی و آمار	۱۵	۱	۱۵	۱۸ دقیقه
۲	اقتصاد	۱۵	۱۶	۳۰	۱۱ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی	۲۵	۳۱	۵۵	۲۴ دقیقه
۴	علوم اجتماعی	۱۵	۵۶	۷۰	۱۲ دقیقه
۵	عربی، زبان قرآن	۱۵	۷۱	۸۵	۱۵ دقیقه
۶	تاریخ	۱۰	۸۶	۹۵	۸ دقیقه
۷	جغرافیا	۱۰	۹۶	۱۰۵	۸ دقیقه
۸	منطق و فلسفه	۱۵	۱۰۶	۱۲۰	۱۲ دقیقه
۹	روان‌شناسی	۱۵	۱۲۱	۱۳۵	۱۲ دقیقه

ریاضی و آمار

۱- با ارقام {۰, ۳, ۵, ۶} چند عدد چهاررقمی فرد بدون تکرار ارقام می توان نوشت؟

- (۱) ۲۴
- (۲) ۲۰
- (۳) ۱۰
- (۴) ۸

۲- به چند طریق می توان ۷ شاخه گل متمایز را در ۳ دسته ۳ تایی و ۲ تایی تقسیم کرد؟

- (۱) ۲۱۰
- (۲) ۱۰۵
- (۳) ۲۸۰
- (۴) ۳۶۰

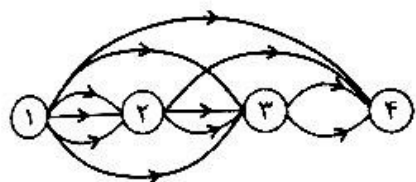
۳- مجموعه $A = \{1, 2, 4, 6, 7, 9, 10\}$ چند زیرمجموعه چهار عضوی شامل عدد ۴ و فاقد عدد ۱ دارد؟

- (۱) ۱۰
- (۲) ۷
- (۳) ۵
- (۴) ۱۵

۴- ۶ نفر کارگر که دو نفر آن ها سرکارگر و معاون هستند، به چند طریق می توانند در یک صف قرار بگیرند به شرط آنکه سرکارگر و معاون اصلاً کنار هم قرار نگیرند؟

- (۱) ۱۲۰
- (۲) ۲۴۰
- (۳) ۷۲۰
- (۴) ۴۸۰

۵- اگر راه رسیدن از شهر (۱) به شهر (۴) مطابق شکل زیر باشد، به چند طریق این کار امکان پذیر است؟

- (۱) ۱۶
- (۲) ۱۸
- (۳) ۲۰
- (۴) ۲۴

۶- در یک جعبه ۳ مهره سیاه و ۴ مهره سفید وجود دارد. ۲ مهره همزمان بیرون می آوریم؛ احتمال آنکه این دو مهره هم رنگ نباشند، چقدر است؟

- (۱) $\frac{4}{7}$
- (۲) $\frac{4}{5}$
- (۳) $\frac{3}{8}$
- (۴) $\frac{3}{4}$

۷- در پرتاب دو تاس باهم، احتمال آنکه مجموع اعداد رول شده ۶ نباشد، چقدر است؟

- (۱) $\frac{5}{6}$
- (۲) $\frac{1}{6}$
- (۳) $\frac{5}{36}$
- (۴) $\frac{31}{36}$

۸- از بین اعداد ۲ رقمی، عددی را به تصادف انتخاب می کنیم؛ چقدر احتمال دارد این عدد مضرب ۵ باشد؟

- (۱) $\frac{1}{5}$
- (۲) $\frac{2}{5}$
- (۳) $\frac{3}{5}$
- (۴) $\frac{4}{5}$

۹- اگر احتمال رخ ندادن پیشامد A، ۲ برابر احتمال رخ دادن پیشامد A باشد و احتمال رخ ندادن پیشامد B، ۳ برابر احتمال رخ دادن پیشامد B باشد و A و B دو پیشامد ناسازگار باشند، حاصل $P(A \cup B)$ کدام است؟

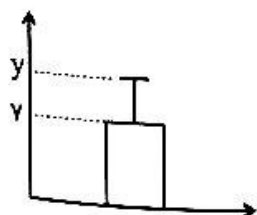
- (۱) $\frac{1}{7}$
- (۲) $\frac{5}{12}$
- (۳) $\frac{7}{12}$
- (۴) $\frac{5}{6}$

۱۰- از بین ۵ پرستار زن و ۶ پرستار مرد، می خواهیم ۴ پرستار انتخاب کنیم. احتمال آنکه حداقل یک پرستار زن انتخاب شود، کدام است؟

- (۱) $\frac{31}{33}$
- (۲) $\frac{32}{33}$
- (۳) $\frac{44}{45}$
- (۴) $\frac{65}{66}$

۱۱- اگر نمودار زیر مربوط به داده های ۹, ۳, ۱, x, ۱۳, ۷, ۵ باشد، مقدار y کدام است؟

- (۱) ۷
- (۲) ۴
- (۳) ۱۱
- (۴) ۲۳

۱۲- در داده‌های زیر دامنه میان چارکی کدام است؟

۲, ۳, ۶, ۵, ۴, ۷, ۱, ۱۲, ۱۶, ۱, ۱۱
۸ (۴)

۷ (۳)

۹ (۲)

۶ (۱)

۱۳- چندمین جمله از دنباله $a_n = \frac{n}{\sqrt{1+n^2}}$ برابر $\frac{1}{8}$ است؟

(۴) اول و هفتم

(۳) فقط هفتم

(۲) اول و هشتم

(۱) فقط اول

۱۴- در مثلث خیام، مجموع ارقام سطر پنجم کدام است؟

۶۴ (۴)

۶ (۳)

۳۲ (۲)

۱۶ (۱)

۱۵- در یک دنباله بازگشتی $a_{n+1} = a_n + 2n + 1$ و $a_1 = 1$ است. اختلاف جمله هشتم و جمله سی و دوم کدام است؟

۱۱۱۰ (۴)

۱۰۲۴ (۳)

۹۶۰ (۲)

۱۲۱۰ (۱)

اقتصاد

۱۶- دکتر کاشانی کارآفرینی است که شوینده‌های نانو تولید می‌کند. با افزایش قیمت مواد اولیه به دلایل اقتصادی، شرایط تولید و عرضه این محصول تغییر می‌کند. (با فرض ثابت بودن قیمت فروش) در این صورت:

الف- کدام عبارت در رابطه با شرایط به وجود آمده کاملاً درست است؟

ب- دکتر کاشانی برای پذیرش وضعیت به وجود آمده در جامعه به منظور تطبیق فعالیت خود با اوضاع باید به کدام ویژگی مشترک مجهز باشد؟

پ- «اینکه دکتر کاشانی در شرایط مختلف از چه تعداد نیروی انسانی، مواد اولیه و سایر منابع برای پاسخ به نیاز جامعه بهره‌مند شود، بر کدام یک از اصول حاکم بر تصمیم‌گیری منطقی اشاره می‌کند؟

(۱) الف: منحنی عرضه این محصول به سمت چپ جابه‌جا می‌شود و مقدار عرضه کاهش می‌یابد. ب: پراکنجه بودن پ: رسم منحنی قید بودجه

(۲) الف: نقطه تعادلی به سمت راست خود جابه‌جا شده و مقدار تعادلی تغییر می‌کند. ب: یادگیرنده بودن پ: رسم منحنی قید بودجه

(۳) الف: منحنی عرضه این محصول به سمت چپ جابه‌جا می‌شود و مقدار عرضه کاهش می‌یابد. ب: یادگیرنده بودن پ: شناسایی منابع و امکانات محدود خود

(۴) الف: نقطه تعادلی به سمت راست خود جابه‌جا می‌شود و مقدار تعادلی تغییر می‌کند. ب: پراکنجه بودن پ: شناسایی منابع و امکانات محدود خود

۱۷- جدول زیر اطلاعاتی را در رابطه با مراحل مختلف تولید یک کالای فرضی ارائه کرده است. با توجه به داده‌های

جدول پاسخ درست سؤالات زیر کدام گزینه است:

مراحل تولید	اول	دوم	سوم	چهارم	پنجم
اعتبار مالیاتی	-	۳,۶۰۰	۹,۲۰۰	۱۷,۸۵۰	۳۱,۰۰۰
مالیات پرداختی توسط مصرف‌کننده نهایی ۴۴,۶۵۰					

الف- مالیات بر ارزش افزوده خالص مراحل اول، سوم و چهارم تولید، چقدر است؟

ب- قیمت قبل و بعد از محاسبه مالیات بر ارزش افزوده در مراحل اول و دوم تولید چقدر است؟

پ- مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط تولیدکنندگان مراحل اول، دوم و پنجم چقدر است؟

ت- اعتبار مالیاتی مرحله اول تولید چقدر است؟ (نرخ مالیات ۱۰ درصد است)

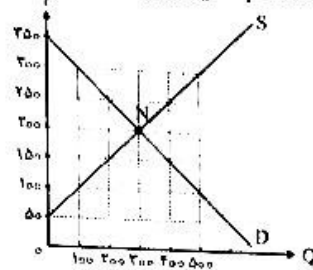
(۱) الف: صفر، ۸,۶۵۰، ۱۳,۱۵۰ ب: ۳,۶۰۰، ۳,۹۶۰، ۱۰,۱۲۰ پ: ۳,۶۰۰، ۵,۶۰۰، ۱۳,۶۵۰ ت: صفر

(۲) الف: ۳,۶۰۰، ۸,۶۵۰، ۱۳,۱۵۰ ب: ۳۹,۶۰۰، ۳۶,۰۰۰، ۱۰۱,۲۰۰ پ: ۳,۶۰۰، ۵,۶۰۰، ۱۳,۶۵۰ ت: صفر

(۳) الف: صفر، ۸,۶۵۰، ۱۳,۱۵۰ ب: ۳,۶۰۰، ۳۹,۶۰۰، ۱۰۱,۲۰۰ پ: صفر، ۵,۶۰۰، ۱۳,۶۵۰ ت: صفر

(۴) الف: ۳,۶۰۰، ۸,۶۵۰، ۱۳,۱۵۰ ب: ۳,۶۰۰، ۳,۹۶۰، ۱۰,۱۲۰ پ: صفر، ۵,۶۰۰، ۱۳,۶۵۰ ت: ۳,۶۰۰

۱۸- نمودار زیر منحنی‌های عرضه و تقاضای نوعی خودرو را نشان می‌دهد. با توجه به نمودار، کدام گزینه مشتمل بر پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟ (قیمت‌ها به میلیون تومان است.)

الف- چنانچه کارخانه از فناوری پیشرفته‌تر برای عرضه و تولید استفاده کند، با توجه به این تغییرات، قیمت و مقدار تعادلی چه تغییری خواهند کرد؟

ب- قبل از تغییرات ذکرشده در قسمت (الف)، مقدار پرداختی خانوارها برای تأمین خودروی مورد نیاز خود در سطح قیمت ۱۵۰ میلیون تومان، بوده است؟

پ- «روی منحنی عرضه» با حرکت از سمت راست به چپ، شاهد هستیم.

۱) الف: مقدار تعادلی افزایش و قیمت تعادلی کاهش می‌یابد. ب: ۳۰ میلیارد تومان پ: کاهش میزان تولید به دلیل کاهش انگیزه تولیدکنندگان

۲) الف: قیمت و مقدار تعادلی هر دو افزایش می‌یابند. ب: ۶۰ میلیارد تومان پ: کاهش قیمت‌ها و در نتیجه کمبود

۳) الف: مقدار تعادلی افزایش و قیمت تعادلی کاهش می‌یابد. ب: ۳۰ میلیارد تومان پ: عدم موفقیت تولیدکنندگان در فروش محصول خود

۴) الف: قیمت و مقدار تعادلی هر دو افزایش می‌یابند. ب: ۶۰ میلیارد تومان پ: افزایش قیمت‌ها و در نتیجه، افزایش عرضه و تولید

۱۹- امیرعلی و سبحان هر دو قادر به فعالیت در حوزه‌های ساخت محتوا و تبلیغات هستند، اگر امیرعلی به ازای هر ساعت فعالیت برای ساخت محیط با درآمد ۱,۵۰۰,۰۰۰ تومان از دو ساعت فعالیت در حوزه تبلیغات با درآمد ساعتی ۴۰۰,۰۰۰ تومان صرف نظر کند و این در حالی باشد که سبحان در ازای همین مقدار درآمد برای ساخت محتوا ناگزیر از سه ساعت فعالیت در حوزه تبلیغات، درآمد ساعتی ۴۰۰,۰۰۰ تومان صرف نظر کند. در این صورت می‌توان گفت:

۱) امیرعلی در حوزه تبلیغات نسبت به ساخت محتوا مزیت نسبی دارد. ۲) سبحان در حوزه تبلیغات نسبت به امیرعلی مزیت نسبی دارد.

۳) سبحان در حوزه ساخت محتوا نسبت به امیرعلی دارای مزیت مطلق است. ۴) امیرعلی در حوزه ساخت محتوا نسبت به سبحان دارای مزیت مطلق است.

۲۰- کدام گزینه متضمن پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر، است؟

الف- «آقای ابراهیمی جزو کارآفرینان برتر سال ۱۴۰۱ بوده است. او را مهم‌ترین عامل رسیدنش به

درجه‌های بالای کارآفرینی می‌داند. همچنین در این مسیر با توجه به دو ویژگی و که بین

کارآفرینان موفق مشترک است، علاوه بر واقع‌بین بودن در مورد شرایط تحریم‌ها و دلگرم بودن به موفقیت

اقتصادی خود، برای حل مشکل تحریم مواد اولیه، توانست آن‌ها را با خلق مزیت اقتصادی جدید، در داخل تولید کند.»

ب- فرض کنید دو کشور A و B فقط دو محصول گندم و جو را تولید می‌کنند. کشور A به ازای هر کیلو گندمی که

تولید می‌کند؛ از تولید ۷ کیلو جو صرف نظر می‌کند. کشور B نیز به ازای هر کیلو جویی که تولید می‌کند از تولید

۱۰ کیلو گندم صرف نظر می‌کند. با توجه به اطلاعات داده شده، کدام گزینه درست است؟

پ- کدام یک از ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق، چنانچه زیاد و بیش از حد باشند و توسط آن‌ها مدیریت

نشود. کارآفرین را دچار اشتباه «اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن» در تصمیم‌گیری می‌کند؟

۱) الف: حرکت با چشم باز، توجه به ظرفیت‌های تولیدی و شناخت رقبا - تیزبین و نوآور ب: کشور A در تولید گندم مزیت

مطلق دارد. پ: خوش‌بینی و ریسک‌پذیری

۲) الف: حرکت با چشم باز و بر مبنای شناخت ظرفیت‌های خود و اتفاقات اطراف - خوش‌بین و پراگیزه ب: کشور A در تولید

جو مزیت نسبی دارد. پ: پراگیزگی و تیزبینی

۳) الف: حرکت با چشم باز و توجه به ظرفیت‌های تولیدی و شناخت رقبا - تیزبین و نوآور ب: کشور B در تولید جو مزیت

مطلق دارد. پ: پراگیزگی و تیزبینی

۴) الف: حرکت با چشم باز و بر مبنای شناخت ظرفیت‌های خود و اتفاقات اطراف - خوش‌بین و پراگیزه ب: کشور B در تولید

گندم مزیت نسبی دارد. پ: خوش‌بینی و ریسک‌پذیری

۲۱- جدول زیر وضعیت عرضه و تقاضا را در قیمت‌های مختلف در بازار یک کالای

عرضه	تقاضا	سطح
۱۲	۱۵۰	A
۲۸	۱۰۵	B
۴۵	۸۲	C
۶۸	۶۸	D
۷۵	۴۰	E
۹۱	۲۵	F
۱۲۰	۱۰	G

عادی نشان را می‌دهد. اگر در سطح F درآمد تولیدکننده برابر ۱۰ میلیون تومان باشد و هزینه تولید هر واحد کالا در همین وضعیت برابر ۱۰۰ هزار تومان باشد، در این صورت به ترتیب:

الف- پرداختی مصرف‌کننده چقدر است؟

ب- سود تولیدکننده چقدر است؟

پ- قیمت هر واحد محصول بیانگر چه عددی است؟

۱) الف: ۲,۷۴۷,۲۵۲ تومان ب: ۹۰۰ هزار تومان پ: ۴۰۰ هزار تومان

۲) الف: ۱۰ میلیون تومان ب: ۷,۵۰۰,۰۰۰ تومان پ: ۱۰۹,۸۹۰ تومان

۳) الف: ۱۰ میلیون تومان ب: ۹۰۰ هزار تومان پ: ۴۰۰ هزار تومان

۴) الف: ۲,۷۴۷,۲۵۲ تومان ب: ۷,۵۰۰,۰۰۰ تومان پ: ۱۰۹,۸۹۰ تومان

۲۲- الف- کارآفرینی با سرمایه ۶۰۰ میلیونی خود که می‌توانست آن را در بانک به سپرده بگذارد و سالانه معادل

۲۰٪ سود بگیرد، یک کارخانه تولید ماشین‌لباسشویی اتوماتیک با قابلیت مصرف بسیار کم آب و برق، احداث

می‌کند. او سالانه ۹۰ میلیون تومان بابت اجاره کارخانه، ۵۰ میلیون تومان بابت دستمزد و ۴۰ میلیون تومان

بابت هزینه‌های جاری پرداخت می‌کند. چنانچه او بتواند سالانه معادل ۵۰ دستگاه ماشین‌لباسشویی به ارزش هر

دستگاه ۲۰ میلیون تومان تولید کند، مقدار سود اقتصادی (واقعی) یا زیان او چقدر است؟

ب- کدام گزینه به پیامدهای وضع تعرفه گمرکی توسط دولت بر واردات انواع ماشین‌های لباسشویی اتوماتیک

خارجی، اشاره دارد؟

۱) الف: ۸۲۰ میلیون تومان ب: جلوگیری از واردات کالاهای باکیفیت خارجی و بالا بردن توانایی رقابت کالاهای داخلی

۲) الف: ۷۰۰ میلیون تومان ب: حمایت از صنایع داخلی و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر

۳) الف: ۸۲۰ میلیون تومان ب: افزایش صادرات کالاهای داخلی که با محدودیت واردات مواجه شدند.

۴) الف: ۷۰۰ میلیون تومان ب: گسترش روابط اقتصادی با کشورهای مورد نظر و کاهش اختلافات سیاسی

۲۳- پاسخ درست پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

الف- در رابطه با منابع درآمدی دولت چه می‌توان گفت؟

ب- یکی از بازارهایی که در اقتصاد مورد مطالعه قرار می‌گیرد «بازار عوامل تولید» است؛ در رابطه با این بازار

عبارت درست کدام است؟

پ- در سال‌های میانی جنگ‌های جهانی اول و دوم کدام گروه موفق به متقاعد کردن دولت برای افزایش

تعرفه‌های گمرکی تا بیش از پنجاه درصد شدند؟

۱) الف: دولت سالیانه بخشی از درآمد خود را از طریق مشارکت مردم در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری، به واسطه ایجاد

بدهی تأمین می‌کند. ب: بازار عوامل تولید به‌عنوان واسطه و از طریق پرداخت بهای عوامل تولید، موجب شکل‌گیری درآمد

خانوارها می‌شود. پ: کارگران و تولیدکنندگان آمریکایی، کنگره آمریکا را متقاعد به افزایش تعرفه‌های گمرکی کردند.

۲) الف: دولت سالیانه بخشی از درآمد خود را با فروش دارایی‌هایی مثل نفت و گاز به مردم تأمین کرده و از این طریق خود را به مردم

بدهکار می‌کند. ب: بازار عوامل تولید با فروش عوامل تولید به بنگاه‌ها نقش عمده‌ای در شکل‌گیری درآمد بنگاه‌ها در همین بازار ایفا

می‌کند. پ: کارگران و تولیدکنندگان آلمانی مجلس فدرال را متقاعد کردند تا تعرفه‌های گمرکی را افزایش دهد.

۳) الف: دولت سالیانه بخشی از درآمد خود را از فروش دارایی‌های تجدیدنپذیر تأمین کرده که متأسفانه این یک منبع درآمدی ناپایدار

است. ب: بازار عوامل تولید با خرید محصولات تولیدی بنگاه‌ها و عرضه آن نقش بی‌بدیلی در شکل‌گیری جریان درآمدی بنگاه‌ها

ایفا می‌کند. پ: کارگران و تولیدکنندگان آلمانی مجلس فدرال را متقاعد کردند تا تعرفه‌های گمرکی را افزایش دهد.

۴) الف: دولت‌ها از گذشته تا به امروز به مالیات‌ها نگاهی غیره درآمدی داشته‌اند اگرچه که در غالب موارد نیز نهایتاً مهم‌ترین

منبع همین مالیات بوده است. ب: بازار عوامل تولید با فروش عوامل تولیدی خریداری شده از خانوارها، به فرآیند تولیدی

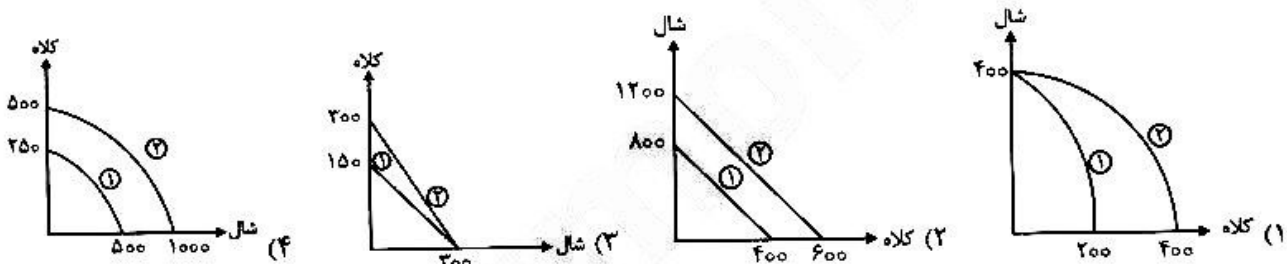
بنگاه‌ها کمک می‌کنند. پ: کارگران و تولیدکنندگان آمریکایی، کنگره آمریکا را متقاعد به افزایش تعرفه‌های گمرکی کردند.

۲۴- کدام یک از عبارات زیر کاملاً درست هستند؟

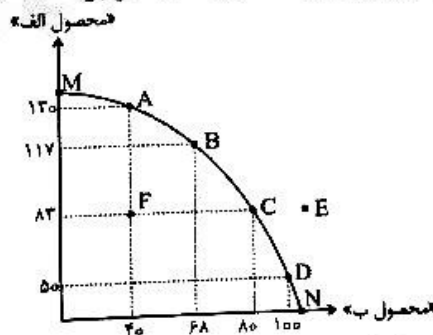
- الف- بسیاری از سوسیالیست‌ها معتقدند پیروی از اقتصاد آزاد منجر به تسلط سرمایه‌دارها بر اقتصاد می‌شود و دولت‌ها موظفند با قرار دادن قوانینی سخت‌گیرانه بر مالکین خصوصی، از افسار ضعیف حمایت کنند.
 ب- اقتصاد مبتنی بر تخصص‌گرایی و تک‌محصولی شدن، سبب تعامل قدرتمند با دیگر کشورها می‌شود.
 پ- اینکه «افراد باید از نظر قانونی ثابت کنند که مالک واقعی چیزی هستند، تا بتوانند آن را بفروشند»، در راستای نقش دولت برای تضمین وجود اطلاعات و آگاهی‌های لازم بین افراد برای مبادله آن‌ها است.
 ت- زمانی که براساس مزیت‌های نسبی و مطلق در الگوی تجارت جهانی، درباره صادرات و واردات تصمیم می‌گیریم، در واقع به مقایسه هزینه‌ها و منافع با دو رویکرد مربوط به انواع تصمیم‌گیری می‌پردازیم.

(۱) الف - ت (۲) ب - ت - پ (۳) الف (۴) ب - ت

۲۵- آقای گلستانی برای فروشگاه خود اقدام به خرید شال و کلاه بافتنی کرده است. قیمت هر واحد کلاه دو برابر هر واحد شال است. اما در هنگام پرداخت بهای خرید خود فروشنده به او می‌گوید که امتیاز خرید در حجم بالا این است که روی کلاه ۵۰٪ تخفیف قائل می‌شوند به شرط اینکه باقی پول را نیز به خرید کالا اختصاص دهند با این توضیحات منحنی خرید ذهنی آقای گلستانی (نمودار شماره ۱) و منحنی واقعی خرید او (نمودار شماره ۲) در کدام گزینه به درستی تصویر شده است؟ (اعداد نمودارها فرضی است.)

۲۶- منحنی مرز امکانات زیر برای دو کالای «الف» و «ب» در کشوری فرضی، به صورت زیر است. با در نظر گرفتن اینکه ارزش محصول «الف» برابر ۱۵۰ تومان و ارزش محصول «ب» برابر ۲۴۰ تومان باشد:

الف- با توجه به منحنی، گزاره‌های کدام گزینه نادرست است؟

ب- با در نظر گرفتن «اصل مزیت نسبی» انتقال تولید در این کشور از نقطه C به نقطه B مقرون به صرفه است یا به نقطه D و به چه میزان؟

- (۱) الف: کشور با تولید در نقطه A، توانسته هر فرصتی را برای استفاده بهتر از منابع، به کار گیرد که تغییر در این وضعیت باعث می‌شود تولید یکی از دو کالای مورد نظر، کمتر شود. ب: B - ۲,۰۷۰ تومان
 (۲) الف: کشور می‌تواند به شرط مدیریت صحیح منابع کمیاب خود از نقطه C به نقطه E منتقل شود. ب: B - ۲,۰۷۰ تومان
 (۳) الف: هزینه فرصت انتقال از نقطه B به نقطه A برای کشور، معادل ۶,۷۲۰ تومان است. ب: D - ۴,۹۵۰ تومان
 (۴) الف: هزینه فرصت جابه‌جایی روی منحنی از نقطه A به نقاط B و C، ثابت است. ب: D - ۴,۹۵۰ تومان

۲۷- چند مورد از عبارتهای زیر نادرست هستند؟

الف- هر تولیدکننده‌ای به منظور جلوگیری از زیان و افزایش درآمد خود اقدام به صرفه‌جویی از طریق پرهیز از استخدام نیروی کار غیرضروری می‌کند.

ب- کارآفرینان باید مهارت ابتکار عمل داشته باشند تا بتوانند فرصتهایی را که دیگران قادر به دیدن آنها نیستند را مشاهده کنند. پس نیاز به تلاش و کار زیادی در این رابطه دارند.

پ- از آنجایی که هزینه فرصت تولید قبل از اتخاذ تصمیم در رابطه با نوع کسب‌وکار و تولید اتفاق می‌افتد، پس هیچ تولیدکننده‌ای نباید آن را نادیده بگیرد.

ت- خانم منوچهری با مدرک بین‌المللی شیرینی‌پزی به امید موفقیت، اقدام به راه‌اندازی یک رستوران ایتالیایی کرده است. اشتباه او در تصمیم‌گیری ناشی از کم‌صبوری زیاد در نتیجه‌گیری است.

ث- با فرض ثابت بودن قیمت، رابطه بین مقدار تقاضا برای یک کالای پست و درآمد خانوار، یک رابطه مستقیم است.

(۱) الف - پ (۲) همه عبارتها (۳) ب - پ - ت - ث (۴) الف - ب - ث

۲۸- سه کشور فرضی A، B و C با عوامل تولید یکسان و در سطح اشتغال کامل، براساس جدول زیر دو محصول برنج و گندم را تولید می‌کنند. با توجه به اطلاعات جدول، کدام گزینه نادرست است؟

کشور	کالا	
	گندم	برنج
A	۳۰۰ تن	۱۵۰ تن
B	۵۰۰ تن	۷۰۰ تن
C	۴۰۰ تن	۷۰۰ تن

(۱) کشور A گندم و کشور C برنج را در داخل کشور خود تولید می‌کنند.

(۲) کشور B می‌تواند هر دو محصول را در داخل تولید کند.

(۳) کشور A هر دو محصول گندم و برنج را از کشور B وارد می‌کند.

(۴) کشور C گندم را از کشور B وارد می‌کند.

۲۹- کدام گزینه پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟

الف- زمانی که یک روان‌شناس باید تخصص و قابلیت خود را در حوزه فعالیت انتخابی‌اش اثبات کند، به کدام یک از حوزه‌های عملکرد دولت اشاره می‌شود؟

ب- عبارت درست در رابطه با یکی از نظام‌های اقتصادی رایج در جهان، کدام است؟

(۱) الف: تضمین وجود اطلاعات و آگاهی‌های ضروری برای مبادلات در حوزه بهبود عملکرد بازار ب: کارل مارکس، اقتصاددان آلمانی تبار قرن نوزدهم نقش اصلی را در ایجاد اقتصاد عادلانه به بازار می‌دهد نه دولت.

(۲) الف: تعریف و اجرای حقوق مالکیت برای بهبود عملکرد بازار و تحقق حقوق طرفین مبادله ب: در نظام اقتصادی سرمایه‌داری اعتقاد بر این است که دولت‌ها باید کمترین دخالت را در حوزه اقتصاد داشته باشند.

(۳) الف: تعریف و اجرای حقوق مالکیت برای بهبود عملکرد بازار و تحقق حقوق طرفین مبادله ب: طرفداران نظام اقتصادی سوسیالیستی معتقدند دولت با عدم آگاهی و تخصص خود موجب کاهش رفاه اقتصادی اعضای جامعه می‌شود.

(۴) الف: تضمین وجود اطلاعات و آگاهی‌های ضروری برای مبادلات در حوزه بهبود عملکرد بازار ب: وجه اشتراک مارکسیسم‌ها و سوسیالیست‌ها تأکید بر مالکیت اشتراکی است.

- ۳۰- پاسخ درست پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟
- الف- برای کشورهایی با الگوی تجاری قدرتمند و دارای تعامل بین‌المللی گسترده، کدام عامل تعیین می‌کند که دیگر زمان خلق مزیت‌های اقتصادی جدید است؟
- ب- زمانی که بازار «ظروف یک‌بار مصرف پلاستیکی» با مازاد تقاضا مواجه شده باشد، نقش دولت برای نزدیک کردن شرایط بازار به تعادل چگونه توجیه می‌شود؟
- (۱) الف: موقعیت رقبا و میزان اعتمادی که به آن‌ها وجود دارد.
ب: افزایش نرخ مالیات بر درآمد تولیدکنندگان
- (۲) الف: اجرای موافقت‌نامه‌های همکاری تجاری
ب: افزایش نرخ مالیات بر درآمد تولیدکنندگان
- (۳) الف: منابع و امکانات طبیعی و انسانی
ب: افزایش نرخ مالیات بر مصرف این کالا
- (۴) الف: موقعیت صنایع داخلی، وضعیت بازار و قیمت‌ها
ب: افزایش نرخ مالیات بر مصرف این کالا

علوم و فنون ادبی

- ۳۱- هر کدام از اتفاقات تاریخی زیر به ترتیب با کدام رویداد ادبی همزمان بوده است؟
- روی کار آمدن سلسله قاجار و تثبیت حکومت مرکزی ایران
- رفت و آمد ایرانیان به اروپا در دوره ناصرالدین شاه
- تأسیس چاپخانه در زمان فتحعلی شاه
- (۱) رواج سبک بازگشت ادبی - رواج روزنامه‌نگاری - رواج نمایشنامه‌نویسی
(۲) رواج سبک بیداری - ترجمه آثار اروپایی - رواج نمایشنامه‌نویسی
(۳) رواج سبک بازگشت ادبی - رواج نمایشنامه‌نویسی - ترجمه آثار اروپایی
(۴) رواج سبک بیداری - نوشتن رمان‌های تاریخی - ترجمه آثار اروپایی
- ۳۲- کدام گزینه درباره شاعر بیت زیر درست است؟
- «هوای خود چو نهادم رضای او چو گزیدم جهان و هر چه در او جز به کام خویش ندیدم»
- (۱) از شاعران دوره بیداری است که در غزل‌سرایی به شاعران سبک عراقی توجه دارد.
(۲) مؤسس انجمن ادبی نشاط است.
(۳) یکی از آثارش در بیان معجزات پیامبر(ص) و دلیری‌های حضرت علی(ع) است.
(۴) قصاید بلندی دارد و از نظر غزل‌سرایی در میان هم‌روزگاران خود کم‌نظیر است و همه آثار او به نظم هستند.
- ۳۳- در چند بیت نام روزنامه‌ها یا مجلات دوره مشروطه دیده می‌شود؟
- الف) ای روی ماه منظر تو نوبهار حسن
ب) ز بوی زلف توام روح تازه می‌گردد
پ) چون امن شد ایران به ره علم کمر بست
ت) گو شمع میارید در این جمع که امشب
ث) سرمه چشم سپهر تربت درگاه توست
- (۱) ۲
(۲) ۳
(۳) ۴
(۴) ۵
- ۳۴- هریک از توضیحات زیر به ترتیب به کدام اثر مربوط است؟
- تنها اثر قابل توجه دوره بیداری در حوزه تحقیقات ادبی و تاریخی
- مهم‌ترین اثر احیاکننده نثر فارسی
- تأثیر سبک نثر نویسندگان این کتاب بر محمدعلی جمال‌زاده
- (۱) تاریخ بیداری ایرانیان - منشآت - چرند و پرند
(۲) داستان باستان - ایده‌آل - صوراسرافیل
(۳) تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران - منشآت - امثال و حکم
(۴) تاریخ تطور نظم فارسی - منشآت - لغت‌نامه

- ۳۵- کدام یک از عبارتهای زیر درباره ادبیات دوره بیداری، درست است؟
 الف) عبارتهای وصفی دور و دراز و لفظپردازیهای بیجا در نثر این دوره دیده می شود.
 ب) نثر دوره بیداری در خدمت بیان خواست و آمال مردم به شکلی پویا ظاهر می گردد.
 پ) مسائل اخلاقی، عارفانه سرایی و غزل گویی که با ساخت فرهنگ و جامعه گذشته ما هماهنگ بود در شعر این دوره تا حد زیادی کارایی داشت.
 ت) با ظهور مطبوعات و گسترش آن در جامعه لزوم تعلیم و تربیت عمومی با نگاه جدید به آن مورد توجه مردم قرار گرفت.
- ۱) الف - ت ۲) ب - ت ۳) الف - پ ۴) ب - پ
- ۳۶- با توجه به درون مایه های رایج در دوره بیداری، کدام یک از گزینه های زیر مربوط به این دوره نیست؟
 ۱) آن روز باخت این وطن پابرنه سر
 ۲) بذل جان در ره ناموس وطن چیزی نیست
 ۳) من دست از حمایت دهقان چه سان کشم؟
 ۴) دمی با دوست در خلوت به از صد سال در عشرت
- ۳۷- در کدام گزینه نوع لفظ و نثر با سایر گزینه ها متفاوت است؟
 ۱) اسب و اشتر، زرز و سیم و جام و عود و مشک ناب
 ۲) اثر تربیت و تابش خور را چه گنه
 ۳) از لب تو بوالعجب تر پاسخ است
 ۴) کاش در پرده شب و روز پوشی رویت
- ۳۸- در کدام یک از گزینه های زیر آرایه «متناقض نما» دیده می شود؟
 ۱) تا تو بی حاصل نگردی از دو کون
 ۲) حاصل عمرم همه بی حاصلی است
 ۳) غم بی حاصلی خویش نخوردی یک بار
 ۴) خبر از حاصل عمرم نشد آوخ که گذشت
- ۳۹- آرایه های «لفظ و نثر، تلمیح، تناقض، تضاد و تضمین» به ترتیب در کدام بیت ها دیده می شود؟
 الف) زندگی ز آویختن دارد چو میوه از درخت
 ب) حدیث حسنت و ادراک هر کسی به حقیقت
 پ) کجا به صورت و معنی به چشم عقل در آیی
 ت) این قصه عجب شنو از بخت واژگون
 ث) الا یا ایها الساقی می آمد حل مشکل ها
- ۱) ب - الف - ت - پ - ث ۲) پ - ت - ب - ث - الف ۳) ب - ث - پ - ت - الف ۴) پ - ب - ت - الف - ث
- ۴۰- در کدام بیت آرایه های لفظ و نثر، تلمیح و مراعات نظیر دیده می شود؟
 ۱) مرا که چشم ارادت به روی و موی تو باشد
 ۲) لیلی و مجنون به فاقه آه و حسرت می خورند
 ۳) گزنه زنجیر دل از طره خوبان کردند
 ۴) مژگان یار من ز سر ابروان گذشت
- ۴۱- آرایه های مقابل کدام گزینه نادرست است؟
 ۱) ایمان و کفر من همه رخسار و زلف توست
 ۲) چون بیابی مهر و کین، آن را بین این را بستر
 ۳) به صبر کوش تو ای دل که حق رها نکند
 ۴) سر برای تو که هم دردی و هم درمانی
- دلیل صدق نباشد نظر به لاله و سنبل
 خسرو و شیرین به عشرت جام راق می زنند (راوق: صاف، پالوده)
 زلف لیلی ز چه رو بسلسله مجنون شد
 یاران حذر کنید که تیر از کمان گذشت
- در بند کفر مانده و ایمانم آرزوست (تناقض - تناسب)
 چون بینی بخل و جود این را گزین آن را گزای (تضاد - لفظ و نثر)
 چنین عزیز نگینی به دست اهرمنی (تلمیح - تشخیص)
 جان فدای تو که هم زهری و هم تریاقی (پارادوکس - موازنه)

۴۲- وزن کدام بیت همسان دولختی نیست؟

- (۱) دی بنواخت یار من بنده غم رسیده را
- (۲) ای که تو ماه آسمان ماه کجا و تو کجا
- (۳) رستم از این نفس و هوا زنده بلا مرده بلا
- (۴) بر دل من که جای تست کارگه وفای تست

داد ز خویش چاشنی جان ستم چشیده را
در رخ مه کجا بود این کر و فر و کبریا
زنده و مرده وطنم نیست به جز فضل خدا
هر نفسی همی زنی زخم سنان چرا؟ چرا؟

۴۳- وزن کدام مصراع در مقابل آن نادرست آمده است؟

- (۱) رونق گل می برد همیشه (مفتعلن فع مفاعلهن فع)
- (۲) در دل هر ذره تو را در گهیست (مفتعلن مفتعلن فاعلهن)
- (۳) سر به گریبان دزست صوفی اسرار را (مفتعلن فاعلهن مفتعلن فاعلهن)
- (۴) یار مرا عارض و عذار نه این بود (مفتعلن فاعلات مفتعلن فع لن)

۴۴- هجای کدام گروه از ابیات ناهمسان را به دو صورت می توان دسته بندی کرد؟

<p>الف) شب رفت و هم تمام نشد ماجرای ما
ب) رفتم به سوی مصر و خریدم شکری را
پ) گفتم که ای جان خود جان چه باشد
ت) در لطف اگر بروی شاه همه چمنی
ث) تا کی به در تو سوگووار آییم</p> | <p>ناچار گفتنی ست تمامی ماجرا
خود فاش بگو یوسف زرین کمری را
ای درد و درمان درمان چه باشد
در قهر اگر بروی گه را ز بن یکنی
در گوی تو مستمند و زار آییم؟</p> |
|--|---|

(۲) الف - ب - ث

(۴) ث - پ - ب

(۱) ب - الف - ت

(۳) پ - ت - الف

۴۵- اگر ابیات زیر را براساس داشتن وزن «همسان دولختی»، همسان تک پایه ای، ناهمسان و همسان تک پایه ای مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟

<p>الف) دی سحری بر گذری گفت مرا یار
ب) آمده ام که تا به خود گوش کشان کشانم
پ) آه که آن صدر سرا می نهد بار مرا
ت) زان شاه که او را هوس طبل و علم نیست</p> | <p>شیفته و بی خبری چند از این کار
بی دل و بیخودت کنم در دل و جان نشانم
می نکنند محرم جان محرم اسرار مرا
دیوانه شدم بر سر دیوانه قلم نیست</p> |
|--|--|

(۲) ب - الف - ت - پ

(۴) ب - الف - پ - ت

(۱) الف - ب - ت - پ

(۳) ت - الف - ب - پ

۴۶- با توجه به نشانه های هجایی داخل کمانک در نمونه های زیر، به ترتیب، چند مصوت بلند باید خوانده شود و چند مصوت بلند باید کوتاه خوانده شود؟

- جادویی (- - -)، ساقی ما (- U -)، سوی من (U - -)، آهوی دشت (- U -)، شب و روز (UU - U)،
خواهی آمد (- U -)، سوی وفا (- UU -)

(۱) دو - سه

(۲) سه - سه

(۴) دو - چهار

(۳) سه - چهار

۴۷- در همه ابیات تمامی اختیارات زبانی دیده می شود؛ به جز:

<p>گشته هر گوشه چشم از غم دل دریایی
کز دست بخواهد شد پایاب شکیبایی
که در تابم از دست زهد ریایی
کفر است در این مذهب خودبینی و خودرایی</p> | <p>(۱) کشتی باده بیاور که مرا بی رخ دوست
(۲) مشتاقی و مہجوری دور از تو چنانم کرد
(۳) می صوفی افکن کجا می فروشند
(۴) فکر خود و رای خود در عالم رندی نیست</p> |
|--|---|

۴۸- توضیح کدام بیت در داخل کمانک نادرست است؟

- (۱) آن طره که هر جعدش، صد نافه چین آرزو / خوش بودی اگر بودی، بوییش ز خوش خوبی (در بیت دو نوع اختیار زبانی یافت می شود)
- (۲) غم کهن به می سالخورده دفع کنی / که تخم خوشدلی این است پیر دهقان گفت (شاعر از هر سه نوع اختیار زبانی بهره برده است)
- (۳) گویی از صحبت ما نیک به تنگ آمده بود / بار بر بست و به گردش نرسیدیم و برفت (در بیت یکبار حذف همزه و یکبار کوتاه تلفظ شدن مصوت بلند دیده می شود)

(۴) دل را که مرده بود حیاتی به جان رسید / تا بویی از نسیم می اش در مشام رفت (در بیت یکبار مصوت بلند، کوتاه خوانده شده است)

۴۹- با توجه به بیت زیر کدام گزینه نادرست است؟

«چییست این سقف بلند ساده بسیار نقش
هیچ دانا زین معما در جهان آگاه نیست»

- ۱) شاعر در این بیت دو بار از اختیار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه پایان واژه استفاده کرده است.
- ۲) در بیت دو مورد امکان حذف همزه دیده می‌شود که در صورت حذف نشدن تأثیری بر وزن شعر ندارند.
- ۳) در بیت ترکیبی دیده می‌شود که یک آرایه بدیع لفظی و یک آرایه بدیع معنوی ایجاد کرده است.
- ۴) وزن شعر از پایه‌های همسان تک‌پایه ساخته شده است که رکن پایانی مصراع‌ها یک هجای محذوف دارد.

۵۰- با توجه به شعر زیر کدام گزینه نادرست است؟

مژده که آمد برون خاطر ما ز انتظار مژده فتوح الفتوح داد به ما کردگار
حق در رحمت گشود بر دل امیدوار فتح به ما شد قرین، بخت به ما گشت یار
ناصر ملت نمود فتحی بس نامدار
هذا فتح قریب هذا نصر مبین

- ۱) شعر در قالب مسقط سروده شده است.
- ۲) وزن این شعر ناهمسان است.
- ۳) ملک‌الشعراى بهار، شاعر این شعر، آشنایی از مسائل روز جامعه و ادبیات کهن را در خدمت آزادی و وطن‌خواهی درآورد.
- ۴) آرایه تلمیح در این ابیات به چشم می‌خورد.

۵۱- کدام یک از بیت‌های زیر با سایر گزینه‌ها تناسب معنایی ندارد؟

- ۱) از عفو و خشم تو دو نمونه است روز و شب
- ۲) ز جودت موج دریا یک حباب است
- ۳) یک حدیقه است از ریاض عالم عفو بهشت
- ۴) ز مهر و کین و بیداد و داد چرخ مگوی
- ۱) وز مهر و کین تو دو نمونه است شهد و سم
- ۲) ز خشم جوش دوزخ یک شرار است
- ۳) یک نتیجه است از حریم آتش خشم سقر
- ۴) که مهر او همه کین است و داد او بیداد

۵۲- کدام یک از گزینه‌ها با بیت زیر تناسب معنایی ندارد؟

«در نیابد حال پخته هیچ خام
زیاد از رندی حافظ نکند فهم چه شد؟
در نیابد کس زبان عاشقان
با زاهد فرده مگو حرف درد و داغ
زاهد خام که انکار می و جام کند
پس سخن کوتاه باید والسلام»

- ۱) دیو بگیرد از آن قوم که قرآن خوانند
- ۲) زان که عاشق را زبانی دیگر است
- ۳) نان در تنور سرد نیسته است هیچ کس
- ۴) پخته گردد چو نظر بر می خام اندازد

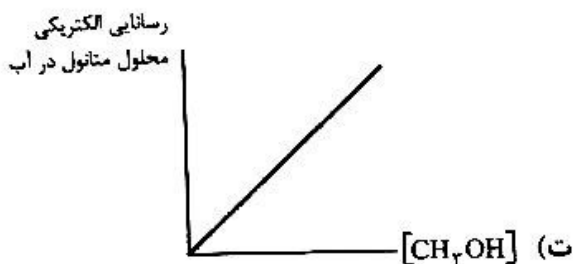
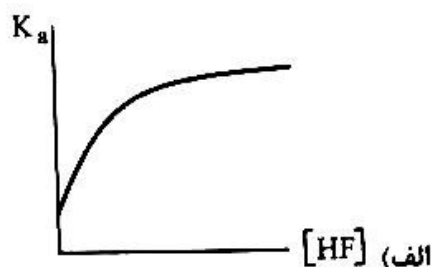
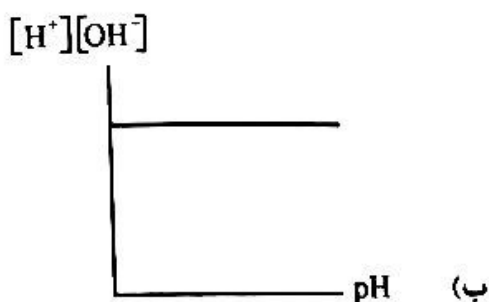
۵۳- کدام یک از بیت‌های زیر با بیت زیر قرابت معنایی دارد؟

«راستی آموز بسی جو فروش هست در این شهر که گندم‌نماست»
۱) برخیز تا یک‌سو نهیم این دلق ازرق فام را
۲) جهان‌اغولی و مردم نمایی
۳) بازی جنت مخور کز بهر عبرت بس بود
۴) درجنب همت تو کریمان دیگرند
بر باد قلآشی دهیم این شرک تقوا نام را
که جو بفروشی و گندم‌نمایی
آنچه آدم دید از آن گندم‌نمای جو فروش
گندم نمای روکش و قلب جو فروش (قلب: متقلب)

۵۴- مفهوم شعر «من نمازم را وقتی میخوانم / که اذانش را باد گفته باشد سر گل‌دسته سرو / من نمازم را پی تکبیرة الاحرام علف می‌خوانم / پی قدقامت موج» با کدام گزینه تناسب بیشتری دارد؟

- ۱) به گلیانگ بلند آوازه انصاف و جود او
- ۲) به وقت صبح درآیم ز خواب و برخیزم
- ۳) بود در رهت سبجه‌خوانی سپهر
- ۴) خوش‌نماز و نیاز کسی که از سر درد
- به شرق و غرب از این گلدسته خواهد رفت جاویدان
- به بانگ چنگ که قدقامت الصلاة من است
- که گردد از او مهرسان ماه و مهر (سبجه‌خوان: تسبیح‌گو)
- به آب دیده و خون جگر طهارت کرد

۶۱- چه تعداد از نمودارهای زیر درست است؟

چهار (۴)

سه (۳)

دو (۲)

یک (۱)

۶۲- چه تعداد از عبارتهای زیر درست است؟

- N_2O_5 به مانند SO_3 و برخلاف Rb_2O یک اسید آرنیوس محسوب می‌شود.
- پارچه‌های نخی نسبت به پارچه‌های پلی‌استری چسبندگی کمتری با چربی‌ها دارند.
- اگر به حجم معینی از محلول HCl ، 0.2 مولار، همان حجم آب اضافه شود، pH محلول 0.5 واحد افزایش می‌یابد.
- 0.2 مول سدیم هیدروکسید توسط 0.4 مول سولفوریک اسید خنثی می‌شود.

چهار (۴)

سه (۳)

دو (۲)

یک (۱)

۶۳- چه تعداد از موارد زیر نادرست است؟

- شمار یون‌های حاصل از انحلال 0.1 مول سدیم اکسید و 0.1 مول منیزیم کلرید در مقدار کافی آب برابر است.
- سدیم هیدروژن کربنات یک ضد اسید است و به مانند نمک‌های فسفات برای بالا بردن خاصیت پاک‌کنندگی به شوینده‌ها اضافه می‌شود.
- اوره ترکیبی قطبی و محلول در آب است و برخلاف استیک اسید می‌تواند با مولکول‌های آب پیوند هیدروژنی تشکیل دهد.
- معادله یونش هیدروسیانیک اسید برخلاف معادله یونش نیترو اسید برگشت‌پذیر است.
- آمونیاک بازی با ثابت یونش کوچک و محلول آن در آب، الکتروولیت ضعیف است.

چهار (۴)

سه (۳)

دو (۲)

یک (۱)

۶۴- اگر 200 mL محلول نیتریک اسید با $pH = 2$ را با 300 mL محلول پتاسیم هیدروکسید با $pH = 12$ مخلوط کنیم، pH محلول حاصل کدام است و با pH محلول چند گرم بر لیتر سدیم هیدروکسید برابر است؟ (از راست به چپ بخوانید) ($H = 1, O = 16, Na = 23 : g \cdot mol^{-1}$)

$0.02, 11/3$ (۲)

$0.02, 11/7$ (۴)

$0.08, 11/7$ (۱)

$0.08, 11/3$ (۳)

- ۵۹- با ورود علوم تجربی به جوامعی که علوم عقلانی و وحیانی را معتبر می‌دانند، کدام یک از موارد زیر شکل می‌گیرد؟
 (۱) رواج تعاریف متفاوت و گاه متضاد از علم - تعارض در ذخیره دانشی - قطع ارتباط دو سویه دانش عمومی و دانش علمی - بازماندن دانش علمی از رشد و رونق
 (۲) شناسایی آسیب‌ها و اشکالات دانش عمومی - دفاع از حقایق موجود در دانش عمومی - افزایش ذخیره دانش علمی جهان اجتماعی - فراهم شدن زمینه برای پیدایش و رشد دانش علمی
 (۳) مواجه شدن انسان با مسائل و مشکلات در زندگی اجتماعی - تعارض در ذخیره دانشی - رواج تعاریف متفاوت و گاه متضاد از علم - تعارض در ذخیره دانشی
 (۴) تعارض در ذخیره دانشی - طرح ایده‌های جدید - مواجه شدن انسان با مسائل و مشکلات در زندگی اجتماعی - افزایش ذخیره دانش علمی جهان اجتماعی

- ۶۰- لازمه شناخت پدیده‌های اجتماعی، تفاوت‌های فردی - اجتماعی و انسان‌ها است.
 (۱) شناخت صحیح و توأمان - وجوه مشترک
 (۲) مشابهت‌های فراوان - کشف حقیقت
 (۳) تنوع فرهنگ‌ها - موقعیت اجتماعی
 (۴) شناخت پیچیدگی پدیده‌ها - هویت فرهنگی
 ۶۱- به ترتیب به پرسش‌های زیر پاسخ دهید:

- وجود نظریات متفاوت در شناخت پدیده‌های اجتماعی نشانه چیست؟
 - چرا خودکشی به عنوان یک کنش غیرعادی و مذموم شناخته می‌شود؟
 - «ماکس وبر» در ارتباط با پدیده‌های جامعه‌شناسی چه نظری دارد؟

(۱) تنوع در فرهنگ‌ها، خرده فرهنگ‌ها و موقعیت‌های اجتماعی - خودخواهانه بودن رفتار - تفهم را روش مستقلى برای علوم انسانی می‌دانست.

(۲) معنادار بودن پدیده‌ها و رفتارهای اجتماعی - گرایش بر خلاف طبیعت و سرشت انسان - جامعه‌شناسان از مطالعه پدیده‌ها می‌فهمند که همه چیز با روش تجربی اثبات نمی‌شود.

(۳) پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی - گرایش بر خلاف طبیعت و سرشت انسان - توجه به توصیف آرمان و ارزش‌های اجتماعی
 (۴) پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی - عدم توجه به آرمان‌ها و ارزش‌های انسانی - انسان‌ها با موجودات طبیعی تفاوت دارد اما پدیده‌های اجتماعی و طبیعی یکسان هستند.

۶۲- هریک از عبارات‌های زیر با چه موضوعی ارتباط دارند؟

- درک و فهم دلالت‌های کنش

- فهم زندگی اجتماعی

- پدید آمدن خرده فرهنگ‌ها

- پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف

(۱) فعال و خلاق بودن کنشگران فردی و جمعی - معنا داشتن عمل کنشگران - وجود معانی ذهنی و فرهنگی متفاوت - تنوع و تکرار معانی
 (۲) راه یافتن به معانی نهفته در کنش‌ها - معنا داشتن عمل کنشگران - خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی - تنوع در فرهنگ و معانی ذهنی جهان‌های اجتماعی

(۳) عمل کنشگر و زمینه‌های فرهنگی آن - وجود معانی ذهنی در کنشگران - پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آن‌ها - پدید آمدن معانی ذهنی و فرهنگی در جوامع گوناگون

(۴) عمل کنشگر و زمینه‌های فرهنگی آن - راه یافتن به معانی نهفته در کنش‌ها - فعالیت و خلاقیت کنشگران - خلاق و فعال بودن انسان در تولید معانی

۶۳- هریک از عبارات‌های زیر با کدام رویکرد جامعه‌شناسی منطبق است؟

- جوامع مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند.

- تقلیل دادن انسان به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی

- جامعه و پدیده‌های اجتماعی را می‌شناسد، اما قادر به تغییر بنیادین آن نیست.

- جامعه را واقعیتی بیرونی دانسته و انسان را مغلوب جامعه ساخت.

- (۱) تبیینی - تبیینی - تفهیمی - تبیینی
 (۲) تفهیمی - تبیینی - تبیینی - تبیینی
 (۳) تبیینی - تبیینی - تفهیمی - تفهیمی
 (۴) تبیینی - تبیینی - تبیینی - تبیینی

۶۴- هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب به کدام ویژگی یا رویکرد جامعه‌شناسی اشاره دارد؟
- هر چه همبستگی اجتماعی میان افراد یک گروه بیشتر باشد، انحراف اجتماعی در آن گروه کاهش می‌یابد.

- غیرعلمی قلمداد شدن داوری درباره ارزش‌ها
- بسنده کردن به توصیف ارزش‌های فرهنگی مختلف

(۱) تفسیری - شکل‌گیری جامعه‌شناسی تفسیری - تبیینی

(۲) تبیینی - غلبه رویکرد تبیینی در جامعه‌شناسی - روش جامعه‌شناسی تبیینی

(۳) غلبه رویکرد تفسیری بر تبیینی - تبیینی - تفسیری

(۴) تبیینی - غلبه رویکرد تبیینی در جامعه‌شناسی - تفسیری

۶۵- کدام گزاره در ارتباط با جامعه‌شناسی تفسیری درست است؟

(۱) تفهم را روش مستقلی برای علوم انسانی می‌دانست و آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود، می‌انگاشت.

(۲) فهمیدن را برای درک معنای پدیده‌های اجتماعی ضروری نمی‌دانست و معتقد بود که هنوز علم به علوم تجربی وابسته است.

(۳) آنچه جامعه‌شناسان از مطالعه پدیده‌ها می‌فهمند باید با روش تجربی اثبات شود وگرنه ارزش علمی ندارد.

(۴) کنش اجتماعی را معنادار می‌دانست و پدیده‌های اجتماعی را همانند پدیده‌های طبیعی می‌دانست که از طریق حواس و معنا قابل مطالعه هستند.

۶۶- جدول را کامل کنید:

هدف	روش	رویکرد
ب	نگاه از بیرون	الف
انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی	پ	ت

(۱) تبیینی - معنابخشی به زندگی اجتماعی - کنش‌های اجتماعی - تفسیری

(۲) تبیینی - پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی - تفسیری - تفسیر

(۳) تفسیری - معنابخشی به زندگی اجتماعی - تفسیری - تفسیر

(۴) تبیینی - پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی - تفسیر - تفسیری

۶۷- به ترتیب کدام یک از عبارات‌های زیر درست یا نادرست است؟

- مسئله معنا درباره کل زندگی انسان و در مورد اغلب پدیده‌های اجتماعی از جمله کنش‌ها مطرح است.

- بررسی و مطالعه پدیده‌های انسانی و اجتماعی، بدون توجه به معنای آن‌ها، به نتیجه‌گیری غلط و اشتباه منجر می‌شود.

- بخشی از پیچیدگی کنش‌های انسانی، به سبب وابستگی این کنش‌ها به ویژگی‌های فردی است.

(۱) درست - نادرست - درست - نادرست

(۲) نادرست - درست - درست - نادرست

(۳) نادرست - نادرست - درست - درست

(۴) نادرست - درست - نادرست - درست

۶۸- در بین عبارات‌های زیر، کدام موارد درست هستند؟

الف- تنوع و تکثر معانی، موجب دشواری فهمیدن معانی آن‌ها می‌شود.

ب- مطالعه موردی، نوعی پژوهش است که در آن محقق به دنبال پرده برداشتن از معنایی است که در کنش‌ها نهفته است.

پ- دامنه کاربرد آزمایش در جامعه‌شناسی همانند علوم طبیعی بسیار متنوع است.

ت- پاسخ‌های ساده و کاملاً قابل پیش‌بینی در برخی رویکردهای جامعه‌شناسی، موجب هویت‌زدایی از پدیده‌های اجتماعی و انسانی می‌شود.

(۱) «ب»، «پ» (۲) «الف»، «ت»

(۳) «الف»، «پ»

(۴) «ب»، «ت»

- ۶۹- عبارت درست در رابطه با «نظام اجتماعی» و «پیامدها و پدیده‌های» مربوط به آن کدام است؟
- (۱) ساختارهای اجتماعی، هرچقدر هم جاافتاده و با سابقه باشند، با کنش‌های افراد به وجود آمده و برقرارند.
 - (۲) زندگی اجتماعی انسان به دلیل اینکه ابعاد مختلف اقتصادی، سیاسی و فرهنگی دارد، شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی متفاوتی را پدید می‌آورد.
 - (۳) جامعه‌شناسی در زندگی روزمره از دید خود و برای خود به موقعیت‌های اجتماعی می‌نگرند تا به خود موقعیت اجتماعی و ابعاد و اعماق آن نزدیک شوند.
 - (۴) نادیده گرفتن قصد و هدف کنشگر از انجام دادن کنش، سبب شده است که بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده ما محدود شوند.

۷۰- در بین عبارتهای زیر، کدام موارد نادرست است؟

- الف- کسی که دانش عمومی دارد به درک عمیقی از دانش علمی جهان اجتماعی خود می‌رسد.
- ب- علوم اجتماعی درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند، از این رو، علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.
- پ- کنش‌های اجتماعی، ارتباط ما با یکدیگر را امکان‌پذیر می‌سازد و سامان می‌دهند و امکان مشارکت ما در زندگی اجتماعی را فراهم می‌آورند.
- پ- نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانش‌های ابزاری از فواید علوم انسانی و علوم اجتماعی می‌باشد.
- (۱) «ب» - «پ» - «ت» (۲) «الف» - «ب» - «ت» (۳) «الف» - «ب» - «پ» (۴) «الف» - «ب» - «ت»

عربی، زبان قرآن

■ ■ عین الاصح و الاثق فی الجواب للترجمة من أو إلى العربية (۷۷ - ۷۱)

۷۱- ﴿قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ﴾!

- (۱) به راستی که مؤمنان رستگار شده‌اند؛ همانان که در نمازشان فروتن‌اند!
- (۲) بدون شک همان مؤمنانی که در نمازهایشان فروتن‌اند رستگار می‌شوند!
- (۳) بدون شک مؤمنان؛ همانان که در نماز خود فروتن هستند رستگار می‌شوند!
- (۴) قطعاً مؤمنان؛ همان کسانی که در نمازهای خود فروتن هستند رستگار شده‌اند!

۷۲- ﴿يَنْظُرِ الْأَطْفَالَ إِلَىٰ سُلُوكِنَا لِكَيْ يَعْمَلُوا الْآخِرِينَ حَسَنًا وَلَا النَّصَائِحَ الَّتِي تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِنَا!﴾:

- (۱) کودکان برای اینکه با دیگران خوب رفتار کنند به کردار ما نگاه می‌کنند نه به نصیحت‌هایی که از دهانمان خارج می‌شود!
- (۲) بچه‌ها نگاه به کردار ما می‌کنند تا با دیگران خوب رفتار کنند نه توصیه‌هایی که از دهان‌هایمان بیرون می‌آید!
- (۳) بچه‌ها نگاه به کردار ما می‌کنند تا به خوبی با دیگران رفتار کنند نه توصیه‌هایی که از دهانمان خارج می‌کنیم!
- (۴) کودکان با نگاه به کردارمان با دیگران به خوبی رفتار می‌کنند نه نصیحت‌هایی که از دهان‌ها بیرون می‌آید!

۷۳- ﴿فَكَيْفَ تَسْلُبُونَ النَّاسَ حَقَّهُمْ وَالدُّنْيَا أَمَّا نَزَعُمْ فَأَعُوذُ بِكَ يَا اللَّهُ مِنْ سَبَاتِ عَقْلِي وَ قَبْحِ زَلْلِي!﴾:

- (۱) با اینکه دنیا پست‌تر از آن چیزی است که می‌پنداریم پس چگونه حق مردم را به زور از آن‌ها می‌گیریم، خدایا به تو پناه می‌برم از به خواب رفتن عقل و زشت بودن لغزشم!
- (۲) از مردم چگونه حقشان را می‌گیرید درحالی که دنیا پست‌تر از آن است که می‌پنداریم، خدایا به تو پناه می‌بریم از به خواب رفتن عقل و زشتی لغزشمان!
- (۳) چگونه به زور از مردم حقشان را می‌گیرید با اینکه دنیا حقیرتر از آن است که گمان می‌کنید، خدایا از به خواب رفتن خردم و زشت بودن لغزشم به تو پناه می‌برم!
- (۴) چگونه از مردم حقشان را به زور می‌گیرید درحالی که دنیا حقیرتر از چیزی است که گمان می‌کنیم، خدایا از به خواب رفتن خردم و زشتی لغزشم به تو پناه می‌برم!

٧٤- «إن واصلت عملك في مجال التقنيّة دؤوبا و ما كنت خانبا من رحمة الله استطعت أن تحصل على

الجائزة الذهبية»:

- ١) اگر در حوزه فناوری یا پشتکار به کارت ادامه بدهی و از رحمت خدا ناامید نباشی می‌توانی جایزه طلایی را دریافت کنی!
- ٢) اگر با پشتکار به کار در زمینه تکنولوژی ادامه بدهی و از رحمت خدا ناامید نباشی می‌توانی جایزه طلا را دریافت کنی!
- ٣) می‌توانی جایزه طلا در حوزه تکنولوژی را دریافت کنی اگر با پشتکار به کارهایت ادامه بدهی و از رحمت خدا ناامید نشوی!
- ٤) در زمینه فناوری اگر با پشتکار به کارت ادامه داده بودی و از رحمت خدا ناامید نبودی می‌توانستی جایزه طلایی را دریافت کنی!

٧٥- عین الصحیح:

- ١) «كان نوبل خاف أن يذكره الناس بالسوء»! نوبل می‌ترسید که مردم بعد از مرگش از او به بدی یاد کنند!
- ٢) «لا خوف للصحف أن تنشر عنوانا خطأ»! روزنامه‌ها هیچ ترسی ندارند که تیتری نادرست منتشر کنند!
- ٣) «استخدم الديناميت لشقّ القنوات و حفر الأنفاق»! از دینامیت برای شکافتن کانال‌ها و کندن تونل‌ها استفاده می‌کنند!
- ٤) «أعقل الناس أنظرهم في العواقب»! خردمندترین مردم نگاه‌هایشان به سرانجام (کارها) است!

٧٦- عین الخطأ:

- ١) يا أخي لا يحزنك واجب المعلم الصعب لأنه سبب تقدّمك! ای برادرم از تکلیف سخت معلم ناراحت نشو زیرا آن باعث پیشرفت تو است!
- ٢) سارِعوا في التعلّم لأنّ العالم يدور حول العلم! در یادگیری شتاب بورزید زیرا جهان حول محور علم می‌چرخد!
- ٣) عند الجواب عن الأسئلة تخاف زميلتي و تصبح بكماء أمام المعلمة! هم کلاسی‌ام هنگام پاسخ دادن به سوالات می‌ترسد و در مقابل معلم لال می‌شود!
- ٤) تميتون قلوبكم بكثرة الطّعام و الجائعون الكثيرون يعيشون حولكم! قلب‌هایشان را با غذای فراوان می‌میرانید درحالی‌که گرسنگان زیادی در اطراف شما زندگی می‌کنند!

٧٧- عین الصحیح: «دانش آموز تنبل کلاس ما تمرین‌هایش را نمی‌نوشت بنابراین در امتحانات مردود شد»!

- ١) «كان التلميذ الكسول في صفنا لا يكتب التمارين فهو رسب في الامتحانات»!
- ٢) «لم يكن التلميذ الكسول في صفنا كتب تمارينه فهو رسب في الامتحانات»!
- ٣) «كان تلميذ كسول في صفنا لم يكتب التمارين فهو رسب في الامتحانات»!
- ٤) «لم يكن تلميذ صفنا الكسول يكتب تمارينه فهو رسب في الامتحانات»!

■ ■ اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (٨٠ - ٧٨) بما يناسب النص

لقد جعل الله القصاص أمام الجرائم و لكنّه فضّل العفو على القصاص، من حيث له من فوائد كثيرة تعود على الفرد والمجتمع، منها: إن العفو فيه إصلاح، وفي القصاص لا عفو ولا إصلاح، ومن يعفو فيغفر له الله كثيرا لأنه جزاء من الله وهذا وعد بأنهم سيجدون في الآخرة أفضل مما كانوا يحصلون عليه في الدنيا. فالعفو يجلب الكرامة والشرف لمن يعفو عندما يكون قادراً و يظهر ذلك في أحسن صورة، و يكسب الفرد نعمة أن يغفر الله له لأنه قد عفا عن إخوانه في زمن القوة. ومن اتّصف بالعفو فهو صابر، و بسبب صبره يستحق أن يكون

قائداً والعفو دليل على التقوى. ولا شك أن الانتقام من الغضب تضعف فيه النفوس، وفي هذا الوقت يظهر المؤمن الصادق الصابر، فلا يُعرف الصبر إلا عند الغضب، ولا العفو إلا عند القدرة.

٧٨- «عين أبعد مفهوم عن النص»:

(١) من عفا الناس فقد عفا الله عنه وغفرله ما تقدم من ذنبه!

(٢) أولى الناس بالعفو أقدّهم على العقوبة!

(٣) أقوى الناس من عفا عدوه مقتدراً!

(٤) عند كمال القدرة تظهر فضيلة العفو!

٧٩- «عين الصحيح»:

(١) عليكم بالعفو لأنّ العفو لا يزيد العبد إلا عزاً!

(٢) اعفُ عن ظلمك كما أنك تحب أن يُعفى عنك!

(٣) إذا قدرت على عدوك فاجعل العفو عنه شكراً للقدرة عليه!

(٤) العافون عن الناس يدخلون الجنة بغير حساب وهذا جزاء وعد الله لهم!

■ عين غير الصحيح في التحليل الصرفي و الإعراب

٨٠- فضل - إصلاح - سيجدون - قادراً:

(١) قادراً: اسم الفاعل - مفرد - معرب - نكرة - مذكر / الخبر للفعل الناقص

(٢) إصلاح: مصدر من باب إفعال - مفرد - مذكر - معرب - نكرة / المبتدأ

(٣) فضل: فعل ماضٍ - مجرد ثلاثي - متعدّد - مفرد مذكر غائب / فعل و خبر الحرف المشبهة بالفعل

(٤) سيجدون: فعل مضارع يدلّ على المستقبل - جمع مذكر غائب - معرب - متعدّد / فعل و الفاعل

■ ■ عين المناسب للجواب عن الاسئلة التاليه (٨٥ - ٨١)

٨١- عين الصحيح في قراءة الكلمات:

(١) هم نقاذ الكلام فيأخذون الحق من أهل الباطل أيضاً!

(٢) الخفاش حيوانٌ ليونٌ يقدر على الطيران!

(٣) ثمنى المزارع: لبيت المطر ينزل كثيراً!

(٤) تَلْفُظُ (ك؛ ج؛ ز) موجودٌ في اللهجات العربية!

٨٢- عين عبارة جاء فيها الحال:

(١) جذي و جذتي ركبا الطائرة فرحين اليوم للذهاب إلى مكة!

(٢) قام البشر باستخدام الديناميت و سهل أمور حياته!

(٣) رأيت طلاباً في ساحة المدرسة كانوا ضاحكين و يلعبون!

(٤) صارت البنتان مبسمتين لنجاحهما في مسابقة كرة المنضدة!

۸۳- عین عبارة فيها المتضاد:

(۱) أعمّر أبي بستانا قد انهدم!

(۳) كأنه متردد في عمله ولكنه عزم على إنجازه!

۸۴- عین حرف «ل» لیست حرف الجار:

(۱) اللهم لك الحمد دائما و أبدا حتى ترضى!

(۳) لماذا رجعتم؟ لحمل حقائبنا!

۸۵- عین الصحيح:

(۱) من يكتّم أسرار الناس فهو مكتم!

(۳) هو يعلم أكثر من الآخرين فهو معلوم!

(۲) لكلّ داء دواء إن نعرف مرضنا!

(۴) من يضرّ نفسه فلا يقدر على أن يفيد البشرية!

(۲) إنا لمقيمون على الوفاء بعهد الميثاق!

(۴) لكلّ ذنب توبة إلا سوء الخلق!

(۲) فضله على الآخرين فنحن أفاضل!

(۴) الذين يعملون في المصنع فهم عمال!

تاریخ

۸۶- عنوان «تاریخ نویس درباری»، «نخستین بازتاب دهنده واقعیّت قتل امیر کبیر»، «نقدکننده تاریخ نویسی سنتی به صورت علمی» و «علاقمنده به حقیقت نویسی و مختصر نویسی» به ترتیب درباره کدام شخصیتها درست است؟

(۱) ناظم الاسلام کرمانی - میرزا محمدجعفر خورموجی - محمدحسن خان اعتمادالسلطنه - خاوری شیرازی

(۲) میرزافتحعلی خان آخوندزاده - محمدحسن خان اعتمادالسلطنه - خاوری شیرازی - میرزا محمدجعفر خورموجی

(۳) رضاقلی خان هدایت - محمدحسن خان اعتمادالسلطنه - خاوری شیرازی - میرزا محمدجعفر خورموجی

(۴) محمدحسن خان اعتمادالسلطنه - میرزا محمدجعفر خورموجی - میرزا فتحعلی خان آخوندزاده - خاوری شیرازی

۸۷- با توجه به ترتیب گزاره‌های داده شده، درستی و نادرستی عبارتهای زیر را درباره نادرشاه و کریم خان زند مشخص کنید.

الف - برخلاف نادرشاه، کریم خان بر سراسر ایران حکومت نمی کرد.

ب - هر دو پس از به دست گرفتن حکومت به لشکرکشی و جنگ ادامه دادند.

پ - هر دو در نتیجه پیروزی بر رقیبان به حکومت رسیدند.

ت - پس از مرگ هر دو، دوره‌ای از آشوب و ناامنی بر ایران حاکم شد.

(۱) ن - د - د - ن

(۲) د - د - ن - د

(۳) د - ن - ن - د

(۴) ن - د - د - ن

۸۸- درباره انقلاب صنعتی کدام گزینه درست است؟

(۱) نخستین تحول صنعتی در کشاورزی و حمل و نقل بود.

(۳) فاصله طبقاتی در کشورهای آسیایی را افزایش داد.

(۲) موجب استثمار کارگران در کشورهای آفریقایی شد.

(۴) موجب افزایش رفاه در کشورهای اروپایی شد.

۸۹- اقدامات آقامحمدخان قاجار به ترتیب در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

(۱) متحد کردن ایل قاجار - تصرف شمال و مرکز ایران - انتخاب تهران به پایتختی - سرکوبی طغیان گرجستان

(۲) تصرف شمال و مرکز ایران - متحد کردن ایل قاجار - رویارویی با زندیان - سرکوبی طغیان گرجستان

(۳) رویارویی با زندیان - متحد کردن ایل قاجار - انتخاب شهر تهران به پایتختی - تصرف خراسان

(۴) تصرف خراسان - متحد کردن ایل قاجار با خود - تصرف شمال و مرکز ایران - سرکوبی طغیان گرجستان

۹۰. در عصر قاجار کدام علل موجب تنش میان ایران و عثمانی شد و تنش میان دو کشور در دوره کدام پادشاهان بروز کرد؟

(۱) تحریکات کشورهای اروپایی - بدرفتاری عثمانیان با زائران ایرانی - مشکلات تجاری - محمدشاه و ناصرالدین شاه

(۲) اختلافات مرزی - مشکلات تجاری - بدرفتاری عثمانیان با زائران ایرانی - فتحعلی شاه و محمدشاه

(۳) شعار اتحاد اسلام عثمانی - اختلافات مرزی - بدرفتاری عثمانیان با زائران ایرانی - اقامحمدخان و محمدشاه

(۴) دخالت عثمانی در امور داخلی ایران - اختلافات مرزی - بدرفتاری عثمانیان با زائران ایرانی - فتحعلی شاه و ناصرالدین شاه

۹۱. درباره وضعیت صنایع دستی در اوایل دوره قاجار کدام موارد درست هستند؟

الف - تولید منسوجات ابریشمی، شال و مخمل و اسلحه سرد و گرم با کیفیت خوب

ب - سرازیر شدن سیل کالاهای اروپایی

پ - تلاش‌های زیاد برای احیای صنایع دستی ایران

ت - رشد و رونق صنایع دستی در ایران با فروکش کردن جنگ‌های داخلی

(۱) الف، ت (۲) ب، پ (۳) الف، پ (۴) ب، ت

۹۲. کدام گزینه بیان درستی در رابطه با میرزا صالح شیرازی دارد؟

(۱) یکی از شخصیت‌های فرهنگی عصر قاجار بود که برای تأسیس مدرسه‌های جدید به‌ویژه در دوره تحصیلی ابتدایی در شهرهای مختلف ایران بسیار تلاش کرد.

(۲) او قصد داشت آموزش دانشجو در داخل کشور را جایگزین فرستادن آن‌ها به خارج کند تا بتواند بر محتوا و اساتید و روش‌های تدریس، نظارت بیشتری داشته باشد.

(۳) او در سفرنامه خود به روشنی از اندیشه‌های نوین غربی به‌ویژه نظام حکومت مشروطه انگلیس تعریف و تمجید کرده است.

(۴) او در کتاب خود به‌نام سیاحت‌نامه ابراهیم بیگ، اوضاع نابسامان کشور را به زبان ساده بیان نموده و از ویژگی‌های تمدن غرب ستایش کرد.

۹۳. با توجه به رقابت روس و انگلیس و تضاد آن‌ها در مواجهه با نهضت مشروطه، کدام گزینه دلایل حمایت انگلیس از مشروطه را به درستی آورده است؟

الف - کمک به محمدعلی شاه

ب - افزایش اعتبار خود در ایران برای دستیابی به موقعیت بهتر

پ - به قدرت رساندن مهره‌های خود در دستگاه حاکم و مجلس

ت - جلوگیری از نفوذ روسیه

(۱) الف، ت (۲) الف، پ (۳) ب، ت (۴) ب، پ

۹۴. کدام موارد درباره تقدم و تأخر زمانی وقوع رویدادهای زیر، درست است؟

الف - قتل ولیعهد اتریش و همسرش به دست یک صرب ملی‌گرا

ب - تن دادن حکومت تزاری روسیه به اصلاحات

پ - تأسیس امپراتوری آلمان توسط ویلهلم اول و بیسمارک

ت - تشکیل اتحاد سه‌گانه (مثلث)

(۱) «ت» بر «ب» و «الف» بر «پ» مقدم است.

(۲) «الف» بر «ت» و «ب» بر «پ» مقدم است.

(۳) «پ» بر «ت» و «ب» بر «الف» مقدم است.

(۴) «ب» بر «پ» و «ت» بر «الف» مقدم است.

۹۵. کدام گزینه درباره «جنگ جهانی اول و تأثیر آن بر ایران» نادرست است؟

(۱) جنگ جهانی اول و اشغال ایران علاوه بر ویرانی اقتصادی و تلفات گسترده انسانی موجب زلزله و بی‌ثباتی دولت مرکزی و تعطیلی مجلس شورای ملی شد.

(۲) روسیه و انگلستان در قرارداد ۱۹۱۵ ایران را به سه منطقه تقسیم کردند. منظور از این کار آن بود که در دولت تا حدودی از یکدیگر فاصله بگیرند.

(۳) فرانسه و انگلستان قبل از پایان جنگ قراردادی بین خود به امضا رساندند که به موجب آن با پایان جنگ امپراتوری عثمانی فروپاشید.

(۴) با اعلان جنگ توسط گنجره آمریکا تمام نیرو، امکانات و سرمایه آمریکایی‌ها برای غلبه بر آلمان و نیروهای متحدین به کار گرفته شد.

۹۶- دربارهٔ مقر و موقعیت کدام گزینه درست است؟

- (۱) مقر سکونتگاه‌های شهری و روستایی در دوام حیات، گسترش و زوال آن‌ها نقش اساسی دارد.
- (۲) در انتخاب مکان سکونتگاه‌ها تصمیم‌گیری‌های سیاسی بیشترین نقش را داشته‌اند.
- (۳) در ایران قرار گرفتن در مجاورت منابع معدنی، از عوامل شکل‌گیری هسته اولیه شهرها نیست.
- (۴) مقر مکانی است که مردم آن را برای زندگی انتخاب و اشغال کرده‌اند.

۹۷- دربارهٔ شهرهای میلیونی کدام گزینه درست است؟

- (۱) در سال ۱۹۵۰م دو شهر لندن و توکیو بیشتر از ۸ میلیون نفر جمعیت داشتند.
- (۲) در سال ۱۹۹۰م تعداد ۱۵ شهر بیش از ۱۰ میلیون نفر جمعیت داشتند.
- (۳) امروزه تعداد شهرهای با بیش از ۱۰ میلیون نفر جمعیت به ۱۸ شهر رسیده است.
- (۴) امروزه الگوی مکانی شهرهای با بیش از ۵ و ۱۰ میلیون جمعیت از نیمکرهٔ شمالی به آفریقا گسترش یافته است.

۹۸- دربارهٔ مگالاپلیس، کدام گزینه درست نیست؟

- (۱) در مگالاپلیس روستاها و شهرک‌های اقماری یک مادرشهر به روستاها و شهرک‌های مادرشهر دیگر پیوند می‌خورد.
- (۲) در رفت و آمد میان مادرشهرهای هم‌جوار در مگالاپلیس به‌جز وسایل حمل‌ونقل دریایی، از دیگر انواع وسایل حمل‌ونقل استفاده می‌شود.

(۳) نخستین نمونه‌های مگالاپلیس جهان در شمال شرق ایالات متحده آمریکا و ژاپن پدید آمده‌اند.

(۴) مگالاپلیس از گسترش و به هم پیوستن دو یا چند مادرشهر در امتداد مسیرهای ارتباطی شکل می‌گیرد.

۹۹- کدام گزینه به ترتیب دربارهٔ «نابرابری میان شهر و روستا» و «علت افزایش جمعیت شهری»، درست است؟

- (۱) مهاجرت روستاییان به شهرها - انباشت سرمایه
- (۲) ادغام روستاها در بافت شهری - تولید کارخانه‌ای
- (۳) تبدیل روستاها به نقاط شهری - افزایش طبیعی جمعیت شهرها
- (۴) تمرکز اقتصادی - تبدیل روستاها به نقاط شهری

۱۰۰- بازسازی محله‌های فرسوده - توجه به الگوهای مصرف آب و برق - توسعه امکانات گردشگری، به ترتیب مربوط به کدام نیازهای امروزه شهری است؟

- (۱) زیباسازی و مبللمان شهری - هوشمندسازی شهر - تجهیزات و خدمات عمومی
- (۲) اشتغال شهری - محیط‌زیست شهری - امنیت شهری و آسیب‌های شهری
- (۳) امنیت شهری و آسیب‌های اجتماعی - محیط‌زیست شهری - اشتغال شهری
- (۴) اشتغال شهری - هوشمندسازی شهر - تجهیزات و خدمات عمومی

۱۰۱- در ارتباط با مدیریت روستاها به پرسش‌های زیر به ترتیب پاسخ دهید؟

الف- براساس گزارش سازمان ملل چند درصد از فقر جهان مربوط به نواحی روستایی است؟

ب- چند درصد از فقیران کشورهای قارهٔ آسیا و آفریقا و آمریکای لاتین در نواحی روستایی زندگی می‌کنند؟

- (۱) ۵۷۶٪ - ۶۳٪ - توسعه کشاورزی و افزایش درآمد حاصل از فروش محصولات کشاورزی
- (۲) ۵۳٪ - ۷۵٪ - بهبود زندگی اقتصادی و اجتماعی روستائیان
- (۳) ۶۳٪ - ۷۶٪ - بهبود زندگی اقتصادی و اجتماعی روستائیان
- (۴) ۶۳٪ - ۷۶٪ - توسعه کشاورزی و افزایش درآمد حاصل از فروش محصولات کشاورزی

۱۰۲- به ترتیب تهیه و اجرای «طرح‌های هادی روستایی» و «هماهنگی و پشتیبانی مالی و علمی از شهرداری‌ها و دهیاری‌ها» وظیفهٔ کدام نهادها است؟

- (۱) بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور
- (۲) جهاد سازندگی - استانداری‌ها
- (۳) بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - استانداری‌ها
- (۴) جهاد سازندگی - سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور

۱۰۳- کدام گزینه دربارهٔ تاریخچهٔ حمل‌ونقل، نادرست است؟

- (۱) طی جنگ جهانی دوم (۱۹۴۵-۱۹۳۹) اولین هواپیمای جت در آسمان ساخته شد.
- (۲) در نیمهٔ اول قرن بیستم، گسترش تجارت و اقتصاد جهانی موجب گسترش و تحول در صنعت حمل‌ونقل شد.
- (۳) در اوایل قرن بیستم، اختراع و تولید انبوه خودرو، چهرهٔ فضاهاى شهری و خارج از شهر را تغییر داد.
- (۴) در اوایل قرن نوزدهم، نخستین لوکوموتیوهای مجهز به موتور بخار در انگلستان ساخته شدند.

۱۰۴- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف- بیشترین میزان خطوط سریع‌السیر متعلق به کدام کشور است؟

ب- تنها خط برقی کشور متعلق به کدام مسیر است؟

پ- طولانی‌ترین خط قطار تندروی جهان متعلق به کدام کشور است؟

(۱) ژاپن - جلفا، تبریز - ایالات متحده آمریکا

(۲) چین - تهران، قم - ژاپن

(۳) ایالات متحده آمریکا - تهران، قم - ژاپن

(۴) چین - جلفا، تبریز - چین

۱۰۵- مهم‌ترین انواع کشتی‌های باربری کدامند و کدام کشور طولانی‌ترین خط لوله نفت و گاز را در میان کشورهای

اوپک دارد؟

(۱) کشتی‌های فله‌بر و کانتینری، ایران

(۲) کشتی‌های رو - رو و کروز، ترکیه

(۳) کشتی‌های رو - رو و کانتینری، عربستان

(۴) کشتی‌های فله‌بر - کروز، قطر

منطق و فلسفه

۱۰۶- درباره وجود و ماهیت کدام گزینه نادرست است؟

(۱) در خارج از ذهن هر دو مفهوم به یک واقعیت نسبت داده می‌شوند.

(۲) حمل وجود بر هر ماهیتی نیازمند دلیل حسی و تجربی یا عقلی محض است.

(۳) دو مفهوم مختلف و متفاوتند، نه دو موجود جداگانه.

(۴) وجود و ماهیت اموری ذهنی‌اند که در ذهن، وجود بر ماهیت حمل شده است.

۱۰۷- اگر وجود عین ماهیت مثلث یا جزء آن بود و آنگاه می‌خواستیم نیستی را بر مثلث حمل نماییم چه اشکالی پیش می‌آمد؟

(۱) دچار تناقض می‌شدیم.

(۲) در این حالت نیازمند بیان دلیل می‌شدیم.

(۳) به مغایرت وجود و ماهیت در ذهن اعتراف کرده بودیم.

(۴) دو مثلث در دنیای واقع برای ما می‌توانست تحقق یابد.

۱۰۸- شباهت و تفاوت واجب‌الوجود بالذات و واجب‌الوجود بالغیر به ترتیب در چیست؟

(۱) هر دو از حالت امکانی بیرون آمده‌اند - اولی قائم به خود و دومی قائم به دیگری است.

(۲) هر دو ضرورت وجود خود را به سبب علت دارند - وجود اولی بی‌نیاز از اثبات و وجود دومی نیازمند اثبات است.

(۳) هر دو در اینکه هستند با یکدیگر مشابه‌اند - اولی قائم به خود و دومی وابسته به دیگری است.

(۴) هر دو را می‌توان تصور کرد که نباشند - اولی ذاتاً نامحدود و دومی ذاتاً محدود است.

۱۰۹- از نظر حمل وجود بر مفاهیم زیر، کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

(۱) انسان مرده، حسن بد، روح مادی

(۲) اتم، گیاه، زرافه، فرشته

(۳) سیمرغ، دریای خون، مدینه فاضله

(۴) روح، خاک، آسمان، حیوه

۱۱۰- حمل انسان بر جسم، شبیه حمل در کدام یک از گزینه‌های زیر است؟

(۱) حمل حساس بر حیوان

(۲) حمل سه بعدی بر جسم

(۳) حمل سه ضلعی بر مثلث

(۴) حمل گیاه بر موجود زنده

۱۱۱- ماهیتی را تصور کنید که اکنون در جهان موجود نیست؛ کدام گزاره می‌تواند درباره آن نادرست باشد؟

(۱) در حالت امکانی است.

(۲) ممتنع الوجود بالذات است.

(۳) چستی آن مشخص نیست.

(۴) تصورش امکان پذیر نیست.

۱۱۲- در چه صورت می‌توانیم بگوییم «الف» واجب‌الوجود بالغیر است؟

(۱) در صورتی که با قطع نظر از علت، خودش اقتضای وجود و ابای از عدم دارد.

(۲) هنگامی که ذاتش وجوبی بوده و علت آن موجود شده است.

(۳) هنگامی که ذاتش امکانی بوده و به واسطه علت، ضرورت وجود یافته است.

(۴) در صورتی که ذاتش نسبت به وجود و عدم، یکسان است و در موجودیت خود قائم به خویش است.

- ۱۱۳- درباره اصل علیت کدام گزینه دیدگاه مشترک دکارت، فلاسفه تجربه‌گرا و فلاسفه مسلمان است؟
 (۱) درک آن از طریق تجربه ممکن نیست.
 (۲) درک آن نیازمند دلیل عقلی است.
 (۳) با حواس و عقل می‌توان مصادیق آن را در طبیعت جست.
 (۴) فطرت هر انسانی به آن معترف است.
- ۱۱۴- به ترتیب پذیرش کدام اصل فلسفی «زمینه‌ساز نگاهی ویژه به جهان و اشیای پیرامونی بوده» و کدام یک «از نتایج پذیرش اصل سنخیت» نیست؟
 (۱) سنخیت علت و معلول - ارتباط و حتمیت در نظام هستی
 (۲) علیت - علیت ارتباط و حتمیت در نظام هستی
 (۳) سنخیت علت و معلول - ارتباط و حتمیت در نظام هستی
 (۴) سنخیت - اعتبار بخشیدن به علوم
- ۱۱۵- کدام دیدگاه درباره اصل علیت از دیدگاه هیوم، نادرست است؟
 (۱) توالی بین دو چیزی امری تجربی و مشاهده‌پذیر است.
 (۲) ذهن ما عادت می‌کند که در توالی دو چیز، اولی را علت دومی بداند.
 (۳) باور به اصل علیت بیانگر آن است که آینده می‌تواند شبیه گذشته باشد.
 (۴) چون اساس علم تجربه است وقتی از تداعی به توالی پدیده‌ها رسیده‌ایم اصل علیت را بنا نهاده‌ایم.
- ۱۱۶- کدام گزینه به معنای پذیرش یا رد معنای دوم اتفاق است؟
 (۱) این ماشین با ماشین دیگر تصادف کرد.
 (۲) کلوخ انداز را پاداش سنگ است.
 (۳) گربه محض رضای خدا موش نمی‌گیرد.
 (۴) یاسخ درست به تمام پرسش‌های کنکور و نگرفتن نتیجه ممتاز.
- ۱۱۷- کدام گزینه درباره اثبات خدا از دیدگاه دکارت، درست به نظر می‌رسد؟
 (۱) از تصور حقیقی نامتناهی به اثبات خدا می‌رسیم که چنین واقعیتی را به ما نشان داده است.
 (۲) ابتدا از نفس محدود و متناهی آغاز می‌کند و سپس به شناخت نامتناهی می‌رسد.
 (۳) علت نامتناهی است پس امکان خلق هر چیزی را دارد.
 (۴) باور به خدا برای آفرینش عالم، امری اجتناب‌ناپذیر و از اصول اولیه است.
- ۱۱۸- هر کدام از گزاره‌های زیر، اندیشه کدام فیلسوف غربی است؟
 - ایمان، هدیه الهی است.
 - دلیل وجود خدا در تجربه‌های شخصی درون ما نهفته است.
 - هرگاه چیزی بدون علت، وجود تواند داشت این چیز هم می‌تواند خدا باشد و هم جهان.
 (۱) کرکگور - ویلیام جیمز - راسل
 (۲) ویلیام جیمز - کاتینگهام - برگسون
 (۳) کاتینگهام - دکارت - برگسون
 (۴) کرکگور - برگسون - راسل
- ۱۱۹- کدام عبارت با برهان فارابی در اثبات وجود خدا در تعارض است؟
 (۱) هر ممکن‌الوجودی برای موجودیت خویش نیازمند علت است.
 (۲) اگر برای سلسله موجودات امکانی، واجب‌الوجود بالذاتی نباشد هیچ چیز پدید نمی‌آید.
 (۳) از تاخر علت بر معلول سخن گفته و علت اصلی را علت‌العلل دانسته است.
 (۴) تسلسل علل نامتناهی را محال دانسته است.
- ۱۲۰- اولین پیش‌فرض ابن‌سینا در برهان وجوب و امکان در اثبات وجود خدا، چیست؟
 (۱) وجودی هست.
 (۲) واقعیات یا ممکن‌الوجودند یا واجب‌الوجود
 (۳) معلول نیازمند علت است.
 (۴) تسلسل محال است.

روان‌شناسی

- ۱۲۱- تلاش برای پاسخگویی به این پرسش که «شناخت چیست؟» بیانگر کدام هدف علم روان‌شناسی است؟
 (۱) پیش‌بینی
 (۲) کنترل
 (۳) توصیف
 (۴) تبیین

۱۲۲- پاسخ به کدام یک از پرسش‌های زیر به حوزه مطالعاتی علم روان‌شناسی مربوط نیست؟

(۱) حافظه کوتاه‌مدت با حافظه کاری چه فرقی دارد؟

(۲) ویژگی‌های روش علمی کدام است؟

(۳) نقش توجه و کارکردهای آن در یادگیری چیست؟

(۴) چرا یک فرد وقتی که در جمع قرار می‌گیرد، متفاوت‌تر از سایر موقعیت‌ها عمل می‌کند؟

۱۲۳- هریک از عبارات‌های زیر، به ترتیب مربوط به کدام یک از جنبه‌های رشد انسان است؟

- آرزو به راحتی می‌تواند دکمه‌های لباس خود را ببندد.

- رایان سه‌ساله هر روز با مادربزرگ خود تلفنی صحبت می‌کند.

- رضا هنگام سوارشدن در مترو، نوبت را رعایت می‌کند.

(۱) شناختی - اجتماعی - اخلاقی

(۲) جسمانی - اجتماعی - اجتماعی

(۳) شناختی - اخلاقی - اجتماعی

(۴) جسمانی - شناختی - اخلاقی

۱۲۴- چه تعداد از عبارات‌های زیر درست است؟

(الف) ویژگی‌های جنسی ثانویه، تغییراتی است که جزئی از علائم رشد و قابل رؤیت‌اند.

(ب) ابتدایی‌ترین و شاخص‌ترین جنبه رشد، رشد اجتماعی است.

(پ) بروز هیجان‌های ساده، تحت تأثیر نظام پردازش‌های فردی است و ظهور متفاوتی دارند.

(ت) رشد و شکل‌گیری هویت در نوجوانان باعث پیامدهای ناسازگارانه‌ای می‌شود.

(ث) توجه نوجوانان گزینشی‌تر است و بر اطلاعات مرتبط متمرکز می‌شوند.

(۱) سه (۲) چهار (۳) یک (۴) دو

۱۲۵- درباره خطای ادراکی و توهم، کدام عبارت درست نیست؟

(۱) خطای ادراکی در همه افراد وجود دارد اما توهم بیشتر در اشخاص غیرعادی دیده می‌شود.

(۲) هرچه تعداد خطاهای ادراکی بیشتر باشد، به‌عنوان یک خطای شناختی وارد نظام ذهنی فرد می‌شود.

(۳) خطای ادراک با توهم یکی است، زیرا در هر دو ادراک نادرست وجود دارد.

(۴) در توهم هیچ محرک خارجی در کار نیست ولی فرد چیزهایی را درک می‌کند (درک بدون محرک).

۱۲۶- درستی و نادرستی هریک از عبارات‌های زیر به ترتیب کدام است؟

الف- درگیری حواس مختلف با محرک‌های متنوع محیطی، آزاردهنده است.

ب- تحریک هریک از گیرنده‌های حسی تابع میزان خاصی از محرک است.

پ- اگر محرک موردنظر به دفعات متعدد ارائه شود مانع تمرکز می‌شود.

ت- در خوگیری، شناخت محرک معینی تحت تأثیر ارائه پیشین همان محرک قرار می‌گیرد.

(۱) ن - د - د - ن

(۲) ن - د - د - ن

(۳) د - ن - ن - د

(۴) د - ن - د - ن

۱۲۷- «سعید اتومبیل خود را برای تعمیر به مکانیکی برد. در آنجا مکانیک به او می‌گوید هر وقت به شیشه ضربه زد ماشین را استارت بزنی. بعد از چندبار، سعید قبل از اینکه مکانیک به شیشه ضربه بزند استارت زد.» کدام یک از

موقعیت‌های زیر رخ داده است؟

(۱) گوش به زنگی

(۲) اصابت یا تصمیم درست

(۳) خستگی

(۴) هشدار کاذب

۱۲۸- پاسخ هریک از پرسش‌های زیر مربوط به کدام نوع حافظه است؟

الف- به نظر شما تماشای برنامه‌های خشونت‌آمیز رسانه‌ها چه تأثیری بر پرخاشگری دارد؟

ب- رنگ لباس شما در لحظه شروع سال ۱۴۰۲ چه بود؟

پ- چرا افراد چاق ولع بیشتری برای خوردن شیرینی دارند؟

(۲) معنایی - رویدادی - معنایی

(۱) معنایی - معنایی - رویدادی

(۴) رویدادی - معنایی - رویدادی

(۳) رویدادی - رویدادی - معنایی

۱۲۹- برای از بین بردن عوامل فراموشی «تداخل اطلاعات» و «مشکلات مربوط به بازیابی» به ترتیب کدام راهکارها مناسب‌تر هستند؟

- (۱) یادگیری با فاصله - آزمون مکرر
(۲) یادگیری عمیق - مطالعه چندحسی
(۳) مرور مناسب مطالب - استفاده از رمزگردانی معنادار
(۴) ساماندهی مطالب - تمایزبخشی

۱۳۰- عامل فراموشی در کدام گزینه، درست بیان شده است؟

- (۱) زهر مشغول حفظ کردن شعری از حافظ است اما شعری از شهریار را که قبلاً حفظ کرده بود، به یاد نمی‌آورد. ← عدم رمزگردانی
(۲) مونا نام معلم کلاس دوم ابتدایی خود را فراموش کرده است. ← گذشت زمان
(۳) رضا نمی‌داند امسال چه تعداد دفتر و کتاب درسی دارد. ← عوامل عاطفی
(۴) سوسن فراموش می‌کند کتاب مورد علاقه‌اش را به دوستش قرض بدهد. ← مشکلات مربوط به بازیابی

۱۳۱- هریک از عبارات‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام ویژگی مسئله است؟

- در جریان حل یک مسئله، هر چه جدی‌تر باشیم، احتمال انتخاب راه‌حل بهتر، بیشتر است.

- افرادی که صرفاً با خوردن قرص لاغری می‌خواهند کاهش وزن داشته باشند.

(۱) در مسئله موقعیت فعلی یا مبدأ باید مشخص باشد - مسئله هدفمند است.

(۲) مسئله هدفمند است - در مسئله توانمندی‌های ما محدود است.

(۳) مسئله یک فرآیند تحت کنترل است - در مسئله توانمندی‌های ما محدود است.

(۴) مسئله یک جریان تحت کنترل است - در مسئله موقعیت فعلی باید مشخص باشد.

۱۳۲- «از سارا خواسته شده است که یک بیت شعر ناقص را تکمیل کند و سوسن باید یک مقاله پژوهشی ۲۰ صفحه‌ای را تا پایان ترم ارائه دهد.» کدام گزینه دربارهٔ مسائل این دو نفر درست نیست؟

- (۱) سارا با مسئله دشوارتری روبه‌روست، زیرا مسئله او از نوع خوب تعریف نشده است.
(۲) سوسن اگر مسئله خود را به تعدادی مسئله فرعی تقسیم کند، حل مسئله برایش آسان می‌شود.
(۳) سوسن با مسئله دشوارتری روبه‌روست، زیرا زمان محدودتری دارد.
(۴) سارا اقدامات یا راهبردهای در دسترس زیادی دارد و یک راه‌حل قاطع و روشنی ندارد.

۱۳۳- در حل مسائل زیر کدام یک از عوامل تأثیرگذار است؟

- مسئلهٔ گره زدن دو طناب

- مسئلهٔ نه نقطه

- مسئلهٔ هشت سکه

(۱) انتقال - اثر نهفتگی - نوع نگاه به مسئله

(۲) تجربه گذشته - نوع نگاه به مسئله - تجربه گذشته

(۳) تجربه گذشته - تجربه گذشته - نوع نگاه به مسئله

(۴) نوع نگاه به مسئله - اثر نهفتگی - انتقال

۱۳۴- درستی و نادرستی هریک از عبارات‌های زیر به ترتیب کدام است؟

الف- روش‌های اکتشافی نیاز به پردازش عمیق اطلاعات ندارد و در حداقل زمان به راه‌حل می‌رسند.
ب- پیامدهای ناتوانی در حل مسئله تعارض و پرخاشگری است.

پ- مسئله برج هانوی با روش بارش مغزی قابل حل است.

ت- بسیاری از افرادی که احساس شکست می‌کنند، مشکلات عاطفی جدی دارند.

(۱) د - ن - ن

(۲) د - ن - د

(۳) ن - ن - د

(۴) ن - ن - ن

۱۳۵- «در یادگان، سربازان برای یادگیری اجزای مختلف تفنگ، قطعات یک تفنگ سالم را از هم جدا می‌کنند و دوباره آن را سر هم می‌کنند.» این روش بیانگر کدام یک از روش‌های حل مسئله است؟

- (۱) تحلیلی
(۲) شروع از آخر
(۳) خردکردن مسئله
(۴) بارش مغزی

آزمون ۷ از ۱۴

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم - مرحله پنجم (۱۴۰۲/۱۰/۲۲)

علوم انسانی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون های آزمایشی سنجش و بهره مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون ها ، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می گردد. از شما عزیزان دعوت می شود، دیدگاه های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

 @sanjesheducationgroup

 @sanjeshserv

کانال های ارتباطی:

ریاضی و آمار

۱. گزینه ۴ درست است.

چون عدد چهاررقمی فرد است پس در خانه یکان یا رقم ۳ یا ۵ می‌تواند قرار گیرد؛ پس در خانه یکان دو انتخاب داریم. در خانه هزارگان صفر نمی‌تواند قرار گیرد و یک رقم هم برای خانه یکان انتخاب کرده‌ایم پس دو حالت خواهیم داشت (تکرار ارقام مجاز نیست) بنابراین داریم:

یکان دهگان صدگان هزارگان

$$\boxed{2} \quad \boxed{2} \quad \boxed{1} \quad \boxed{2} = 2 \times 2 \times 1 \times 2 = 8$$

۲. گزینه ۲ درست است.

تنها حالت ممکن ۳-۲-۲ است؛ پس داریم:

$$\left. \begin{array}{l} \text{انتخاب ۳ شاخه گل از ۷ شاخه گل} \quad \binom{7}{3} = \frac{7!}{3!4!} = 35 \\ \text{انتخاب ۲ شاخه گل از ۴ شاخه گل} \quad \binom{4}{2} = \frac{4!}{2!2!} = 6 \\ \text{انتخاب ۲ شاخه گل از ۲ شاخه گل} \quad \binom{2}{2} = 1 \end{array} \right\} \Rightarrow 35 \times 6 \times 1 = 210 \text{ حالت}$$

$$\frac{210}{2!} = 105$$

چون دسته‌های ۲ تایی مانند هم هستند؛ پس بر ۲! تقسیم می‌کنیم:

۳. گزینه ۱ درست است.

$$\begin{array}{c} \text{فاقد ۱} \quad \nearrow \\ \text{عدد ۴} \quad \nwarrow \\ \binom{7-1-1}{4-1} = \binom{5}{3} = \frac{5!}{3!2!} = 10 \\ \text{عدد ۴} \quad \downarrow \end{array}$$

۴. گزینه ۴ درست است.

کافی است از کل حالات، حالتی که سرکارگر و معاون کنار هم قرار می‌گیرند را کم کنیم، پس سرکارگر و معاون را در یک بسته کنار هم در نظر می‌گیریم:

$$6! - 5! \cdot 2! = 720 - 240 = 480$$

۵. گزینه ۳ درست است.

مطابق با اصل جمع و ضرب داریم:

$$\left. \begin{array}{l} \text{مسیر ۱۲۳۴} : 3 \times 2 \times 2 = 12 \\ \text{مسیر ۱۲۴} : 3 \times 1 = 3 \\ \text{مسیر ۱۳۴} : 2 \times 2 = 4 \\ \text{مسیر ۱۴} : 1 \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{اصل جمع}} 12 + 3 + 4 + 1 = 20$$

۶. گزینه ۱ درست است.

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{\binom{3}{1} \binom{4}{1}}{\binom{7}{2}} = \frac{3 \times 4}{\frac{7!}{2!5!}} = \frac{12}{21} = \frac{4}{7}$$

۷. گزینه ۴ درست است.

$$n(s) = 6 \times 6 = 36$$

$A' = \{(1, 5), (2, 4), (3, 3), (4, 2), (5, 1)\} \Rightarrow n(A') = 5$: مجموع دو تاس ۶ باشد

$$P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{5}{36} = \frac{31}{36}$$

۸. گزینه ۲ درست است.

$$n(s) = 9 \times 10 = 90$$

کل اعداد دورقمی ۹۰ هستند که رقم یکان آن‌ها صفر یا ۵ باشد:

$$\left. \begin{array}{l} \text{اعداد دورقمی که یکان صفر دارند} \\ \text{اعداد دورقمی که یکان پنج دارند} \end{array} \right\} \rightarrow n(A) = 18$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(s)} = \frac{18}{90} = \frac{1}{5} = 0,2$$

۹. گزینه ۳ درست است.

$$P(A') = 2P(A), P(A) + P(A') = 1 \Rightarrow 3P(A) = 1 \Rightarrow P(A) = \frac{1}{3}$$

$$P(B') = 3P(B), P(B) + P(B') = 1 \Rightarrow 4P(B) = 1 \Rightarrow P(B) = \frac{1}{4}$$

چون A و B ناسازگارند پس $P(A \cap B) = \emptyset$

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) = \frac{1}{3} + \frac{1}{4} = \frac{7}{12}$$

۱۰. گزینه ۱ درست است.

$$\left. \begin{array}{l} \text{۵ پرستار زن} \\ \text{۶ پرستار مرد} \end{array} \right\} \rightarrow n(s) = \binom{11}{4} = \frac{11!}{4!7!} = 330$$

$$n(A') = C_4^6 = \frac{6!}{4!2!} = 15 \Rightarrow n(A) = 330 - 15 = 315$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{315}{330} = \frac{21}{22}$$

۱۱. گزینه ۳ درست است.

با توجه به نمودار، میانگین برابر ۷ است. داریم:

$$\frac{5+7+13+x+1+3+9}{7} = 7 \Rightarrow 38+x = 49 \Rightarrow x = 11$$

حال انحراف معیار را به دست می‌آوریم:

$$\sigma^2 = \frac{(5-7)^2 + (7-7)^2 + (13-7)^2 + (11-7)^2 + (1-7)^2 + (3-7)^2 + (9-7)^2}{7} = \frac{112}{7} = 16 \Rightarrow \sigma = 4$$

$$y = \bar{x} + \sigma = 7 + 4 = 11$$

از طرفی می‌دانیم در نمودار داده شده y برابر است با:

۱۲. گزینه ۲ درست است.

ابتدا داده‌ها را مرتب کرده و سپس میانه و Q_1 و Q_3 را به دست می‌آوریم:

$$1, 1, \boxed{2}, 3, 4, \boxed{5}, 6, 7, \boxed{11}, 12, 16$$

$$Q_1 \quad \text{میانه} = Q_2 \quad Q_3$$

اگر داده‌ها فرد باشد، داده وسطی میانه است.

$$\Rightarrow \text{دامنه میان چارگی } IQR = Q_3 - Q_1 = 11 - 2 = 9$$

۱۳. گزینه ۴ درست است.

$$a_n = \frac{n}{\gamma + n^2} = \frac{1}{\lambda} \Rightarrow \gamma + n^2 = \lambda n \Rightarrow n^2 - \lambda n + \gamma = 0 \rightarrow (n-1)(n-\gamma) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n-1=0 \Rightarrow n=1 \\ n-\gamma=0 \Rightarrow n=\gamma \end{cases}$$

۱۴. گزینه ۱ درست است.

در مثلث خیام مجموع اعداد هر سطر با دنباله $a_n = 2^{n-1}$ مشخص می‌شود. بنابراین مجموع ارقام سطر پنجم برابر است با:

$$a_n = 2^{n-1} \xrightarrow{n=5} a_n = 2^{5-1} = 2^4 = 16$$

۱۵. گزینه ۲ درست است.

ابتدا چند جمله اول دنباله را می‌نویسیم:

$$a_{n+1} = a_n + 2n + 1, a_1 = 1$$

$$n=1 \Rightarrow a_2 = a_1 + 2 + 1 = 4$$

$$n=2 \Rightarrow a_3 = 4 + 2(2) + 1 = 9$$

$$n=3 \Rightarrow a_4 = 9 + 2(3) + 1 = 16$$

$$\Rightarrow \text{جمله عمومی دنباله } a_n = n^2 \Rightarrow \begin{cases} a_8 = 8^2 = 64 \\ a_{32} = 32^2 = 1024 \end{cases} \Rightarrow a_{32} - a_8 = 1024 - 64 = 960$$

اقتصاد

۱۶. گزینه ۳ درست است.

الف) افزایش قیمت مواد اولیه منجر به افزایش هزینه‌های تولید می‌شود و در صورتی که قیمت ثابت بماند، تولیدکننده انگیزه کمتری برای تولید خواهد داشت، پس کل منحنی عرضه، به سمت چپ جابه‌جا می‌شود و مقدار عرضه کاهش می‌یابد. در رابطه با قسمت «الف» گزینه ۲: جابه‌جایی منحنی عرضه به سمت چپ منجر به جابه‌جایی نقطه تعادلی به سمت چپ خود خواهد شد. (صفحات ۵۰ و ۵۱)

ب) دکتر کاشانی به منظور انعطاف‌پذیری با شرایط به‌وجود آمده باید از ویژگی یادگیرنده بودن از اطرفیان، همکاران و مشتریان خود بهره‌مند شود و نباید بر دانش خود اکتفا کند. (ص ۶)

پ) اینکه در شرایط مختلف منابع و امکانات موجود چقدر هستند یا تا چه میزان می‌توان از منابع بهره‌مند شد، به اصل «شناسایی منابع و امکانات محدود» اشاره می‌کند. (ص ۲۴)

۱۷. گزینه ۲ درست است.

برای حل مسئله دانستن چند نکته کاربردی به شما کمک خواهد کرد:

نکته ۱: اعتبار مالیاتی مرحله اول همیشه برابر صفر است.

نکته ۲: مالیات خالص و ناخالص مرحله اول تولید همیشه باهم برابرند.

نکته ۳: مالیات ناخالص هر مرحله برابر است با اعتبار مالیاتی مرحله بعد.

نکته ۴: مالیات خالص هر مرحله برابر است با تفاضل مالیات ناخالص همان مرحله و مالیات ناخالص مرحله قبل

نکته ۵: قیمت هر مرحله ۱۰ برابر مالیات ناخالص همان مرحله است.

نکته ۶: مالیات ناخالص مرحله آخر تولید برابر است با جمع مالیات‌های خالص یا همان مالیات پرداختی توسط مصرف‌کننده نهایی.

بنابراین ابتدا مالیات ناخالص یعنی قسمت «پ» سؤال را حل می‌کنیم:

$$۳۶۰۰ = \text{مالیات ناخالص مرحله اول} \rightarrow \text{اعتبار مالیاتی مرحله بعد} = \text{مالیات ناخالص هر مرحله}$$

$$۹,۲۰۰ = \text{مالیات ناخالص مرحله دوم}$$

$$۱۷,۸۵۰ = \text{مالیات ناخالص مرحله سوم}$$

$$۳۱,۰۰۰ = \text{مالیات ناخالص مرحله چهارم}$$

$$۴۴,۶۵۰ = \text{مالیات پرداختی توسط مصرف‌کننده نهایی} = \text{جمع همه مالیات‌های خالص} = \text{مالیات ناخالص مرحله آخر}$$

(ب) حالا می‌توانیم قیمت قبل و بعد از محاسبه مالیات را حساب کنیم:

$$۱۰ \times \text{مالیات ناخالص هر مرحله} = \text{قیمت اولیه یا قیمت قبل از محاسبه مالیات}$$

$$(۱) \text{ قیمت مرحله} = ۳,۶۰۰ \times ۱۰ = ۳۶,۰۰۰$$

$$(۲) \text{ قیمت مرحله} = ۹۲,۰۰۰$$

$$(۳) \text{ قیمت مرحله} = ۱۷۸,۵۰۰$$

$$(۴) \text{ قیمت مرحله} = ۳۱,۰۰۰$$

$$(۵) \text{ قیمت مرحله} = ۴,۴۶۵,۰۰۰$$

قیمت بعد از محاسبه مالیات یا قیمت فروش

$$\text{مالیات ناخالص} + \text{قیمت اولیه} = \text{قیمت فروش در هر مرحله}$$

$$\text{قیمت فروش مرحله اول} = ۳۶,۰۰۰ + ۳,۶۰۰ = ۳۹,۶۰۰$$

$$\text{قیمت فروش مرحله دوم} = ۹۲,۰۰۰ + ۹,۲۰۰ = ۱۰۱,۲۰۰$$

$$\text{قیمت فروش مرحله سوم} = ۱۷۸,۵۰۰ + ۱۷,۸۵۰ = ۱۹۶,۳۵۰$$

$$\text{قیمت فروش مرحله چهارم} = ۳۱,۰۰۰ + ۳۱,۰۰۰ = ۶۲,۰۰۰$$

$$\text{قیمت فروش مرحله پنجم} = ۴۴,۶۵۰ + ۴۴,۶۵۰ = ۸۹,۳۰۰$$

الف) مالیات خالص:

$$\text{مالیات ناخالص مرحله قبل} - \text{مالیات ناخالص هر مرحله} = \text{مالیات خالص}$$

$$\text{خالص مرحله اول} = ۳,۶۰۰$$

$$\text{خالص مرحله دوم} = ۵,۶۰۰$$

$$\text{خالص مرحله سوم} = ۸,۶۵۰$$

$$\text{خالص مرحله چهارم} = ۱۳,۱۵۰$$

$$\text{خالص مرحله پنجم} = ۱۳,۶۵۰$$

(ت) اعتبار مالیاتی مرحله اول برابر صفر است.

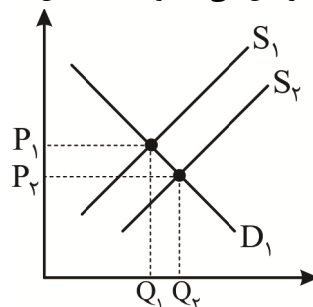
(درس ۶ - ص ۶۳)

۱۸. گزینه ۱ درست است.

الف) استفاده از فناوری‌های پیشرفته‌تر در فرآیند تولید، به دلیل اثر مثبتی که بر هزینه‌های تولید دارد، منجر به افزایش تولید و

عرضه محصول می‌شوند. در این صورت منحنی عرضه به سمت راست منتقل می‌شود.

* بنابراین قیمت تعادلی کاهش و مقدار تعادلی افزایش می‌یابد و نقطه تعادل به سمت راست و پایین منتقل می‌شود.

ب) قیمت ۱۵۰ میلیون تومان، کمتر از قیمت تعادلی است و بازار در شرایط کمبود قرار دارد و فقط مقدار ۲۰۰ دستگاه خودرو که تولید و عرضه شده است، توسط مصرف‌کننده خریداری می‌شود. بنابراین پرداختی و هزینه مصرف‌کنندگان در این سطح قیمت عبارتند از:

تومان $150,000,000 \times 200 = 30,000,000,000$: پرداختی مصرف‌کنندگان برای خرید خودرو در سطح قیمت مورد نظر
 پ) به دلیل صعودی بودن منحنی عرضه و رابطه مستقیم بین عرضه کالا و قیمت آن، با حرکت از راست به چپ روی منحنی، شاهد کاهش قیمت کالا و در نتیجه کاهش انگیزه تولیدکنندگان برای تولید و در نهایت عدم تعادل «کمبود» هستیم. (صفحه ۵۰)
 (فصل دوم، درس پنجم - فروشندگان یا عرضه‌کنندگان و فرآیند تصمیم‌گیری آن‌ها - تعادل در بازار کالا و خدمات)

۱۹. گزینه ۴ درست است.

در مقایسه این دو نفر باهم، آن کسی که در ازای یک ساعت فعالیت در حوزه تولید محتوا از منافع کمتری که مربوط به فعالیت دیگر است، چشم‌پوشی کرده و هزینه فرصت کمتری داشته نسبت به فرد دیگر دارای مزیت مطلق است، بنابراین چون امیرعلی به ازای یک ساعت کار با ارزش ۱/۵ میلیون تومان فقط از دو ساعت کار به ارزش ۸۰۰ هزار تومان صرف‌نظر کرده در حالی که این رقم برای سبوح سه ساعت و ۱/۲ میلیون تومان است پس امیرعلی نسبت به سبوح در تولید محتوا مزیت مطلق دارد.
 (درس هفتم - رابطه مزیت مطلق و نسبی با هزینه فرصت - ص ۷۱)

۲۰. گزینه ۴ درست است.

الف) حرکت با چشم باز و بر مبنای شناخت ظرفیت‌های خود و اتفاقات اطراف، می‌تواند کارآفرین را از سطوح ابتدایی کار به درجه‌های بالای آن برساند. (صفحه ۵)

اینکه کارآفرینان واقع‌بین ولی به موفقیت اقتصادی خود، دلگرم هستند، نشان ویژگی «خوش‌بین» بودن آن‌هاست. از طرفی آن‌ها به دلیل ویژگی «پرانگیزه بودن»، نظم، انضباط، پایداری و اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند. (مانند آقای ابراهیمی که با خلق مزیت اقتصادی جدید، مواد اولیه را در داخل تولید کرد) (صفحه ۶)

ب) در متن پرسش، به هزینه فرصت تولید دو کالای گندم و جو در دو کشور A و B اشاره شده است و با توجه به مفهوم «اصل مزیت نسبی» که توانایی یک کشور در تولید یک کالا نسبت به سایر کالاها در همان کشور با توجه به هزینه فرصت تولید است، بنابراین کالایی در اولویت تولید قرار می‌گیرد که هزینه فرصت کمتری نسبت به سایر کالاها داشته باشد. بنابراین اصلاً اصل مزیت مطلق مورد نظر نمی‌باشد.

با توجه به مواردی که ذکر شد کشور A در تولید جو و کشور B در تولید گندم مزیت نسبی دارند و در ازاء تولید این محصولات از مقدار کمتری از محصول دیگر صرف‌نظر می‌کنند. (صفحه ۷۱)

پ) وقتی ویژگی «خوش‌بینی» کارآفرینان به خصوص در مورد درآمد و موفقیت کسب‌وکارشان زیاد باشد و مدیریت نشود و نیز ویژگی «ریسک‌پذیری» آن‌ها به صورتی باشد که در زمینه‌های پرخطر و بدون آمادگی لازم، سرمایه‌گذاری کنند، آن‌ها را دچار اشتباه اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن، می‌کند. (صفحات ۶ و ۳۱)

(فصل اول، درس اول - فراز و فرود کسب‌وکارها - پلکان کار و رشد - ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق - درس سوم - چرا برخی مردم تصمیمات غیرمنطقی می‌گیرند؟ - فصل دوم، درس ششم - انواع مالیات - درس هفتم - مزیت نسبی و هزینه فرصت)

۲۱. گزینه ۳ درست است.

الف) پرداختی مصرف‌کننده برابر با همان درآمد تولیدکننده است؛ بنابراین:

تومان $10,000,000 =$ پرداختی مصرف‌کننده

ب) اما به هر حال برای همه ۹۱ واحد کالای تولیدی هزینه تولید پرداخت شده است پس:

تومان $9,100,000 = 100,000 \times 91 =$ مجموع هزینه‌ها

بنابراین:

$900,000 = 10,000,000 - 9,100,000 =$ هزینه‌ها - درآمد = سود تولیدکننده

پ) دقت کنید در سطح F میزان عرضه ۹۱ واحد است و میزان تقاضا ۲۵ واحد و این تفاوت در مقادیر بیانگر این موضوع است که به دلیل بالا بودن قیمت تولیدکننده زیاد تولید کرده ولی مصرف‌کننده به دلیل گران بودن، کم خریداری کرده است. پس فقط همان مقدار کم برای او ایجاد درآمد کرده و با توجه به فرمول درآمد، می‌توان قیمت هر واحد محصول را حساب کرد.

تعداد \times قیمت = درآمد

$$10,000,000 = X \times 25 \rightarrow X = \frac{10,000,000}{25} = 400,000 \text{ تومان}$$

(درس ۵ - ص ۵۱)

۲۲. گزینه ۲ درست است.

الف) برای محاسبه سود یا زیان بنگاه اقتصادی براساس رابطه زیر، ابتدا باید هزینه‌های مستقیم، غیرمستقیم و درآمد بنگاه را محاسبه کرد:

(هزینه‌های مستقیم + هزینه غیرمستقیم) - درآمد سالانه = سود یا زیان سالانه
 هزینه‌های جاری + دستمزد سالانه نیروی کار + هزینه اجاره سالانه کارخانه = هزینه‌های مستقیم
 تومان $180,000,000 = 90,000,000 + 50,000,000 + 40,000,000$
 هزینه‌های مستقیم تولید
 تومان $120,000,000 = 600,000,000 \times 20\%$
 سود سالانه سپرده‌گذاری در بانک = هزینه فرصت تولید
 کل محصولات تولید شده \times ارزش هر واحد محصول : درآمد سالانه بنگاه
 تومان $1,000,000,000 = 20,000,000 \times 50$
 درآمد سالانه بنگاه
 تومان $700,000,000 = 1,000,000,000 - (180,000,000 + 120,000,000)$
 سود

(صفحه ۸)

ب) گزینه‌های (۱) و (۲) در ارتباط با پیامدهای وضع تعرفه‌های گمرکی بر واردات کالاها، درست هستند. در واقع دولت‌ها برای حمایت از صنایع داخلی و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر، تعرفه‌های گوناگونی بر واردات برخی کالاها وضع می‌کنند و با این اقدام، از واردات کالاها با کیفیت خارجی جلوگیری می‌کنند و توانایی رقابت کالاها داخلی را افزایش می‌دهند. (صفحه ۷۳)

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه‌های (۲) و (۴) نادرست هستند؛ زیرا افزایش تعرفه بر واردات برخی محصولات لزوماً صادرات آن‌ها را افزایش نمی‌دهد. کشور باید در تولید آن کالای خاص، مزیت مطلق یا صرفه اقتصادی داشته باشد. از طرفی وضع تعرفه‌های گمرکی روابط اقتصادی با سایر کشورها را محدود می‌کند، نه اینکه موجب کاهش اختلافات سیاسی شود.

(فصل اول، درس اول - هزینه‌های تولید، درآمد و سود - فصل دوم، درس هفتم - دولت‌ها و تجارت بین‌الملل)

۲۳. گزینه ۱ درست است.

الف) دولت درآمد خود را از منابع مختلفی تأمین می‌کند.

(۱) مالیات‌ها که یک منبع درآمدی پایدار است.

(۲) ایجاد بدهی و شریک کردن مردم در طرح‌های عمرانی و توسعه‌ای که یک منبع ناپایدار است.

(۳) فروش دارایی‌هایی مثل نفت و گاز که به دلیل تجدیدنپذیر بودن و قابل تحریم بودن، یک منبع درآمدی ناپایدار است.

(درس ۶ - ص ۶۰)

ب) بازار عوامل تولید منابع و عوامل تولیدی را از خانوارها خریداری کرده و به این ترتیب با پرداخت بهای عوامل موجب شکل‌گیری درآمد خانوارها می‌شود. همچنین با فروش عوامل تولید به بنگاه‌ها در تولید محصولات نقش مؤثری جهت کمک به بنگاه‌ها ایفا می‌کنند. (درس ۵ - ص ۴۶)

پ) در سال‌های میانی جنگ جهانی اول و دوم، کارگران و تولیدکنندگان کنگره آمریکا را متقاعد به افزایش تعرفه‌های گمرکی تا حدود ۵۲ درصد کردند. (درس ۷ - ص ۷۳)

۲۴. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت‌های درست:

گزاره «الف» کاملاً درست است. نظام سوسیالیستی که نقطه مقابل نظام سرمایه‌داری است، که به مالکیت اشتراکی معتقدند و یا اینکه دولت‌ها موظفاند با وضع قوانین سخت‌گیرانه بر مالکیت خصوصی و سرمایه‌اندوزی، از اقشار ضعیف حمایت کنند. (صفحه ۷۹)

گزاره «ت» نیز درست است؛ زیرا زمانی که کشورها براساس اصل مزیت مطلق، کالاهای صادراتی و یا وارداتی خود را در الگوی تجارت جهانی، تعیین می‌کنند و همچنین براساس اصل مزیت نسبی، نوع و میزان کالاهای تولیدشده در داخل را تعیین

می‌کنند، در واقع براساس مقایسه منافع و هزینه‌ها در تصمیم‌گیری منطقی رفتار کرده‌اند. درک این مطلب یک نگاه کاملاً مفهومی از مطالب دانشی کتاب درسی است. در این انتخاب هر دو رویکرد، یک انتخاب از میان گزینه‌های مختلف و نیز رویکرد انتخاب چه مقدار از هر چیزی، مورد استفاده قرار گرفته است. (صفحات ۲۹ و ۷۰)

بررسی عبارت‌های نادرست:

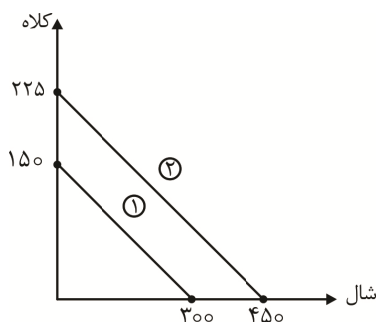
گزاره «ب» نادرست است؛ زیرا اقتصاد مبتنی بر تخصص‌گرایی و تک‌محصولی شدن، سبب شکنندگی و کاهش انعطاف‌پذیری اقتصاد یک کشور در فضای جهانی می‌شود و این امر منجر به کاهش تعامل قدرتمند اقتصاد یک کشور با سایر کشورها می‌گردد. بنابراین کشورها ناگزیرند علاوه بر بهره‌برداری از مزیت‌های موجود، به خلق مزیت‌های جدید نیز بپردازند. (صفحات ۷۵ و ۷۷)

گزاره «پ» نادرست است؛ زیرا اینکه «افراد از نظر قانونی باید ثابت کنند که مالک واقعی چیزی هستند، تا بتوانند آن را بفروشند»، در راستای اجرای حقوق مالکیت و امنیت خرید و فروش است و نه وجود اطلاعات و آگاهی‌های لازم برای تضمین مبادلات بین افراد. (صفحه ۵۸)

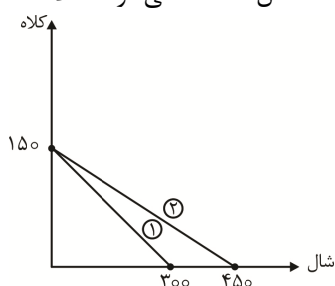
(فصل اول، درس سوم - قانون پنجم: بین هزینه‌ها و منافع خود، مقایسه کنید - کارایی و ناکارایی - فصل دوم، درس ششم - بهبود عملکرد بازار - درس هفتم - اصل مزیت نسبی و مطلق در تجارت - جنگ‌های تجاری و تحریم‌های اقتصادی - شیوه تعامل بازیگران میدان اقتصاد و مسئله نظام‌های اقتصادی)

۲۵. گزینه ۳ درست است.

دقت کنید با توجه به قیمت شال و کلاه، فرد به تصور خود با بودجه‌اش هر چقدر که شال می‌توانسته بخرد، نصف همان مقدار هم می‌توانسته کلاه بخرد (توجه به نقاط ابتدایی و انتهایی قید بودجه که صرفاً به خرید یک کالا می‌پردازد). اما با تخفیفی که فروشنده به او می‌دهد حالا می‌تواند تصمیمات مختلفی بگیرد یا مقدار شال را تغییر ندهد و با باقی پول میزان کلاه را دو برابر کند (شکل ۳) که پاسخ سؤال ماست. یا مبلغ باقی‌مانده را به هر دو محصول اختصاص دهد که به این ترتیب منحنی جدید به موازات منحنی قبلی به سمت راست منتقل می‌شود. مثلاً:

یا پول باقی‌مانده را به خرید شال اختصاص دهد که به این ترتیب به اندازه نصف مقدار قبلی به تعداد شال‌ها اضافه می‌شود. مثلاً:

* لطفاً دقت کنید که منحنی‌های شماره ۱ و ۴ اصلاً قید بودجه نیستند و از ابتدا حذف می‌شدند!

۲۶. گزینه ۲ درست است.

الف) در این پرسش، با توجه به نمودار، گزاره‌های نادرست مورد نظر است. عبارت گزینه‌های (۲) و (۴) نادرست هستند. عبارت گزینه (۲) نادرست است؛ زیرا دستیابی به نقاط خارج از منحنی مرز امکانات با توجه به منابع تولید موجود، آرزو و ناممکن است اگرچه نحوه استفاده از این منابع کمیاب، مدیریت شود. (صفحه ۴۰)

عبارت گزینه (۴) نیز نادرست هستند؛ زیرا هزینه فرصت انتقال روی منحنی مرز امکانات از چپ به راست، همان هزینه فرصت تغییر ترکیب تولید است؛ که غیرثابت و صعودی می‌باشد. دلیل این امر، اختصاص منابع تولید کمیاب برای تولید دو کالا است

که باعث می‌شود هربار با افزایش میزان تولید یک کالا، میزان بیشتری از تولید کالای دیگر کاسته شود. (صفحات ۳۶ و ۳۷) بررسی گزینه‌های درست:

(۱) درست است؛ زیرا تولید در نقاط روی منحنی مرز امکانات، کارا است و در این شرایط اقتصاد از منابع خود بیشترین استفاده را داشته است و تغییر این وضعیت منجر به بد شدن شرایط دیگران می‌شود. (صفحه ۳۹)

(۳) نیز درست است؛ زیرا با حرکت از نقطه B به A، هزینه فرصت به صورت زیر خواهد بود:

واحد کالا $۶۸ - ۴۰ = ۲۸$: مقدار واحد کالای (ب) که از تولیدش کاسته شده

تومان $۶۷۲۰ = ۲۸ \times ۲۴۰$: ارزش مقدار کالای (ب) که از تولیدش کاسته شده : هزینه فرصت انتقال

(ب) با در نظر گرفتن اصل «مزیت نسبی»، کشورها باید ترکیبی از تولید را داشته باشند که دارای هزینه فرصت کمتر باشد. بنابراین برای بررسی حرکت از نقطه C به نقطه D یا نقطه B، باید هزینه فرصت این انتقال‌ها بررسی و مقایسه شود. بنابراین خواهیم داشت:

واحد محصول $۸۰ - ۶۸ = ۱۲$: مقدار تولید کاسته شده از محصول (ب) برای انتقال از C به B

تومان $۲۸۸۰ = ۱۲ \times ۲۴۰$: هزینه فرصت انتقال از C به B

واحد محصول $۸۳ - ۵۰ = ۳۳$: مقدار تولید کاسته شده از محصول (الف) برای انتقال از C به D

تومان $۴۹۵۰ = ۳۳ \times ۱۵۰$: هزینه فرصت انتقال از C به D

هزینه فرصت انتقال به نقطه B کمتر از D است و براساس «اصل مزیت نسبی» هر کشور باید منابع کمیاب خود را صرف تولید کالاهایی با هزینه فرصت کمتر کنند. به همین دلیل انتقال به نقطه B به صرفه‌تر خواهد بود. اختلاف هزینه‌های فرصت این دو انتقال، میزان صرفه اقتصادی را نشان می‌دهد:

تومان $۴۹۵۰ - ۲۸۸۰ = ۲۰۷۰$

(صفحه ۷۱)

(فصل اول، درس چهارم - الگوی مرز امکانات تولید - کارایی و ناکارایی - فصل دوم، درس هفتم - مزیت نسبی و هزینه فرصت)

۲۷. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) تولیدکنندگان برای افزایش سطح درآمد خود اقدام به بازاریابی و جست‌وجوی بازار مناسب و همچنین تعیین قیمت مناسب برای محصول خود می‌کنند. (درس ۱ - ص ۹)

(ب) کارآفرینان باید مهارت ابتکار عمل داشته باشند تا عوامل مختلف تولیدی را به درستی جمع‌آوری کرده و در جای مناسب به کار گیرند. پس در مسیر فعالیت خود نیاز به کار و تلاش فراوان دارند. (درس ۱ - ص ۵)

(پ) هزینه فرصت تولید دقیقاً به محض تصمیم‌گیری و انتخاب یک گزینه از بین گزینه‌های مختلف اتفاق می‌افتد و برای همه افراد توجه به این نوع هزینه، اهمیت بالایی باید داشته باشد. (درس سوم - ص ۲۵)

(ت) خانم منوچهری تنها با یک مدرک شیرینی‌پزی توقع موفقیت در فعالیت خود را دارد که البته اشتباه او ناشی از اعتماد به نفس بالا و خودرأی بودن است. (درس سوم - ص ۳۱)

(ث) با فرض ثابت بودن قیمت، رابطه بین مقدار تقاضا برای یک کالای پست و درآمد خانوار، یک رابطه غیرمستقیم یا معکوس است، یعنی هرچه درآمد پایین‌تر میزان تقاضا برای کالای پست بیشتر است و بالعکس. (درس پنجم - ص ۴۹)

۲۸. گزینه ۳ درست است.

با توجه به جدول‌های داده‌شده، کشور A در تولید هیچ یک از دو محصول، مزیت مطلق ندارد و باید حداقل یکی از آن‌ها را در داخل تولید کرده و دیگری را وارد کند. کشور B نسبت به کشورهای A و C در تولید گندم مزیت مطلق دارد و می‌تواند آن را به کشور C صادر کند، زیرا کشور A این محصول را تحت عنوان مزیت نسبی خود تولید می‌کند. اما از آنجایی که سطح تولید برنج در دو کشور، برابر است، کشور B می‌تواند برنج را نیز در داخل تولید کند یا با توجه به صرفه‌های اقتصادی و محاسبه هزینه‌های تولید، از کشور C وارد کند. (صفحه ۷۰)

(فصل دوم، درس هفتم - اصل مزیت مطلق و نسبی در تجارت)

۲۹. گزینه ۴ درست است.

الف) تمام اطلاعاتی که در رابطه با کیفیت یک محصول، سطح استاندارد آن و اثبات صلاحیت افراد برای وارد شدن به مشاغل ارائه می‌شود، بیانگر اهمیت تضمین اطلاعات و آگاهی‌های ضروری و موجود برای مبادلات در حوزه بهبود عملکرد بازار به‌عنوان یکی از نقش‌های اقتصادی دولت مطرح می‌شود. (درس ششم - ص ۵۷)
 ب) کارل مارکس اقتصاددان آلمانی تبار نقش اصلی را در ایجاد یک اقتصاد عادلانه به دولت می‌دهد نه بازار.
 - طرفداران نظام اقتصادی سوسیالیستی معتقدند، پیروی از اقتصاد بازار آزاد و سیاست عدم مداخله و سرمایه‌محوری منجر به تسلط سرمایه‌داران بر اقتصاد و استثمار قشر ضعیف و محروم می‌شود. (درس هفتم - ص ۸۰)

۳۰. گزینه ۴ درست است.

الف) کشورها برای تعامل قدرتمند با دیگر کشورها، ناگزیرند میان بهره‌برداری از مزیت‌های موجود و خلق مزیت‌های اقتصادی جدید، دست به انتخاب بزنند که این انتخاب بهینه به عواملی همچون: موقعیت رقبا و میزان اعتمادی که به آن‌ها وجود دارد، موقعیت صنایع داخلی، منابع و امکانات طبیعی و انسانی و نیز وضعیت بازار و قیمت‌ها بستگی دارد. (صفحه ۷۷)
 ب) زمانی که تقاضا برای یک محصول پرخطر مانند ظروف یک‌بار مصرف پلاستیکی بالا می‌رود، دولت به‌منظور رفع این مشکل در عرصه اقتصاد پا در میانی کرده و با وضع یا افزایش نرخ مالیات بر مصرف و افزایش قیمت محصول از این طریق، سعی در کاهش میزان تقاضا در بازار می‌کند. (ص ۶۲)
 (فصل دوم - درس ششم - انواع مالیات‌ها - درس هفتم - جنگ‌های تجاری و تحریم‌های اقتصادی)

علوم و فنون ادبی

۳۱. گزینه ۳ درست است.

- با روی کار آمدن سلسله قاجار و تثبیت حکومت مرکزی در ایران، بازگشت به شیوه و الگوی گذشتگان در ادبیات، پررونق‌تر گذشته بود. (رواج سبک بازگشت ادبی)
 - در دوره ناصرالدین‌شاه با رفت‌وآمد ایرانیان به اروپا، این نوع ادبی نمایشنامه هم رواج یافت. (رواج نمایشنامه‌نویسی)
 - ترجمه آثار اروپایی در ایران با تأسیس چاپخانه در زمان فتحعلی‌شاه آغاز شد.
 (علوم و فنون ادبی ۳ - صفحات ۱۲، ۱۹، ۲۰)

۳۲. گزینه ۲ درست است.

این بیت سروده میرزا عبدالوهاب نشاط از شاعران دوره بازگشت است.
 اصلاح سایر گزینه‌ها:

(۱) از شاعران دوره بازگشت است نه دوره بیداری

(۳) این توضیح مربوط به کتاب «گلشن صبا» از صبای کاشانی است.

(۴) آثار او به نظم و نثر هستند. (علوم و فنون ادبی ۳ - ص ۱۴)

۳۳. گزینه ۴ درست است.

الف) نوبهار ب) نسیم شمال پ) دانشکده ت) مجلس ث) سروش. (علوم و فنون ادبی ۳ - درس ۱)

۳۴. گزینه ۱ درست است.

تاریخ بیداری ایرانیان: اثر ناظم‌الاسلام کرمانی تنها اثر قابل توجه دوره بیداری در حوزه تحقیقات ادبی، تاریخی است.
 منشآت: اثر قائم‌مقام فراهانی است که او را احیاکننده نثر فارسی می‌دانند.
 چرند و پرند: اثر علی‌اکبر دهخدا است که سبک نثر ساده و عامیانه‌اش بر داستان‌های محمدعلی جمالزاده و صادق هدایت نقش مؤثری داشت.
 اصلاح سایر گزینه‌ها:

(۲) داستان باستان: رمان تاریخی است. ایده‌آل: اثر میرزاده عشقی است. صوراسرافیل: روزنامه میرزا جهانگیرخان صوراسرافیل است.

(۳ و ۴) تاریخ احزاب سیاسی ایران و تاریخ تطور نظم فارسی اثر ملک‌الشعرا بهار هستند. (علوم و فنون ادبی ۳ - درس ۱)

۳۵. گزینه ۲ درست است.

اصلاح گزینه‌های نادرست:

(الف) عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بی‌جا در نثر این دوره دیده نمی‌شود.
(پ) مسائل اخلاقی، عارفانه‌سرایی و غزل‌گویی که با ساخت فرهنگ و جامعه گذشته ما هماهنگ بود در شعر این دوره تا حد زیادی کارایی خود را از دست داد. (علوم و فنون ادبی ۳ - درس ۴)

۳۶. گزینه ۴ درست است.

(۱) درونمایه این بیت دشمنی با بیگانگان است که از موضوعات رایج دوره بیداری است.
(۲) مفهوم وطن‌خواهی که از درونمایه‌های دوره بیداری است در این بیت دیده می‌شود.
(۳) حمایت از کارگران که از بارزترین مفاهیم این دوره است در این بیت دیده می‌شود.
(۴) مفهوم آزادی در این بیت مقابل گرفتاری در زندان است و به معنی دموکراسی نیست. (علوم و فنون ادبی ۳ - درس ۴)

۳۷. گزینه ۱ درست است.

در گزینه ۱ لفونشر از نوع مرتب است.

(لف: اسب و اشتر، نشر: رام‌گیر / لف: زرو سیم، نشر: برفشان / لف: جام، نشر: برفراز / لف: عود، نشر: سوز / لف: مشک، نشر: سای) در سایر گزینه‌ها نوع لف و نشر، نامرتب است.
(۲) تابش خور: خرف را گهرن سازد / تربیت: ناکس را کس نکند.
(۳) پاسخ، تلخ / لب، شکر
(۴) روز، خورشید / شب، مه (علوم و فنون ادبی ۳ - درس ۶)

۳۸. گزینه ۲ درست است.

«حاصل عمرم بی‌حاصلی است» متناقض‌نما دارد.

در سایر گزینه‌ها با کاربرد واژگان «حاصل و بی‌حاصلی» آرایه تضاد ایجاد شده است و تناقض دیده نمی‌شود. توجه کنید که در آرایه متناقض‌نما دو امر متضاد به یک چیز نسبت داده می‌شود و یا از دو واژه متضاد یک ترکیب اضافی و یا وصفی ساخته شود. (علوم و فنون ادبی ۳ - درس ۶)

۳۹. گزینه ۱ درست است.

(الف) این بیت به داستان عارف مشهور، حسین بن منصور حلاج، تلمیح دارد.

(ب) این بیت آرایه لفونشر دارد (لف: حسن، نشر: یوسف مصری / لف: ادراک، نشر: دیده اعمی)، به داستان حضرت یوسف نیز تلمیح دارد.
(پ) در این بیت واژگان «صورت و معنی» تضاد دارند.
(ت) آرایه متناقض‌نما (ما را بکشت به انفاس عیسوی) مشاهده می‌شود؛ زیرا نفس حضرت عیسی (ع) مرده را زنده می‌کند. به داستان حضرت عیسی تلمیح هم دارد.

(ث) تضمین مصراع مشهوری از حافظ «الا یا ایها الساقی ادر کأسا و ناولها»

(علوم و فنون ادبی ۳ - ترکیبی درس ۳ و ۶)

۴۰. گزینه ۳ درست است.

لفونشر: (زنجیر، سلسله / طره خوبان، زلف لیلی)، تلمیح به داستان لیلی و مجنون، مراعات نظیر: لیلی و جنون، زنجیر و سلسله، طره و زلف

(۱) تلمیح ندارد. لفونشر: روی، لاله / زلف، سنبل. مراعات نظیر: چشم، روی و موی / لاله و سنبل

(۲) لفونشر ندارد. تلمیح و مراعات نظیر: لیلی و مجنون / خسرو و شیرین

(۴) تلمیح ندارد. لفونشر: مژگان، تیر / ابروان، کمان - مراعات نظیر: تیر - کمان) و (مژگان و ابروان) (علوم و فنون ادبی ۳ - ترکیبی درس ۳ و ۶)

۴۱. گزینه ۱ درست است.

(۱) تناقض ندارد. بین واژگان (زلف و رخسار) تناسب دارد.

(۲) لفونشر:

لفها	نشرها
مهر	آن را بین
کین	این را ستر
بخل	آن را گزای
جود	این را گزین

تضاد: مهر و کین / بخل و جود

(۳) تلمیح به داستان حضرت سلیمان و افتادن انگشتر ایشان به دست اهریمن دارد - تشخیص: ای دل

(۴) پارادوکس: هم درد و هم درمانی/ هم زهر و هم تریاقی - موازنه: واژگان دو مصراع دو به دو سجع متوازن دارند. (ترکیبی)

۴۲. گزینه ۳ درست است.

وزن بیت گزینه ۳ «تکرار «مفتعلن» است که «همسان تک پایه» شمرده می شود. وزن سایر ابیات تکرار «مفتعلن مفاعلهن»

است که همسان دولختی محسوب می شود. (علوم و فنون ۳ - ص ۲۶)

۴۳. گزینه ۴ درست است.

وزن مصراع گزینه ۴ «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» است. وزن سایر گزینه ها درست است.

(علوم و فنون ۳ - ص ۲۴)

۴۴. گزینه ۲ درست است.

هجاهای بیت های «پ» و «ت» هر چند که به دو صورت قابل دسته بندی است، اما وزنشان همسان دولختی است در حالی که در

صورت سؤال ابیات ناهمسان دوبرشی خواسته شده است. پس سایر گزینه ها حذف می شوند.

بررسی وزن ابیات ناهمسان:

الف) مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل = مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

ب) مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستف = مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

ث) مستفعلن فاعلات مستفعلن = مفعول مفاعلهن مفاعیلن

* توجه داشته باشید که در بیت «ب» با دسته بندی هجاها به دو صورت، دو شکل همسان و ناهمسان ایجاد می شود.

بررسی وزن سایر ابیات:

پ) مستفعلن فع مستفعلن فع = مفعول فع لن مفعول فع لن

ت) مستفعلن فعلهن مستفعلن فعلهن = مفعول مفتعلن مفعول مفتعلن

* توجه داشته باشید که اگر وزن اولین پایه آوایی مصراع «مستفعلن» یا «مفعول» باشد یا وزن اولین پایه آوایی «مستفعلن» و

دومین پایه متفاوت باشد هجاهای بیت به دو صورت قابل دسته بندی است.

(علوم و فنون ۳ - ص ۲۴)

۴۵. گزینه ۲ درست است.

ابیات «الف» و «ت» وزن همسان دولختی ندارند؛ گزینه های «ا و ۳» حذف می شود؛ بیت «پ» ناهمسان نیست؛ گزینه «۴» نیز

حذف می شود.

* توجه داشته باشید که هجاهای بیت «ت» به صورت همسان و ناهمسان قابل دسته بندی است و در این جا بر اساس شرایط

سؤال، صورت ناهمسان آن مورد نظر است.

بررسی وزن سایر ابیات:

الف: مفتعلن مفتعلن مفتعلن فع

ب: مفتعلن مفاعلهن مفتعلن مفاعلهن

پ: مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

ت: مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن (علوم و فنون ۳ - ص ۲۶)

۴۶. گزینه ۳ درست است.

بررسی اختیارات نمونه‌ها:

جادویی (---)

ساقی یِ ما (--U-) - / - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند هجای دوم و بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه هجای سوم

سوی من (--U) - / - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند هجای اول و بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه هجای دوم

آهوی دشت (--U-) - / - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند هجای دوم و بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه هجای سوم

شب و روز (U-UU) اختیار شاعری ندارد.

خواهی آمد (--U-) - / - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در هجای دوم

سوی وفا (UU-) اختیار شاعری ندارد.

* توجه داشته باشید که پس از مصوت بلند «ی» در صورت اضافه شدن به واژه بعد از خود صامت میانجی «ی» می‌آید که

نوشته نمی‌شود اما خوانده می‌شود. این «ی» گاهی به ضرورت وزن اختیار «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» می‌گیرد. در ترکیب

«ساقی ما» این فرآیند دیده می‌شود. (علوم و فنون ۳ - ص ۴۹، ۵۴)

۴۷. گزینه ۲ درست است.

در بیت گزینه ۲ «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه دیده نمی‌شود.

بررسی اختیارات ابیات:

(۱) کوتاه خوانده شدن مصوت بلند «ی» در «کشتی»، بلند خوانده شدن صامت میانجی «ی» پس از «کشتی»، حذف همزه «از»

کِشِ تِیِ بَا	دِ بِ یَا وَر	کِ مِ رَا بِی	رُخِ دُوسِ ت
--U- - / -	--UU	--UU	-UU
گِشِ تِ هَرِ گُو	شِ یِ چِشِ مَر	عِ مِ دِلِ دَر	یا بِی
--U-	--UU	--UU	--
فاعلاتن فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن

(۲) کوتاه خوانده شدن مصوت بلند «ی» در «مشتاقی»، حذف همزه «از»

مُشِ تَا قِیِ یِ	مَهْ جُو رِی	دُو رَزْ تِ چُ	نَا نَمِ کَرْد
UU-- U / --	---	UU--	---
کَزِ دَسْتِ بِ	خَا هَدِ شُدْ	پَا یَا بِ شَ	کِیِ بَا بِی
UU--	---	UU--	---
مستفعل	مفعولن	مستفعل	مفعولن

(۳) بلند خوانده شدن مصوت کوتاه در هجای دوم مصراع اول (می) و نهم مصراع دوم (زهد) / کوتاه خوانده شدن مصوت بلند /

ی / در هجای چهارم مصراع اول (صوفی) / حذف همزه در هجای پنجم مصراع اول (فی افکن = فِ یَفکن) و هجای پنجم مصراع دوم (آز)

مِ یِ صُو	فِیِ یَفْ کَن	کُ جَا مِی	قُدْ رُو شَنْد
--U /	--U /	--U	--U /
کِ دَرِ تَا	بِ مَرِ دَسْ	دِرُ هِ دِ	رِیَا بِی
--U	--U	--U /	--U
فعولن	فعولن	فعولن	فعولن

۴) بلند خوانده شدن مصوت کوتاه در هجای دوم و ششم مصراع اول (فکر - رای) / حذف همزه در هجای پنجم مصراع دوم (در این = درین) / کوتاه خوانده شدن مصوت بلند در هجای دهم مصراع دوم (خودبینی و)

فک رِخُ دُ	رایِ خُدُ	دَرِ عَالِ مِ	رِنِ دِیِ نِیْسِتِ
UU-- ✓	---	UU--	--- ✓
کُفِ رَسْتِ دَ	رِینِ مَذْ هَبِ	خُدِ بِیِ نِیِ و	خُدِ رَا یِیِ
UU--	---	UU-- ✓	---
مستفعلُ	مفعولن	مستفعلُ	مفعولن

(علوم و فنون ۳ - صفحات ۴۹، ۵۴)

۴۸. گزینه ۳ درست است.

در بیت گزینه «۳» دوبار از اختیار حذف همزه استفاده شده است. توجه داشته باشید که گاهی پس از اختیار کوتاه خوانده شدن مصوت بلند «ی» همزه آغازین هجای بعدی حذف می‌شود و به جای آن «ی» صامت میانجی قرار می‌گیرد. بررسی اختیارات در ابیات گزینه‌ها:

۱) هجای چهارم مصراع دوم حذف همزه (اگر) که (خوش بودی آ = خُش بودی) خوانده می‌شود و تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه در هجای سوم مصراع دوم مصوت بلند «ی» (بودی) کوتاه تلفظ می‌شود.

آن طُرِ رِ کِ	هَرِ جَعْدِ شِ	صَدِ نَافِ یِ	چِینِ آرِ زَدِ
UU--	---	UU--	--- ✓
خُشِ بُو دِیِ یِ	گَرِ بُو دِیِ	بُو یِشِ زِ	خُشِ خُو یِیِ
UU-- ✓	---	UU--	---
مستفعلُ	مفعولن	مستفعلُ	مفعولن

۲) بلند خوانده شدن مصوت کوتاه در هجای دوم و هفتم مصراع اول (غم، می) / کوتاه خوانده شدن مصوت بلند / ی / در هجای ششم مصراع دوم (دلی) / حذف همزه در هجای هفتم مصراع دوم (دلی این است = دلِ بین است)

غَمِ کُ هِنِ	بِ مِ یِ سَا	لِ خُرِ دِ دِفِ	عِ کُ نِیدِ
-U-U ✓	--UU ✓	-U-U	UU- ✓
کِ تَخِ مِ خُشِ	دِ لِیِ بِینِ اسِ	تِ پِیِ رِکُنِ	عَانِ گِفْتِ
-U-U	--UU ✓	-U-U	UU- ✓
مفاعِلن	فعلاتِن	مفاعِلن	فعلِن

۳) کوتاه خوانده شدن مصوت بلند / ی / در هجای دوم مصراع اول (گویی) / حذف همزه در هجای سوم مصراع اول (از = یز) و حذف همزه در هجای چهاردهم (تنگ آمده) به صورت «تَن گَا مِ دِ» خوانده می‌شود.

گوییِ ازِ صُحِ	بَ تِ مَ نِیِ	کِ بِ تَنِ گَا	مِ دِ بُو دِ
--UU ✓	--UU	--UU	UU- ✓
بَارِ بَرِ بَسِ	تُ بِ گَرِ دَشِ	نَرِ سِیِ دِیِ	مُ بِ رَفْتِ
--UU -	--UU	--UU	UU- ✓
فاعلاتِن (فعلاتِن)	فعلاتِن	فعلاتِن	فعلِن

۴) کوتاه خوانده شدن مصوت بلند / ی / در هجای سوم مصراع دوم

دَل را که مُر	دِ بود حَ	یا تی بِ جان	رِ رسید
-U--	UU-U	-U--	U-U
تا بویی یز	نَ سی مِ مِ	یَش دَر مَ شا	م رَفَت
-U--	UU-U	-U--	U-U
مستفعلن	مفاعل	مستفعلن	فعل

(علوم و فنون ۳ - صفحات ۴۹، ۵۴)

۴۹. گزینه ۱ درست است.

در این بیت سه بار از اختیار تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند استفاده شده است و در هجای دهم نیز این اختیار دیده می‌شود. همچنین توجه داشته باشید در این گزینه «بلند تلفظ کردن مصوت پایان واژه» نادرست است و شکل درست آن «مصوت کوتاه کسره اضافه» است.

و شاعر در هجاهای چهارم، هفتم و دهم از اختیار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه کسره اضافه بهره برده است. البته به این نکته دقت کنید که هجای اول بیت کشیده است و تعداد هجای مصراع، یک هجا کمتر از علائمی است که براساس وزن شعر تعیین می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) با این که در هجای دوم مصراع اول (این) و هجای یازدهم مصراع دوم (آ) همزه آغازین وجود دارد، حذف شدن یا نشدن همزه تغییری در وزن شعر ایجاد نمی‌کند. چون در مصراع اول همزه آغازین پس از هجای کشیده‌ای است که پس از مصوت بلند دو صامت دارد و اگر همزه آغازین حذف شود، صامت پایانی آن جایگزین همزه می‌شود و یک هجای کشیده «معادل یک هجای بلند و یک هجای کوتاه» باقی می‌ماند. (چیس - / تین سَق «فاعلاتن») و اگر همزه را حذف نکنیم، دو صامت پس از مصوت / یا در «چیس» معادل یک هجای کوتاه شده باز یک هجای کشیده «معادل یک هجای بلند و یک هجای کوتاه» باقی می‌ماند. (چیس این سَق فاعلاتن) و همین فرآیند موجب می‌شود تا وجود همزه یا حذف آن تغییری در وزن ایجاد نکند. همچنین هجای یازدهم مصراع دوم، همزه آغازین «آ» پس از «ن» ساکن آمده است که در صورت حذف همزه «ن» ساکن به جای آن می‌نشیند و در صورت حذف نشدن همزه، مصوت بلند پیش از «ن» ساکن کوتاه تر تلفظ شده، مانع تغییر وزن می‌شود. (در جهان آ: فاعلاتن / در جهاننا: فاعلاتن)

نمایش اختیارات بیت:

چیس این سَق چیس تین سَق	فِ بُ لندِ دِ	سادِ یِ پس	یار نقش
--U-	--U- U	--U- U	U-U-
هیچ عا قِل	زین مَ غم ما	در جهان آ دَر جَ ها نا	گاه نیست
--U-	--U-	--U-	U-U-
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلن

۳) ترکیب وصفی سَفِ بلندِ ساده بسیار نقش دو آرایه متناقض نما و واج آرایی مصوت کوتاه «-» دارد که به ترتیب به بدیع معنوی و لفظی مربوط می‌شوند.

۴) وزن بیت از چهار رکن «فاعلاتن» ساخته شده است که با کم شدن یک هجا از رکن پایانی مصراع‌ها «فاعلن» ایجاد شده و به این روش وزن دیگری از تکرار «فاعلاتن» ساخته شده است.

(علوم و فنون ۳ - صفحات ۴۹، ۵۰)

۵۰. گزینه ۲ درست است.

این شعر در وزن (مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن) سروده شده و وزن آن همسان دولختی است. توضیح سایر گزینه‌ها:

(۱) مسمط یک قالب شعری است که مانند ترکیب‌بند و ترجیع‌بند، از چند بخش کوچک تشکیل می‌شود که هر بخش دارای سه یا چهار مصراع یا بیشتر است که بر یک وزن و قافیه‌اند و مصراع آخر هر بخش از آن با مصراع‌های دیگر آن بخش، هم‌وزن است؛ اما هم‌قافیه نیست و با مصراع آخر بخش‌های دیگر هم‌قافیه است.

(۳) براساس توضیحات صفحه ۱۶ کتاب علوم و فنون ادبی ۳

(۴) مصراع دوم به آیه «نصر من الله و فتح قریب و بشر المؤمنین» تلمیح دارد. (ترکیبی)

۵۱. گزینه ۴ درست است.

مفهوم گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ مدحی است و عناصر طبیعت و بهشت و دوزخ را نشانه‌هایی از مهر و کین ممدوح می‌شمرد.

ولی در بیت گزینه ۴ به مهر و کین روزگار اشاره دارد که چیزی جز دشمنی و بیداد نیست. (علوم و فنون ادبی ۳ - ص ۵۹)

۵۲. گزینه ۴ درست است.

مفهوم بیت سؤال این است که کسی که عاشق نباشد قادر به درک اسرار عشق نیست.

(۱ و ۳) زاهد چون عاشق نیست قادر به درک حقایق عشق نیست.

(۲) مستقیماً به این مفهوم که سایرین سخن عاشقان را در نمی‌یابند، تاکید دارد.

(۴) در این بیت به مفهوم بیت سؤال اشاره‌ای نمی‌شود و مفهومش این است که زاهد برای رسیدن به مرحله پختگی باید به شراب حقیقت‌نظر بیفکند. (عاشق شود) (علوم و فنون ادبی ۳ - ص ۶۲)

۵۳. گزینه ۱ درست است.

مفهوم بیت سؤال توصیه به درست‌کاری و صداقت است.

(۱) توصیه به ترک ریا و دورنگی

(۲) نکوهش دورویی دنیا

(۳) نکوهش بهشت

(۴) بیت مدحی است و سایرین را در برابر ممدوح خود فریب‌کار می‌داند. (علوم و فنون ادبی ۳ - ص ۲۷)

۵۴. گزینه ۳ درست است.

مفهوم شعر سؤال: همه موجودات در حال ستایش خدا هستند.

(۱) شعر مدحی است (آوازه و شهرت عدل و بخشش ممدوح در جهان منتشر خواهد شد).

(۲) بانگ چنگ همانند قد قامت الصلاة برای من است.

(۳) آسمان در راه تو تسبیح‌گوی است و خورشید و ماه مانند مهره‌های تسبیح او هستند.

(۴) خوشا کسی که با اشک چشم و خون جگر وضو می‌گیرد. به مفهوم ستایش موجودات دیگر اشاره‌ای ندارد.

(علوم و فنون ادبی ۳ - ص ۳۶)

۵۵. گزینه ۲ درست است.

الف) تسلیم محض بودن

ب) دلپذیری یاد معشوق

پ) توصیف زیبایی طبیعت

ث) برتری معشوق از دیگران

بیت «ت» اضافی است. (علوم و فنون ادبی ۳ - ترکیبی)

جامعه‌شناسی

۵۶. گزینه ۳ درست است.

فواید علوم طبیعی: شناخت طبیعت و قوانین آن، پیش‌بینی حوادث طبیعی برای پیشگیری و تسلط بر طبیعت، رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت.

- علوم اجتماعی، ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را نیز دارند.

- از فواید علوم انسانی و علوم اجتماعی، شناخت و فهم معانی کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) شناسایی قوانین کلی موجودات بر عهده فلسفه می‌باشد.

(۲) مدیریت بر کسب و کارها از زیر مجموعه‌های علوم اجتماعی می‌باشد.

(۴) رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت بر عهده علوم طبیعی می‌باشد.

(جامعه‌شناسی ۳- درس ۳، ص ۱۵ و ۱۳)

۵۷. گزینه ۲ درست است.

«شوق به حیات جاودانه، عشق به دیدار محبوب، دفاع از غرور ملی، میهن‌دوستی، غلبه بر دشمن، کشورگشایی، هیجان و ...» معانی هستند که درون هر کدام از این پدیده‌ها نیز تفاوت و تنوع معنایی وجود دارد. با غلبه رویکرد تفسیری، این بار تبیین در حاشیه تفسیر قرار می‌گیرد، علوم انسانی و اجتماعی دیگر دغدغه نزدیک شدن به علوم طبیعی را ندارند.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) وجود نظریات متفاوت، نشانه پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی و البته دشواری فهم آن‌ها است.

بخشی از پیچیدگی کنش‌های انسانی، به سبب وابستگی این کنش‌ها به ویژگی‌های فردی و همچنین ویژگی‌های اجتماعی است.

(۳) وقتی از معنای کنش، گاهی منظورمان قصد و هدف کنشگر از انجام دادن کنش هستند. برای فهم کنش انسان‌ها باید به سراغ روش‌هایی رفت که تنوع و تفاوت‌ها را در نظر گرفت که در جامعه‌شناسی تفسیری از روش کیفی استفاده می‌شود.

(۴) دانش محلی، دانش اینجایی و اکنونی است که همان تفسیر است.

(جامعه‌شناسی ۳- درس ۵، ص ۴۶ تا ۴۹)

۵۸. گزینه ۴ درست است.

(الف) به سبب اینکه بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی با رویکرد تبیینی قابل توضیح نیستند. کسانی که فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند، با انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی، مذهبی، دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند.

(ب) برخی جامعه‌شناسان اراده و کنش را مهم می‌دانند ولی آن‌ها را برخاسته از آگاهی و تابع آن می‌بینند. همین نگاه مسیر را برای عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری هموار می‌ساخت.

(پ) نادیده گرفتن معنای کنش، سبب شده است که بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده ما محدود شوند.

(ت) براساس دیدگاه رویکرد تفسیری، برای فهم زندگی اجتماعی باید از ظاهر پدیده‌های اجتماعی عبور کرد و به معانی نهفته در کنش‌ها راه یافت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) و (۳) افول معانی، اشاره به آگاهانه و معنادار بودن کنش‌ها دارد.

(۲) تأکید بیش از اندازه بر نظم و با ساختارهای اجتماعی و یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی، اراده و خلاقیت انسان‌ها را نادیده می‌گیرد.

(جامعه‌شناسی ۳- درس ۴ و ۵، ص ۴۹، ۴۰، ۳۹، ۳۸)

۵۹. گزینه ۱ درست است.

در جوامعی که دانش علمی را به دانش تجربی منحصر و محدود نمی‌بینند و علاوه بر علم تجربی علوم عقلانی و وحیانی را معتبر می‌دانند سرایت می‌کند، تعاریف متفاوت و گاه متضادی از علم رواج می‌یابد و در ذخیره دانشی آن‌ها تعارض‌هایی پدید

می‌آورد. ارتباط دو سویه دانش علمی و دانش عمومی قطع می‌شود و دانش عمومی به‌طور همه جانبه از دانش علمی حمایت نمی‌کند، دانش علمی از رشد و رونق لازم بازمی‌ماند و دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲ و ۳) اشاره به کسی که دانش علمی دارد و این دانش علمی چگونه بر ذخیره دانش علمی می‌افزاید و دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند. (۴) در جوامعی که بین دانش علمی و دانش عمومی تعارض به‌وجود آید اعضای جهان اجتماعی برای حل تعارض‌ها گاهی با رها کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخش دیگر و گاهی با طرح ایده‌های جدید حل می‌شود. (جامعه‌شناسی ۳- درس ۱، ص ۶، ۷، ۸)

۶۰. گزینه ۱ درست است.

بررسی موارد نادرست:

(۲) انسان‌ها همچنان که دارای تفاوت‌های فردی و اجتماعی بسیاری هستند، مشابهت‌های فراوانی نیز دارند. (۳) توانایی‌های ذهنی، عاطفی، جسمانی و همچنین ویژگی‌های اجتماعی - فرهنگی مانند تنوع فرهنگ‌ها، خرده فرهنگ‌ها و موقعیت اجتماعی است.

(۴) بخشی از پیچیدگی کنش‌های انسانی به سبب وابستگی این کنش‌ها به ویژگی‌های فردی است. (درس ۵، ص ۴۷)

۶۱. گزینه ۳ درست است.

- وجود نظریات متفاوت در شناخت پدیده‌های اجتماعی، نشانه پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی و البته دشواری فهم آن‌هاست. - خودکشی یک کنش غیرعادی است که از گرایش به مردن به جای زنده ماندن حکایت دارد. گرایشی که برخلاف طبیعت و سرشت انسان است.

- از نظر وبر، جامعه‌شناسی فقط می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند؛ اما نمی‌تواند درباره آرمان‌ها و ارزش‌ها که پدیده‌های نامحسوس و غیرتجربی‌اند، داوری علمی کند.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) بخشی از پیچیدگی کنش‌های انسانی، به سبب وابستگی این کنش‌ها به ویژگی‌های فردی و اجتماعی است.

(۲) وبر معتقد بود که کنش اجتماعی، معنادار است و پدیده‌های معنادار را نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی از طریق حواس مطالعه کرد بلکه باید معنای آن‌ها را فهمید.

(درس ۵، ص ۴۸، ۴۵، ۴۴)

۶۲. گزینه ۴ درست است.

- برای فهمیدن دلالت‌های کنش، باید به زمینه فرهنگی‌ای که کنشگر در آن عمل می‌کند، مراجعه کنیم. - برای فهم زندگی اجتماعی باید از ظاهر پدیده‌های اجتماعی عبور کرد و به معانی نهفته در کنش‌ها راه یافت. - فعالیت و خلاقیت کنشگران، موجب پیدایش معانی گوناگون و در نتیجه آن، پدید آمدن خرده فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف درون هر جهان اجتماعی می‌شود.

- خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی، موجب پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تنوع و تکثر معانی، موجب پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آن‌ها می‌شود.

(۲ و ۳) توضیحات و مطالب به شکل جابه‌جا نوشته شده است.

(درس ۵، ص ۴۹، ۵۰)

۶۳. گزینه ۴ درست است.

ویژگی‌های جامعه‌شناسی تبیینی:

- با یکسان دانستن طبیعت و جامعه، انسان‌ها را به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی تقلیل داد. - جامعه را همچون طبیعت تصور کرده و آن را دستاوردی انسانی نمی‌داند و فقط از دانش ابزاری استفاده می‌کند و جامعه و پدیده‌های اجتماعی را می‌شناسد اما قادر به تغییر بنیادین در جامعه نیست.

- جامعه‌شناسی تبیینی که می‌خواست انسان را بر جامعه مسلط کند، او را مغلوب جامعه ساخت.

- همهٔ جوامع، مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند و از جوامع ساده به جوامع پیچیده تبدیل می‌شوند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

وجود جامعه‌شناسی تفهمی در دیگر گزینه‌ها موجب ناهماهنگی و نادرستی با توضیحات شده است.
(درس ۳، ص ۳۰، ۲۹)

۶۴. گزینه ۴ درست است.

- منظور از تبیین، بیان چرایی یک پدیده یا نشان دادن علت ایجاد یا زوال آن است؛ هرچه همبستگی اجتماعی میان افراد بیشتر باشد، انحراف اجتماعی کمتر می‌شود.

- در جامعه‌شناسی تبیینی، ارزش‌ها قابل مشاهده و فهم نیست؛ زیرا با روش تجربی نمی‌توان آن‌ها را ثابت کرد و دربارهٔ آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی که پدیده‌هایی نامحسوس و غیرتجربی‌اند، داوری علمی انجام داد.

- از نظر وبر و جامعه‌شناسی تفسیری، جامعه‌شناس می‌تواند برای مدتی با اعضای یک گروه سیاسی یا فرهنگی زندگی کند و از این راه، عقاید و ارزش‌های آن‌ها را بفهمد و توصیف کند.

(درس ۳، ۴، ۵، ص ۲۵، ۳۸)

۶۵. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

۱) تفهم را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی‌دانست بلکه آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود می‌انگاشت.

۲) فهمیدن را برای درک معنای پدیده‌های اجتماعی ضروری می‌دانست، اما از آنجا که هنوز علم را به علم تجربی محدود می‌دانست معتقد نبود آنچه جامعه‌شناسان از مطالعهٔ پدیده‌ها می‌فهمند باید با روش تجربی اثبات شود و گرنه ارزش علمی ندارد.

۴) معتقد بود که هرچند جهان اجتماعی همانند جهان طبیعی، نظم و قواعد خاصی دارد؛ اما انسان‌ها مانند موجودات طبیعی نیستند و پدیده‌های اجتماعی نیز با پدیده‌های طبیعی تفاوت دارد.

(درس ۵، ص ۴۸)

۶۶. گزینه ۲ درست است.

رویکرد تبیینی:

موضوع: پدیده‌های اجتماعی

روش: حس و تجربه

هدف: پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی

رویکرد تفسیری:

موضوع: کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها

روش: تفسیر (نگاه از درون)

هدف: معنابخشی و انسجام بخشی به زندگی اجتماعی

بررسی سایر گزینه‌ها:

موارد مربوط به رویکرد، روش و هدف جابه‌جا نوشته شده است.

(درس ۳ و ۵، ص ۲۷، ۵۲)

۶۷. گزینه ۳ درست است.

بررسی موارد نادرست:

- مسئلهٔ معنا دربارهٔ کل زندگی انسان و در مورد تمام پدیده‌های اجتماعی از جمله کنش‌ها مطرح است.

- بررسی و مطالعهٔ پدیده‌های انسانی و اجتماعی، بدون توجه به عمق آن‌ها، به نتیجه‌گیری غلط و اشتباه منجر می‌شود.

(درس ۵، ص ۴۵، ۴۶)

۶۸. گزینه ۲ درست است.

بررسی موارد نادرست:

ب- قوم‌نگاری، نوعی پژوهش است که در آن محقق به دنبال پرده برداشتن از معناهایی است که در کنش نهفته‌اند.

پ- دامنه کاربرد آزمایش در جامعه‌شناسی برخلاف علوم طبیعی بسیار محدود است.

(درس ۵، ص ۴۶ تا ۵۰)

۶۹. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

۲) زندگی اجتماعی انسان به دلیل اینکه ابعاد مختلف اقتصادی، سیاسی و فرهنگی دارد، شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی متفاوتی را پدید آورده است.

۳) افراد در زندگی روزمره از دید خود به موقعیت‌های اجتماعی می‌نگرند اما جامعه‌شناسان باید تلاش کنند تا به خود موقعیت اجتماعی و ابعاد و اعماق آن نزدیک شوند.

۴) نادیده گرفتن معنای کنش، سبب شده است که بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده ما محدود شوند.

(درس ۴ و ۳ و ۲، ص ۳۹، ۳۳، ۲۰، ۱۶)

۷۰. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

الف- کسی که دانش علمی دارد به درک عمیق از دانش عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد.

ب- علوم اجتماعی درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها، آگاهی می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند، از این‌رو علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردارند.

پ- قواعد اجتماعی ارتباط ما با یکدیگر را امکان‌پذیر می‌سازد و سامان می‌دهند، کنش‌های ما را قابل پیش‌بینی می‌کند و امکان مشارکت ما در زندگی اجتماعی را فراهم می‌آورند.

(درس ۱ تا ۴، ص ۱۵، ۱۳، ۵)

عربی

۷۱. گزینه ۱ درست است.

خطاها به ترتیب:

۲) همان مؤمنانی که، رستگار می‌شوند ۳) رستگار می‌شوند ۴) نمازها (ص ۱۵)

۷۲. گزینه ۲ درست است.

خطاها به ترتیب:

۱) دهان ۳) خارج می‌کنیم ۴) با نگاه، دهان‌ها (صفحات ۱۵، ۲۰، ۳۴)

۷۳. گزینه ۴ درست است.

خطاها به ترتیب:

۱) می‌گیریم ۲) پناه می‌بریم، لغزشمان ۳) گمان می‌کنید (صفحات ۴، ۲۸)

۷۴. گزینه ۱ درست است.

خطاها به ترتیب:

۲) جایزه طلا، کار

۳) جایزه طلا، کارها

۴) ادامه داده بودی، می‌توانستی (صفحات ۲۰، ۲۱)

۷۵. گزینه ۲ درست است.

خطاها به ترتیب:

۱) کان .. خاف: ترسیده بود ۳) أُسْتُخِّدَم: استفاده شد ۴) أَنْظَرَهُم: تیزبین‌ترین (صفحات ۹، ۲۲)

۷۶. گزینه ۱ درست است.

لایحزنک: نباید تو را ناراحت کند (فعل نهی) (صفحات ۱۲، ۱۶، ۳۱)

۷۷. گزینه ۴ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

(۱) التمارین: تمرین‌ها (۲) لم یکن ... کتب: نوشته بود (۳) کان ... لم یکتب: نوشته بود، التمارین: تمرین‌ها

* درک مطلب:

خداوند قصاص را در برابر جنایات قرار داد، اما بخشش را بر قصاص ترجیح داد، زیرا فواید بسیاری دارد که نصیب فرد و جامعه می‌شود، از جمله: بخشش مستلزم اصلاح است و در قصاص نه عفو است و نه اصلاح، و هر که عفو کند خداوند بسیار او را می‌بخشد. زیرا این پاداشی است از جانب خداوند و این وعده‌ای است که در آخرت بهتر از آنچه در دنیا به دست می‌آوردند را خواهند یافت. بخشش برای کسی که در هنگام قدرت عفو می‌کند و در توانش است عزت و ارجمندی می‌آورد و به بهترین نحو آشکار می‌شود و انسان به خاطر عفو برادرانش در زمان قدرت، عنایت خداوند را می‌یابد که او را ببخشد. هر که متصف به بخشش باشد، شکیبیا است و به خاطر صبرش سزاوار پیشوایی است و بخشش دلیل بر تقوا است. شکی نیست که روح‌ها با انتقام ناشی از غضب تضعیف می‌شوند و در این هنگام مؤمن صمیمانه و صبور ظاهر می‌شود، صبر فقط در هنگام عصبانیت و بخشش فقط هنگام قدرت شناخته می‌شود. (صفحات ۱۲، ۳۵)

۷۸. گزینه ۳ درست است.

قوی‌ترین مردم کسی است که دشمنش را درحالی که قدرت دارد ببخشد. (در متن اشاره‌ای به قوی‌ترین نشده است و این مورد دورترین مفهوم را به متن دارد.)
ردّ گزینه‌ها:

(۱) هرکس از مردم درگذرد خدا از او می‌گذرد و گناهی را که از پیش فرستاده می‌بخشد! (و من یعفو فیغفر الله کثیرا ...)

(۲) سزاوارترین مردم به عفو تواناترین آن‌ها در کیفرو مجازات کردن است. (لا العفو إلا عند القدره ...)

(۴) هنگام قدرت فضیلت بخشش آشکار می‌شود. (قد عفا ... فی زمن ... و لکنه فضل ...)

۷۹. گزینه ۳ درست است.

هرگاه بر دشمنت برتری یافتی بخشیدن او را شکرانه قدرت بر او قرار بده (در متن اشاره شده که این بخشیدن نعمتی از جانب خدا است که فرد به دست می‌آورد.)
ردّ سایر گزینه‌ها:

(۱) عفو کنید؛ زیرا عفو فقط عزت را زیاد می‌کند (عفو تنها عزت را برای فرد نمی‌آورد.)

(۲) از کسی که به تو ظلم کرده درگذر همانطور که دوست داری که تو مورد عفو قرار گیری (در متن اشاره‌ای به این مورد نشده)

(۴) عفوکنندگان بدون حساب وارد بهشت می‌شوند و این پاداشی است که خداوند به آن‌ها وعده داده (در متن اشاره شده که خداوند از گناه آن‌ها بسیار می‌بخشد نه اینکه بی حساب وارد بهشت شوند.)

۸۰. گزینه ۳ درست است.

فضل: فعل ثلاثی مزید باب تفعیل است.

۸۱. گزینه ۲ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

(۱) نُقَاد به شکل نُقَاد درست است. (نُقَاد جمع ناقد و اسم فاعل است.)

(۳) مَزَارِع به شکل مَزَارِع درست است. (مُزَارِع اسم فاعل است.)

(۴) مَوْجُود به شکل مَوْجُود صحیح است (مَوْجُود اسم مفعول است) (صفحات ۱۳، ۱۶، ۳۰)

۸۲. گزینه ۱ درست است.

فرحین حال است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

(۲) سهّل بعد از او عطف آمده و نمی‌تواند حال باشد. (صفحات ۲۵، ۲۶، ۳۵)

۳) ضاحکین: خبر فعل ناقص کان

۴) مبتسمین: خبر فعل ناقص صار

۸۳. گزینه ۴ درست است.

یضّر و یفید (زیان می‌رساند و سود می‌رساند) متضاد هستند.
ردّ سایر گزینه‌ها:

۱) أعمار (آباد کرد). انهدم (ویران شد)

۲) داء و مرض (بیماری)

۳) متضاد متردد؛ عازم است نه عزم (صفحات ۴، ۲۱)

۸۴. گزینه ۲ درست است.

حرف (ل + ضمیر یا اسم مجرور)

در گزینه درست حرف (ل) بر سر خبر حرف مشبه آمده و اگر حرف جر بود باید به این شکل می‌آمد (لمقیمین). (صفحات ۶، ۷)

۸۵. گزینه ۴ درست است.

کسانی که در کارگاه کار می‌کنند کارگران هستند.

ردّ سایر گزینه‌ها:

۱) کسی که اسرار مردم را پنهان می‌کند کاتم است نه مکتم

۲) کسی را که ما بر دیگران ترجیح می‌دهیم أفضل است (عبارت به شکلی آمده که گویا شخص دیگری ما را ترجیح می‌دهد و ما افراد برتر هستیم).

۳) کسی که بیشتر از دیگران می‌داند علامه است نه معلوم. (صفحات ۱۵، ۳۲)

تاریخ

۸۶. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) محمدحسن خان اعتمادالسلطنه اگر چه تاریخ‌نویسی درباری بود، گام‌های بلندی در حوزه تاریخ‌نویسی عصر قاجار برداشت.

۲) میرزا محمدجعفر خورموجی، از مورخان عصر ناصری و مؤلف کتاب حقایق الاخبار ناصری از منتقدان تملق‌گویی بوده، نخستین کسی است که واقعیت قتل امیرکبیر را بازتاب داده است.

۳) میرزا فتحعلی خان آخوندزاده یکی از متفکران دوره قاجار بود که شیوه تاریخ‌نویسی سنتی را به شیوه علمی نقد کرد.

۴) خاوری شیرازی مورخ مشهور زمان فتحعلی‌شاه به حقیقت‌نویسی و مختصر‌نویسی علاقه نشان داد و تملق‌گویی را نکوهش کرد.

(تاریخ ۳ - درس ۱، ص ۵)

۸۷. گزینه ۳ درست است.

شیوه به حکومت رسیدن نادرشاه افشار و کریم‌خان زند متفاوت بود: نادر پس از پیروزی در جنگ‌های داخلی و خارجی، تهماسب دوم را از سلطنت برکنار کرد. سپس بزرگان کشور، علما و سران ایل‌ها و طوایف را به شورای دشت مغان فراخواند و شرایطی را برای پذیرفتن سلطنت مطرح کرد. در شورای دشت مغان شرایط نادر پذیرفته شد و او به پادشاهی رسید. (تاریخ ۳ - درس ۲، ص ۱۷)

کریم‌خان زند پس از کشته شدن نادرشاه، تعدادی از رقیبان و مدعیان حکومت را از میان برداشت و با تسلط بر بخش وسیعی از ایران، سلسله زندیه را تأسیس کرد. (تاریخ ۳ - درس ۲، ص ۱۹)

اوضاع ایران بعد از نادرشاه و کریم‌خان زند آشفته شد: با مرگ نادر دورانی از رقابت و جنگ برای به دست گرفتن قدرت آغاز شد. افرادی از خاندان نادر و سرداران و سران برخی ایل‌ها و طایفه‌ها با یکدیگر به ستیز برخاستند که خرابی و کشتار زیادی به بار آورد. (تاریخ ۳ - درس ۲، ص ۱۹)

با مرگ کریم‌خان زند دوباره آشوب ایران را فراگرفت. افرادی از طایفه زند برای رسیدن به تاج و تخت با هم به رقابت و ستیز برخاستند و صفحه خونین دیگری از تاریخ ایران را رقم زدند. (تاریخ ۳ - درس ۲، ص ۲۱)

کریم‌خان برخلاف نادر از ادامه لشکرکشی و جنگ برای در اختیار گرفتن سایر مناطق ایران دست کشید. (تاریخ ۳ - درس ۲، ص ۱۹) خراسان بعد از قتل نادر تا زمان پادشاهی آقامحمدخان قاجار همچنان در دست بازماندگان نادر بود و کریم‌خان بر آنجا حکومت نمی‌کرد. چنانکه آقامحمدخان پس از تاج‌گذاری به عزم برچیدن بساط حکومت جانشینان نادرشاه و دستیابی به غنایم و گنجینه جواهرات وی، راه خراسان را درپیش گرفت. (تاریخ ۳ - درس ۳، ص ۳۳)

۸۸. گزینه ۴ درست است.

نخستین تحول صنعتی در نساجی و پارچه‌بافی صورت گرفت. سپس، این انقلاب در کشاورزی، حمل‌ونقل و دیگر بخش‌های تولید نیز رخ داد. انقلاب صنعتی دو پیامد مهم داشت:

الف) گسترش استعمار و غارت کشورهای آسیایی و آفریقایی،

ب) افزایش استثمار و بهره‌کشی از کارگران (در داخل اروپا).

انقلاب صنعتی اگرچه موجب قدرت و رفاه بیشتر اروپاییان شد، اما مسائل و مشکلات بزرگی همچون گسترش بی‌رویه شهرها، رشد سریع جمعیت، به‌وجود آمدن فاصله طبقاتی، نارضایتی‌های اجتماعی و اقتصادی و آلودگی‌های زیست‌محیطی به‌وجود آورد. (تاریخ ۳ - درس ۲، ص ۳۰)

۸۹. گزینه ۱ درست است.

آقامحمدخان پس از مرگ کریم‌خان فرصت را غنیمت شمرد و از شیراز به استرآباد (گرگان) رفت و با متحدکردن افراد ایل قاجار، آماده رویارویی با زندیان شد. او نخست نواحی شمالی و مرکزی ایران را تصرف کرد و تهران را پایتخت خود قرار داد، سپس با غلبه بر لطفعلی‌خان زند و سرکوب طغیان حاکم گرجستان، در تهران تاج‌گذاری کرد. آقامحمدخان پس از تاج‌گذاری به عزم بر چیدن بساط حکومت جانشینان نادرشاه و دستیابی به غنایم و گنجینه جواهرات وی، راه خراسان را درپیش گرفت. او سپس به منظور برقرار کردن نظم و امنیت به منطقه قفقاز لشکرکشی کرد. (تاریخ ۳ - درس ۳، صفحات ۳۲ و ۳۳)

۹۰. گزینه ۲ درست است.

در زمان فتحعلی‌شاه و محمدشاه، به سبب اختلافات مرزی، بدرفتاری عثمانیان با زائران ایرانی عتبات عالیات و مشکلات تجاری، تنش‌هایی میان دو کشور بروز کرد اما با وساطت دولت‌های انگلستان و روسیه مذاکراتی میان ایران و عثمانی صورت گرفت و قراردادهای صلح ارزنده‌الروم اول و دوم میان آن‌ها بسته شد و به کشمکش‌ها پایان داد. (تاریخ ۳ - درس ۳، ص ۴۶)

۹۱. گزینه ۱ درست است.

ت) با به قدرت رسیدن قاجاریه و فروکش کردن جنگ‌های داخلی در اوایل قاجار صنایع دستی در ایران رشد و رونق یافت. الف) در این زمان به‌علت جنگ‌های ناپلئون کالاهای صنعتی اروپایی چندان به ایران وارد نمی‌شد اما صنایع دستی ایران مانند منسوجات ابریشمی، شال و مخمل، انواع اسلحه گرم و سرد با کیفیت خوب تولید می‌شدند. بررسی عبارت‌های نادرست:

با پایان جنگ در اروپا و سرازیر شدن سیل کالاهای اروپایی، صنایع دستی ایران رو به انحطاط رفت.

در دوره صدارت امیرکبیر تلاش‌های زیادی برای احیای صنایع دستی ایران صورت گرفت اما با کشته‌شدن او این تلاش‌ها پیگیری نشد. (تاریخ ۳ - درس ۴، صفحات ۴۹ و ۵۰)

۹۲. گزینه ۳ درست است.

میرزا صالح شیرازی در سفرنامه خود به روشنی از اندیشه‌های نوین غربی، به‌ویژه نظام حکومت مشروطه انگلستان، تعریف و تمجید کرده است.

سایر گزینه‌ها:

(۱) مربوط به میرزا حسن‌خان رشدیه است.

(۲) مربوط به امیرکبیر

(۴) مربوط به حاج زین‌العابدین مراغه‌ای است. (تاریخ ۳ - درس ۴ و ۵، صفحات ۵۴ و ۶۳)

۹۳. گزینه ۴ درست است.

اهداف انگلستان در حمایت از مشروطه:

۱- افزایش اعتبار خود در ایران، برای دستیابی به موقعیت بهتر یا برابر با روسیه؛

- ۲- به قدرت رساندن مهره‌های انگلیس در دستگاه حاکم و مجلس؛
۳- محافظت از مرزهای هندوستان و سایر مستعمرات انگلستان در منطقه. (تاریخ ۳ - درس ۶، ص ۷۰)
۹۴. گزینه ۳ درست است.

تقدم و تأخر زمان رویدادها:

- ۱- (پ) تأسیس امپراتوری آلمان توسط ویلهلم اول و بیسمارک ۱۸۷۱ م.
۲- (ت) تشکیل اتحاد سه‌گانه (مثلث) ۱۸۸۲ م.
۳- (ب) تن دادن حکومت تزاری روسیه به اصلاحات ۱۹۰۵ م.
۴- (الف) قتل ولیعهد اتریش و همسرش به دستور یک صرب ملی‌گرا ۱۹۱۴ م.
(تاریخ ۳- درس ۶، صفحات ۸۱ تا ۸۴)

۹۵. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه پاسخ:

روسیه و انگلستان در قرارداد ۱۹۰۷ ایران را به سه منطقه تقسیم کردند. در قرارداد ۱۹۱۵ ایران به دو منطقه (شمال تحت نفوذ روسیه) و جنوب (تحت نفوذ انگلستان) تقسیم شد. (تاریخ ۳ - درس ۶، صفحات ۸۵ تا ۸۹)

جغرافیا

۹۶. گزینه ۳ درست است.

در کشور ایران دسترسی به آب، قلعه‌های دفاعی، بازارهای محلی و قرار گرفتن در تقاطع راه‌ها از مهم‌ترین عوامل شکل‌گیری هسته اولیه روستاها و شهرها بوده است. (ص ۳)
گزینه‌های نادرست:

- ۱) موقعیت یک شهر یا روستا - نه مقر آن - در ادامه حیات یا گسترش آن سکونتگاه و یا حتی نابودی و زوال آن نقش مهمی ایفا می‌کند. (ص ۳)
۲) در انتخاب مکان برای استقرار و سکونت جمعیت، عوامل طبیعی - نه تصمیم‌گیری‌های سیاسی - بیشترین نقش را داشته‌اند. (ص ۲)
۴) منظور از هسته اولیه - نه مقر - مکانی است که مردم برحسب نیاز، آن را برای زندگی انتخاب کرده و به اشغال درآورده‌اند. (ص ۲)
(جغرافیا ۳ - درس ۱، صفحات ۲ و ۳)

۹۷. گزینه ۴ درست است.

یکی از مهم‌ترین پدیده‌های مربوط به تغییرات الگوی شهرنشینی در جهان، افزایش شهرهای میلیونی است. در سال ۱۹۵۰ میلادی، دو شهر لندن و نیویورک بیشتر از ۸ میلیون نفر جمعیت داشتند. در سال ۱۹۹۰، ده شهر با بیش از ۱۰ میلیون نفر در جهان وجود داشت و امروزه تعداد این شهرها به ۲۸ شهر رسیده است. تغییر دیگر، تغییر الگوی مکانی شهرهای با بیش از ۵ و ۱۰ میلیون نفر در جهان است. تا چند دهه پیش چنین شهرهایی فقط در نیمکره شمالی و در آمریکای شمالی، اروپا و ژاپن وجود داشتند اما امروزه آسیا، آمریکای لاتین و آفریقا با رشد شهرهای میلیونی و پرجمعیت روبه‌رو شده‌اند.
(جغرافیا ۳ - درس ۱، ص ۱۱)

۹۸. گزینه ۱ درست است.

با توجه به منفی بودن فعل سؤال گزینه ۱ درست است: در مگالاپلیس، حومه‌ها و شهرک‌های اقماری یک مادرشهر به حومه‌ها و شهرک‌های مادرشهر دیگر پیوند می‌خورد. (جغرافیا ۳ - درس ۱، ص ۱۴)

۹۹. گزینه ۴ درست است.

طبق نظریه‌های جغرافیدان‌ها و سایر اندیشمندان، شهر محل انباشت سرمایه، تولید کالاهای کارخانه‌ای و تمرکز اقتصادی است و مبادله‌ای نابرابر بین شهر و روستا جریان دارد.

به‌طور کلی، افزایش جمعیت شهری از سه طریق صورت گرفته است:

- ۱- افزایش طبیعی جمعیت شهرها یعنی رشد موالید (تولدها) نسبت به مرگ‌ومیر؛
۲- مهاجرت روستاییان به شهرها؛

۳- افزایش جمعیت برخی روستاها و تبدیل شدن آنها به نقاط شهری یا ادغام روستاها در بافت شهری.

(جغرافیا ۳ - درس ۱، صفحات ۱۸ و ۱۹)

۱۰۰. گزینه ۳ درست است.

بازسازی محله‌های فرسوده با امنیت شهری و آسیب‌های اجتماعی، توجه به الگوهای مصرف آب و برق با محیط زیست شهری و توسعه امکانات گردشگری با اشتغال شهری ارتباط دارد. (جغرافیا ۳ - درس ۲، صفحات ۲۳ تا ۲۵)

۱۰۱. گزینه ۳ درست است.

الف و ب) براساس گزارش سازمان ملل، در بسیاری از نواحی روستایی جهان میزان فقر بیشتر از نواحی شهری است. چنین برآورد شده است که ۶۳٪ فقر در جهان مربوط به نواحی روستایی است و ۷۶٪ فقیران کشورهای قاره آسیا و آفریقا و آمریکای لاتین در نواحی روستایی زندگی می‌کنند. (جغرافیای ناحیه‌ای ۳ - درس ۲، ص ۳۱)

پ) برنامه توسعه روستایی برنامه‌ای است که با هدف بهبود زندگی اقتصادی و اجتماعی روستائینان طراحی می‌شود.

(جغرافیای ناحیه‌ای ۳ - درس ۲، ص ۳۱)

۱۰۲. گزینه ۱ درست است.

تهیه و تنظیم و اجرای «طرح‌های هادی روستایی» از وظایف مهم بنیاد مسکن انقلاب اسلامی است. (جغرافیا ۳ - درس ۲، ص ۳۳)

سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور (وابسته به وزارت کشور) وظیفه هماهنگی و پشتیبانی مالی، فنی و علمی از شهرداری‌ها و دهیاری‌ها را برعهده دارد و همزمان بر اجرای طرح‌های عمرانی و خدمات شهری و روستایی نظارت می‌کند.

(جغرافیا ۳ - درس ۲، ص ۳۵)

۱۰۳. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه نادرست:

در نیم قرن اخیر، گسترش تجارت و اقتصاد جهانی، پیشرفت‌های علمی و فناوری در تولید وسایل حمل‌ونقل و افزایش جمعیت و تقاضا برای حمل‌ونقل موجب گسترش و تحول در صنعت حمل‌ونقل شده است.

(جغرافیا ۳ - درس ۳، ص ۴۲)

۱۰۴. گزینه ۴ درست است.

الف و ب) بیشترین میزان خطوط سریع‌السیار و طولانی‌ترین خط قطار تندروی جهان (پکن - گوانچو به طول ۲۲۹۸ کیلومتر) متعلق به کشور چین است. (جغرافیای ۳ - درس ۳، ص ۴۹)

ب) مسیر جلفا- تبریز (۱۴۸ کیلومتر) تنها خط برقی کشور است. (جغرافیای ۳ - درس ۳، ص ۵۰)

۱۰۵. گزینه ۱ درست است.

- کشتی‌های فله‌بر و کانتینری مهم‌ترین انواع کشتی‌های باربری هستند. (جغرافیای ۳ - درس ۳، ص ۵۳)

- امروزه ایران با در اختیار داشتن بیش از ۱۴۰۰۰ کیلومتر خط لوله نفت و حدود ۳۸۰۰۰ کیلومتر خطوط لوله اصلی (فشار قوی) گاز طولانی‌ترین خطوط لوله نفت و گاز را در میان کشورهای عضو اوپک دارد. (جغرافیای ۳ - درس ۳، ص ۵۸)

منطق و فلسفه

۱۰۶. گزینه ۴ درست است.

وجود و ماهیت نمی‌توانند هر دو ذهنی باشند؛ زیرا در این حالت همه واقعیات عالم خیالی بودند. (درس ۱)

۱۰۷. گزینه ۱ درست است.

اگر وجود عین ماهیت مثلث یا جزء آن بود نیازمند دلیل نبود (رد گزینه ۲) و دیگر قائل با مغایرت این دو نبودیم (رد گزینه ۳) و حمل نیستی بر آن ممکن نبود زیرا گزاره ما اینگونه می‌شد «مثلث هست نیست» یعنی دچار تناقض می‌شدیم و این گونه نبود که در دنیای واقعی دو مثلث شکل گیرد. (رد گزینه ۴) (درس ۱)

۱۰۸. گزینه ۳ درست است.

واجب‌الوجود بالذات و واجب‌الوجود بالغیر در اینکه هستند با یکدیگر شباهت دارند. ولی واجب‌الوجود بالذات ضرورت وجود را از ناحیه خود دارد و برایش حالت امکانی نمی‌توان تصور کرد (رد گزینه ۱) و بنابراین نیازمند علت نیست (رد گزینه ۲) و چون

۱۰۹. گزینه ۱ درست است. معلول آن که جهان هستی است موجود است نمی‌توان تصور کرد که نیست (رد گزینه ۴) واجب‌الوجود بالذات قائم به خود است و واجب‌الوجود بالغیر قائم به علتی است که به آن موجودیت بخشیده و آن را از حالت امکانی بیرون آورده است. (درس ۲)
۱۱۰. گزینه ۴ درست است. مفاهیم پارادوکسی مانند انسان مرده (انسان ذاتاً جاندار است و اگر بمیرد دیگر انسان نیست و جسد و میت خوانده می‌شود) حُسن بد، روح مادی، مثلث چهارضلعی، خیر شر و ... جنبه امتناعی دارند. یادمان باشد هر چه هست و وجود دارد (به غیر از خدا) ذاتاً امکانی‌اند. (درس ۲)
۱۱۱. گزینه ۲ درست است. حمل انسان بر جسم یک حمل امکانی است (زیرا جسم می‌تواند انسان نباشد) و مانند حمل گیاه بر موجود زنده است که امکانی است؛ زیرا موجود زنده می‌تواند گیاه نباشد (حیوان باشد) حمل در سایر گزینه‌ها حمل ضروری است. (درس ۲)
۱۱۲. گزینه ۳ درست است. ماهیتی که اکنون موجود نیست یا موجود بوده و منقرض شده یا به دلیل نبودن علت از حالت امکانی خارج نشده است (رد گزینه ۱) اما چپستی آن می‌تواند مشخص باشد یا نباشد (رد گزینه ۳) و نیز می‌تواند قابل تصور باشد یا نباشد. (رد گزینه ۴) (درس ۲)
۱۱۳. گزینه ۱ درست است. وقتی «الف» واجب‌الوجود بالغیر است یعنی ذاتش امکانی است (رد گزینه ۲) و علتی آن را از حالت امکانی خارج کرده است؛ پس قائم به خویش نیست بلکه وابسته به دیگری است. (رد گزینه‌های ۱ و ۴) (درس ۲)
۱۱۴. گزینه ۳ درست است. هر سه دیدگاه باور دارند درک رابطه علیت با تجربه امکان‌پذیر نیست. اما فلاسفه مسلمان و دکارت باور دارند درک آن عقلی است (رد گزینه ۲) و مصادیق آن تجربی (رد گزینه ۳) از دیدگاه دکارت اصل علیت جزو مفاهیم بدیهی است که انسان از آن درک فطری دارد ولی فلاسفه مسلمان باور دارند پس از شکل‌گیری ذهن انسان متوجه آن می‌شود (رد گزینه ۴) (درس ۳)
۱۱۵. گزینه ۴ درست است. ارتباط و پیوستگی موجودات و نیز منشا هر چیز از نتایج اصل علیت و حتمیت، قطعیت و تخلف‌ناپذیری در نظام هستی از نتایج پذیرش اصل وجوب علی و معلولی است. نظم دقیق جهان و نظام حاکم بر روابط موجودات ناشی از سنخیت علت و معلول است. (درس ۴)
۱۱۶. گزینه ۲ درست است. اگرچه هیوم اساس علم را تجربی می‌داند ولی باور دارد آنان که علیت را پذیرفته‌اند از توالی به تداعی رسیده‌اند. (درس ۴)
۱۱۷. گزینه ۲ درست است. معنای دوم اتفاق بیانگر آن است که از هر علتی می‌تواند هر معلولی پدید آید بنابراین به معنای نفی اصل سنخیت است. این ضرب‌المثل هم در تأیید سنخیت است ولی گزینه ۱ در معنای چهارم و عامیانه اتفاق، گزینه ۳. معنای سوم اتفاق و گزینه ۴ در معنای اول آن است. (درس ۵)
۱۱۸. گزینه ۱ درست است. دکارت ابتدا از نفس محدود آدمی آغاز می‌کند و می‌گوید من از حقیقتی نامتناهی، علیم و قدیر تصویری دارم و سپس به تصور نامتناهی خداوند می‌رسد. (رد گزینه‌های ۱ و ۳) این تصور از وجود نامتناهی، چنین واقعیتی را نشان نداده بلکه چنین ادراکی را به انسان داده است. و گزینه ۴ نیز در تضاد با گزینه ۲ است. (درس ۵)
۱۱۹. گزینه ۳ درست است. - سورن کرگور: ایمان، هدیه‌ای الهی که خداوند به انسان می‌بخشد و نیازی به استدلال و پشتوانه عقلی ندارد.
- ویلیام جیمز: من معتقدم که دلیل وجود خداوند عمدتاً در تجربه‌های شخصی درونی ما نهفته است.
- برتراند راسل: برهان علیت در اثبات وجود خدا برهانی سست است؛ زیرا اگر هر چیزی باید علتی داشته باشد پس خدا نیز نیازمند علت است. اگر چیزی بدون علت، وجود تواند داشت این چیز هم می‌تواند خدا باشد و هم جهان. (درس ۵ و ۶)
- فزایی از تقدم علت بر معلول می‌گوید نه برعکس؛ زیرا تا علت نباشد معلول پدیدار نمی‌گردد. (درس ۶)

۱۲۰. گزینه ۱ درست است.

اولین پیش فرض ابن سینا در این برهان آن بوده که موجود یا موجوداتی در جهان هست (پذیرش واقعیت مستقل از ذهن) حال آن موجود یا ممکن الوجود است یا واجب الوجود و بعد سایر موارد برهان را آورده است. (درس ۶)

روان شناسی

۱۲۱. گزینه ۳ درست است.

- اولین هدف علم تجربی (روان شناسی) توصیف یک موضوع یا پدیده است. توصیف، بیان چیستی مفهوم و موضوعی است که قصد مطالعه آن را داریم.

- تبیین به بیان چرایی اتفاق افتادن یک پدیده می پردازد، بنابراین پس از برگزیدن یک توصیف و تبیین خاص از یک پدیده تا حد زیادی می توان به پیش بینی و کنترل آن دست یافت. (درس ۱ - ص ۱۴ و ۱۵)

۱۲۲. گزینه ۲ درست است.

علم روان شناسی به مطالعه رفتار و فرآیندهای ذهنی می پردازد.

گزینه ۲ رفتار نیست؛ بلکه ویژگی های یکی از روش های کسب آگاهی و دانش است. (درس ۱ - ص ۲۰)

۱۲۳. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت ها:

مهارت های حرکتی ظریف مربوط به رشد جسمانی - حرکتی است. مانند بستن بند کفش یا بستن دکمه های لباس.

- توانایی های زبانی مربوط به رشد شناختی کودک است.

- رعایت حقوق دیگران، احترام به دیگران و کمک کردن مربوط به رشد اخلاقی است. رضا در مترو نوبت را رعایت می کند. (درس ۲ - ص ۳۷ تا ۴۱)

۱۲۴. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت های نادرست:

ب- ابتدایی ترین و شاخص ترین جنبه رشد، رشد جسمانی - حرکتی است.

پ- بروز هیجان های ساده تحت تأثیر نظام پردازش فردی نیست و غالباً به یک صورت پدیدار می شود. هیجان های مرکب، بروز آن پیچیده بوده و با توجه به نوع ارزیابی، ظهور متفاوتی می یابد.

ت- هرچند نوجوانان در مقایسه با کودکان، رشد فزاینده ای در توانایی های شناختی دارند اما در نحوه به کارگیری این توانایی ها پختگی لازم را ندارند و تغییرات شناختی نوجوانان باعث پیامدهای ناسازگارانه ای می شود. (درس ۲ - ص ۴۶ تا ۵۶)

۱۲۵. گزینه ۳ درست است.

در توهم فرد موضوعاتی را ادراک می کند که واقعیت خارجی ندارند ولی فرد مبتلا به توهم آن ها را واقعی می پندارد و بر واقعی بودن آن ها اصرار دارد ولی در خطای ادراکی، فرد می داند که درک نادرستی از محرک دارد؛ خطای ادراکی در همه افراد دیده می شود و یک پدیده کاملاً طبیعی است یعنی ما در ادراک واقعیت ها تحت تأثیر شرایط قرار می گیریم. (درس ۳، ص ۸۰ و ۸۳)

۱۲۶. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت های نادرست:

الف- درگیری حواس مختلف با محرک های متنوع و مطلوب، لذت بخش است.

ت- خوگیری شامل عادت کردن به یک محرک خاص است؛ به نحوی که کمتر و کمتر به آن محرک می پردازیم. شناخت محرک معینی، تحت تأثیر ارائه پیشین همان محرک یا محرک مشابه را، آماده سازی می نامند. (درس ۳ - ص ۷۵)

۱۲۷. گزینه ۴ درست است.

سعید محرکی را ردیابی کرده است که غایب بوده است (او استارت زده در صورتی که مکانیک به شیشه ضربه نزده است) این حالت را هشدار کاذب می گویند. (درس ۳ - ص ۷۷)

۱۲۸. گزینه ۲ درست است.

- در حافظه معنایی، دانش عمومی ذخیره می‌شود و مستقل از هویت شخصی فرد است. این اطلاعات دارای زمان و مکان مشخصی نیستند و بین افراد مختلف مشترک‌اند. این اطلاعات از سازمان‌دهی مفهومی و ساختاری برخوردارند.
- حافظه رویدادی دربرگیرنده تجربه مشخصی است که به یک زمان و مکان مشخصی مربوط می‌شود. حافظه رویدادی به دانش اختصاصی فرد گفته می‌شود. (درس ۴، ص ۹۷ و ۹۸)
بررسی عبارت‌ها:

الف- پاسخ به این پرسش مربوط به دانش معنایی است. اطلاعات عمومی است و زمان و مکان مشخصی ندارد.

ب- اطلاعات این پرسش مربوط به دانش اختصاصی فرد است و زمان مشخصی است، پس مربوط به حافظه رویدادی است.

پ- اطلاعات این پرسش هم دانش عمومی است و مربوط به حافظه معنایی است.

۱۲۹. گزینه ۱ درست است.

برای کنترل اثر تداخل، یادگیری عمیق و یادگیری با فاصله مناسب است و شرکت در آزمون‌های مکرر به بازیابی اطلاعات کمک می‌کند. هرچه بیشتر آزمون دهید نشانه‌های بازیابی بیشتری کسب خواهید کرد. به این پدیده اصطلاحاً «اثر آزمون» گفته می‌شود.
(درس ۴، ص ۱۰۶ تا ۱۰۹)

۱۳۰. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) عامل فراموشی تداخل اطلاعات است. (حفظ دو شعر پشت سرهم)

۲) با گذشت زمان اطلاعات حافظه کمرنگ و کمرنگ‌تر می‌شوند. (به یاد نیاوردن نام معلم کلاس دوم ابتدایی)

۳) عامل فراموشی عدم رمزگردانی است. (کم‌توجهی به موضوع)

۴) عامل فراموشی عوامل عاطفی است. (نگرانی از آسیب رسیدن احتمالی به کتاب) (درس ۴، ص ۱۰۰ تا ۱۰۴)

۱۳۱. گزینه ۳ درست است.

ویژگی‌های مسئله:

۱- مسئله یک فرآیند و جریان تحت کنترل است. وقتی فردی درحال حل مسئله است، کاملاً درگیر موضوع است و به آنچه انجام می‌دهد آگاهی کامل دارد. در جریان حل یک مسئله هرچه جدی‌تر باشیم احتمال انتخاب راه حل بهتر، بیشتر است.
۲- در مسئله، توانمندی‌های ما محدود است. اصولاً زمانی با مسئله مواجه می‌شویم که امکانات ما محدود باشد. بسیاری از افراد توانایی‌های خود را نمی‌شناسند. عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها باعث استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی می‌شود مانند کسی که صرفاً با خوردن قرص لاغری می‌خواهد کاهش وزن داشته و از راه‌های درست استفاده نکرده، ورزش و پرهیز غذایی نداشته باشد.
(درس ۵ - ص ۱۱۶)

۱۳۲. گزینه ۳ درست است.

با توجه به شاخص‌های زیر، مسئله‌ها به دو گروه «خوب تعریف‌شده» و «خوب تعریف‌نشده» تقسیم می‌شود:

۱- شناسایی موقعیت اولیه

۲- فهرست اقدامات یا راهبردهای در دسترس

۳- تعریف دقیق هدف

۴- امکان تضمین دستیابی یا عدم دستیابی به هدف

بنابراین سارا از آنجا که با واژگان متعددی روبه‌رو است حل مسئله دشوارتری را در پیش دارد تا سوسن که راه و روش مشخص‌تری برای حل مسئله خود دارد. (درس ۵- ص ۱۱۸ و ۱۱۹)

۱۳۳. گزینه ۳ درست است.

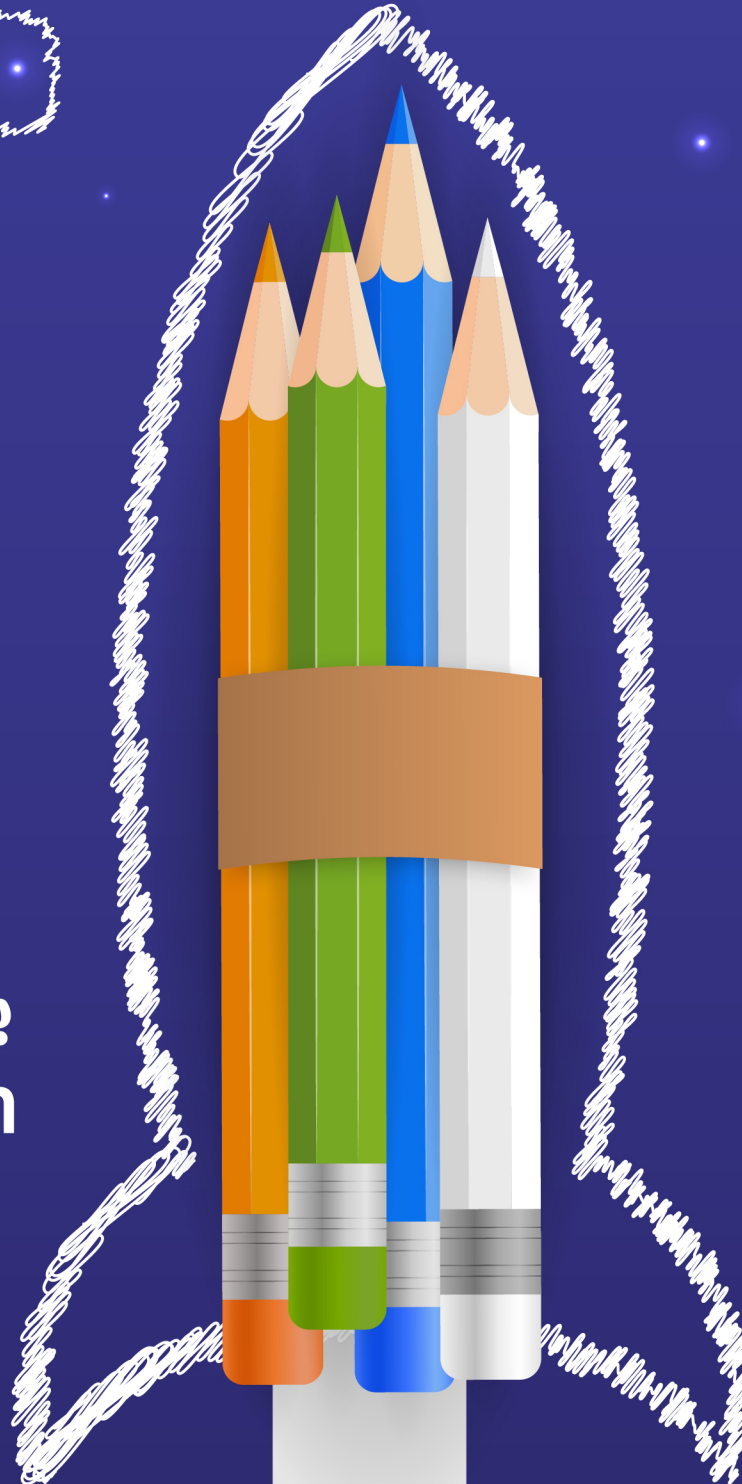
- در مسئله گره زدن دو طناب، اینکه بسیاری قادر به حل آن نیستند، به این دلیل است که نمی‌توانند از انبردست به‌عنوان یک وزنه پاندول استفاده کنند و همچنان تحت تأثیر این تجربه گذشته بوده‌اند که از انبردست فقط در کارهای فنی می‌توان استفاده کرد.
- در مسئله «نه نقطه» نوع نگاه به مسئله، فرد حل‌کننده مسئله را به بن‌بست می‌رساند.
- در مسئله «هشت سکه» نیز تجربه گذشته دلیل عدم موفقیت برخی افراد در حل این مسئله است. (درس ۵ - ص ۱۲۱ و ۱۲۲)

۱۳۴. گزینه ۱ درست است.

- ب- پیامدهای ناتوانی در حل مسئله: ۱- ناکامی ۲- فشار روانی ناکامی باعث پرخاشگری می شود. تعارض پیامد ناتوانی در تصمیم گیری است.
- پ- مسئله برج هانوی از طریق روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب، قابل حل است.
- ت- بسیاری از افرادی که احساس شکست می کنند، مشکلات عاطفی جدی ندارند بلکه مهارت های حل مسئله را نمی دانند.
- (درس ۵ - ص ۱۲۷ تا ۱۳۰)

۱۳۵. گزینه ۲ درست است.

- در روش شروع از آخر همانطور که از اسمش پیداست، فرد از هدف نهایی شروع می کند و گام به گام به عقب برمی گردد تا به راه حل مسئله برسد. این راهبرد غالباً برای حل مسائل هندسی مناسب است. (درس ۵ - ص ۱۲۸ و ۱۲۹)

درمدار
آزمونتون

درمدار
کنکورتون

درمدار
امتحانتون

به امید ریزارتون
sanjeshine.com

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان بخش آموزش کشور

سندتت پیچیده

مجموعه فیلم‌های آموزشی
ویژه پایه‌های دهم، یازدهم، دوازدهم و داوطلبان کنکور

ریاضی - تجربی